

**UCHWAŁA NR 79/XI/2019
RADY GMINY MYKANÓW**

z dnia 27 września 2019 r.

**w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
Mykanów**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 - tekst jedn. z późn. zm.), art. 12 pkt 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r., poz. 1945 - tekst jedn. z późn. zm.), w związku z Uchwałą Nr 397/XLVI/2018 Rady Gminy Mykanów z dnia 20 września 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów, dla terenu położonego w obrębie Mykanów, uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów, przyjętego Uchwałą Nr 108/XI/2012 Rady Gminy Mykanów z dnia 30 marca 2012 r.

§ 2. Załącznikami do niniejszej uchwały są:

- 1) ujednolicony tekst studium, stanowiący **załącznik nr 1** do niniejszej uchwały;
- 2) ujednolicony rysunek „Zmiana uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów - kierunki rozwoju i uwarunkowania”, w skali 1:10000, stanowiący **załącznik nr 2a** do uchwały;
- 3) ujednolicony rysunek „Zmiana uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów - uwarunkowania przyrodnicze”, w skali 1:10000, stanowiący **załącznik nr 2b** do uchwały;
- 4) ujednolicony rysunek „Zmiana uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów - uwarunkowania kulturowe” w skali 1:10000, stanowiący **załącznik nr 2c** do uchwały;
- 5) rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag - **załącznik nr 3** do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mykanów.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Mykanów

inż. Włodzimierz Cichoń

GMINA MYKANÓW

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I
KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY MYKANÓW**

TEKST STUDIUM UJEDNOLICONY

**Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 79 / XI / 2019
Rady Gminy Mykanów
z dnia 27 września 2019 r.**

MYKANÓW 2019

Zespół autorski:

Mgr inż. Justyna Maško - Osiadacz

Projektant urbanista

mgr inż. Małgorzata Maško-Horyza

Projektant urbanista

Dr inż. Jarosław Osiadacz

Analizy społeczno - ekonomiczne

Dr Magdalena Pokrzyńska

Analizy społeczne

INNOVA PROJEKT sp. z o.o.
H. Brodatego 7/5 50-250 Wrocław
tel./fax. (071) 789 36 66
[e-mail jaroslaw.osiadacz@innovaconsulting.pl](mailto:jaroslaw.osiadacz@innovaconsulting.pl)

INNOVA
PROJEKT Sp z o.o.

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY MYKANÓW**

MYKANÓW 2012

CZĘŚĆ I.....	9
WPROWADZENIE	9
1. Podstawa prawna opracowania	9
2. Podstawowe znamiona prawne "Studium ..."	10
3. Cel opracowania	10
4. Zakres opracowania	11
5. Tok formalno - prawny opracowania	13
6. Akty prawne	14
7. Materiały wyjściowe	15
CZĘŚĆ II	17
UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY	17
1. Uwarunkowania zewnętrzne rozwoju gminy	17
1.1. Położenie i pozycja gminy w regionie	17
1.2. Powiązania zewnętrzne	18
2. Uwarunkowania wynikające ze stanu zagospodarowania	21
2.1. Użytkowanie terenu oraz własność gruntów i budynków	21
3. Uwarunkowania przyrodniczo - kulturowe	22
3.1 Charakterystyka środowiska przyrodniczego	22
3.2 Obszary i obiekty poddane ochronie	27
3.3 Dziedzictwo i zasoby kulturowe	29
3.4 Stanowiska archeologiczne	33
3.5 Stan środowiska przyrodniczego	45
4. Warunki klimatyczne	49
5. Uwarunkowania demograficzno - społeczne	50
5.1 Ludność	50
5.2 Aktywność zawodowa i zatrudnienie	51
5.3 Mieszkalnictwo	52
6. Uwarunkowania gospodarcze	53
7.1 Komunikacja	54
7.1.1 Układ drogowy	54
7.1.2 Komunikacja kolejowa	54
7.1.3 Komunikacja autobusowa	55
7.1.4 Szlaki turystyczne i drogi rowerowe	55
7.2 Zaopatrzenie w wodę	55
7.3 Odprowadzenie ścieków	56
7.4 Zaopatrzenie w energię elektryczną	57
7.5 Gospodarka ciepła	57
7.6 Zaopatrzenie w gaz	57
7.7 Odnawialne źródło energii	58
7.8 Gospodarka odpadami	59
8. Uwarunkowania rozwoju jednostek strukturalno - przestrzennych gminy	59

CZEŚĆ III.....	93
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	93
1. Główne kierunki rozwoju przestrzennego gminy.	93
2. Koncepcja rozwoju gminy Mykanów	93
2.1 Strategiczne cele rozwoju	93
2.2 Struktura funkcjonalno – przestrzenna	94
2.3 Główne funkcje gminy Mykanów	94
3. Zagadnienia demograficzne	96
4. Kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego	96
4.1 Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego	96
4.1.1 Tereny i obiekty chronione na podstawie przepisów szczególnych	96
4.1.2 Tereny i obiekty proponowane do ochrony	96
4.2 Kształtowanie wybranych komponentów środowiska przyrodniczego	97
5. Ochrona i kształtowanie środowiska kulturowego	98
6. Kierunki rozwoju strefy niezurbanizowanej	103
6.1 Rolnicza przestrzeń produkcyjna	103
6.2 Kształtowanie rozwoju turystyki	103
7. Kierunki rozwoju układu komunikacyjnego	104
7.1. Rozwój układu drogowego.	104
7.2 Komunikacja kolejowa	106
7.3 Inne systemy komunikacji	106
8. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej	106
8.1 Zaopatrzenie w wodę	107
8.2 Odprowadzanie ścieków	107
8.3 Odprowadzanie wód deszczowych	107
8.4 Zaopatrzenie w energię elektryczną	108
8.5 Sieć telefoniczna	108
8.6 Zaopatrzenie w gaz ziemny	108
8.7 Zaopatrzenie w ciepło	108
8.8 Gospodarka odpadami	109
9. Kształtowanie rozwoju strefy zurbanizowanej	110
9.1 Mieszkalnictwo i usługi	110
9.2 Kierunki i zasady rozwoju działalności gospodarczej	111
9.3 Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów	111
10. Obszary dla których gmina zamierza sporządzić plany miejscowe	115
11. Obszary, dla których sporządzanie planów jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczególnych	115
12. Obszary i granice terenów zamkniętych	115
13. Zadania ponadlokalne służące realizacji celów publicznych	115
14. Zagadnienia nie uwzględnione w studium	116
15. Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń projektu studium	117

CZĘŚĆ I

WPROWADZENIE

1. Podstawa prawna opracowania

Podstawę prawną opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów stanowią przepisy *Ustawy* z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami) oraz szereg ustaw szczególnych, w tym m.in. *Ustawa* z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zmianami),

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. *o lasach* (Dz. U. z 2011r Nr 12, poz. 59),

Ustawa z dnia 03 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (tekst jednolity ustawy z 2004 r., Dz. U. Nr 121, poz. 1266 z późniejszymi zmianami), *Ustawa* z dnia 18 lipca 2001 r. - *Prawo wodne* (tekst jednolity ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r., Dz. U. Nr 32, poz.159), *Ustawa* z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo Ochrony Środowiska* (tekst jednolity z 2008 r., Dz. U. Nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami) i inne.

Zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów opracowano w oparciu o Uchwałę Nr 227/XXII/2009 Rady Gminy Mykanów z dnia 29.04.2009 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz z uwzględnieniem „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów” uchwalonej Uchwałą Nr 354/XXXIV/10 Rady Gminy Mykanów z dnia 17 września 2010 r.

Opracowanie - zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów obejmuje całe terytorium gminy Mykanów i stanowi nowe studium z jednoczesnym zachowaniem kontynuacji zagospodarowania przestrzennego określonego w poprzednich edycjach zmian studium.

Podstawę sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów, dla terenu położonego w obrębie Mykanów, stanowi Uchwała Rady Gminy Mykanów Nr 397/XLVI/2018 z dnia 20 września 2018 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów”, dla terenu położonego w obrębie Mykanów. Niniejszy projekt zmiany studium jest realizacją tej uchwały.

Ponadto podstawę prawną sporządzenia niniejszej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowią:

- Art. 7. ust.1. i Art. 18. ust.2. pkt 5. ustawy z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019r., poz. 506 – tekst jednolity z późniejszymi zmianami),
- Art. 11 pkt 2. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018r., poz. 1945 – tekst jednolity z późniejszymi zmianami).

2. Podstawowe znamiona prawne "Studium ..."

"Studium ..." jest aktem uchwalanym na podstawie przepisu ustawowego (art. 9 Ustawy powołanej wyżej). Nie można go jednak zaliczyć do aktów normatywnych prawa miejscowego - w rozumieniu art. 87, ust. 1 i art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

"Studium ..." nie cechują trzy zasadnicze znamiona właściwe aktom prawa powszechnie obowiązującego, tj.:

- sposób zapisu treści "Studium ...",
- podstawa prawna,
- wymóg formalnego ogłoszenia we właściwym Dzienniku Urzędowym.

"Studium ..." jest aktem bezpośrednio wyrażającym politykę przestrzenną. Z tego powodu jego ustalenia prawne nie mogą zostać zaliczone do norm prawa powszechnie obowiązującego.

Cechy formalne przybliżają studium do aktów kierownictwa wewnętrznego (do rodzaju "wytycznych"), rozumianego jako specyficzny rodzaj aktów wewnętrznych.

Akty typu "wytyczne" i akty kierownictwa wewnętrznego nie mogą stanowić podstawy dla nakładania obowiązków lub przyznawania uprawnień dla obywateli, osób prawnych i innych podmiotów (art. 93 ust. 2 Konstytucji RP). Wiążą jedynie te jednostki organizacyjne, które podlegają hierarchicznie i służbowo danemu organowi. Podstawą do ich wydawania jest indywidualna, dla każdej władzy, tzw. ogólna norma kompetencyjna. Składają się na nią te przepisy ustawowe, w których mowa o zakresie właściwości dawnego organu oraz o jednostkach organizacyjnie podporządkowanych. Tak więc ustalenia studium określają własne zobowiązania władz samorządowych gminy.

Jedynym ustaleniem studium, które można by uznać za prawo powszechnie obowiązujące jest dyrektywa, którą Rada Gminy, dla obszarów przez siebie wskazanych, ustanawia:

- obowiązek sporządzenia planów miejscowych,
- przeznaczanie pod (możliwą) zabudowę mieszkaniową na potrzeby wspólnoty samorządowej.

3. Cel opracowania

Podstawowym celem sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów, jest określenie związków między rozwojem przestrzennym gminy Mykanów, a podstawami jej rozwoju społeczno - gospodarczego.

Podstawowymi zadaniami ww. studium są:

- rozpoznanie aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jego rozwojem,
- sformułowanie zasad polityki przestrzennej i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- stworzenie podstawy merytorycznej i prawnej do koordynacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- promocja rozwoju gminy.

Podstawowym celem sporządzenia niniejszej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów, dla terenu położonego w obrębie Mykanów, jest zmiana parametrów umożliwiających dostosowanie polityki przestrzennej gminy do wymogów aktualnych potrzeb inwestycyjnych, w szczególności zmiana wskaźników oraz parametrów takich jak: wysokość budynków, powierzchnia zabudowy, powierzchnia biologicznie czynna, m.in. z uwagi na zmieniające się przekształcenia geodezyjne (podziały nieruchomości).

4. Zakres opracowania

Przedmiotem studium są:

- diagnoza stanu i uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, które zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym wynikają głównie z:
 - 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
 - 2) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
 - 3) stanu i funkcji środowiska przyrodniczego i kulturowego,
 - 4) stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
 - 5) prawa własności gruntów,
 - 6) jakości życia mieszkańców,
 - 7) zespołu zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych (wynikających z rejestru zadań),
- określenie kierunków rozwoju przestrzennego i zasad polityki przestrzennej, zgodnie z art. 6 ust. 5 ustawy, a w szczególności:
 - 1) kierunki rozwoju komunikacji infrastruktury technicznej, w tym obszary, na których stosowane będą indywidualne i grupowe systemy oczyszczania ścieków,
 - 2) obszary przeznaczone pod zabudowę ze wskazaniem obszarów przewidzianych dla zorganizowanej działalności inwestycyjnej,
 - 3) obszary zabudowane ze wskazaniem terenów wymagających przekształceń i rewitalizacji,
 - 4) obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej w tym wyłączone z zabudowy,
 - 5) obszary objęte ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego,
 - 6) obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe.

W ramach prac nad nn. studium, poddano wszechstronnej analizie środowisko przyrodnicze i kulturowe, zagadnienia demograficzne i społeczno - gospodarcze, dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu, uwarunkowania wynikające z prawa własności gruntów i turystycznego zagospodarowania, a także uwarunkowania związane ze stanem komunikacji oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej. Uwzględniono także uwarunkowania, cele i kierunki polityki państwa na obszarze województwa dotyczące gminy Mykanów.

Powyższe analizy pozwoliły na stworzenie bazy poznawczej studium, będącej podstawą określenia polityki gminy Mykanów w zakresie długookresowego gospodarowania przestrzenią. Niektóre analizy wykonano w postaci niezależnych opracowań.

Część graficzna, obrazująca przestrzenne rozmieszczenie występujących na obszarze gminy zjawisk, składa się z następujących opracowań graficznych:

- 1) rysunek „Zmiana uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów- kierunki rozwoju i uwarunkowania” w skali 1:10000, stanowiący załącznik nr 2a do uchwały;
- 2) rysunek „Zmiana uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów- uwarunkowania przyrodnicze ” w skali 1:10000, stanowiący załącznik nr 2b do uchwały;
- 3) rysunek „Zmiana uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów-uwarunkowania kulturowe” w skali 1:10000, stanowiący załącznik nr 2c do uchwały;
- 4) mapy analityczne:
 - 4a). „Infrastruktura techniczna, układ komunikacyjny”,
 - 4b). „Infrastruktura techniczna, sieci kanalizacji sanitarnej”.

Część tekstowa zawiera opis uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów.

Opracowanie zawiera także dokumentację formalno - prawną.

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów, dla terenu położonego w obrębie Mykanów, obejmuje:

Część graficzna, ”, z wyróżnieniem obszaru zmiany studium dla terenu położonego w obrębie Mykanów:

- 1) rysunek „Zmiana uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów- kierunki rozwoju i uwarunkowania”, w skali 1:10000, stanowiący załącznik nr 2a do uchwały;
- 2) rysunek „Zmiana uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów- uwarunkowania przyrodnicze”, w skali 1:10000, stanowiący załącznik nr 2b do uchwały;
- 3) rysunek „Zmiana uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów-uwarunkowania kulturowe” w skali 1:10000, stanowiący załącznik nr 2c do uchwały;

Część tekstowa, zawierającą opis uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów, z wyróżnieniem zmian wprowadzonych do studium w zakresie terenu położonego w obrębie Mykanów.

Do części tekstowej dołączono opracowanie „Analiza uwarunkowań, potrzeb i możliwości rozwoju dla zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów, wykonane zgodnie z Art. 10, ust 1, 2 i 5. w/w Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

5. Tok formalno - prawny opracowania

- Uchwała Nr 227/XXII/2009 Rady Gminy Mykanów z dnia 29.04.2009 r. w sprawie: przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów - **opracowanie obejmuje całe terytorium gminy Mykanów i stanowi nowe studium z jednoczesnym zachowaniem kontynuacji zagospodarowania przestrzennego określonego w poprzednich edycjach zmian studium.**
- Wystąpienie o wnioski i postulaty do zainteresowanych jednostek.
- Zaopiniowanie projektu "Zmiany studium" przez Gminną Komisję Urbanistyczno-architektoniczną w Mykanowie w dniu 24.05. 2011 r.
- Przedstawienie "Zmiany studium..." do opiniowania i uzgadniania właściwym organom w 2011 roku.
- Wyłożenie "Zmiany studium..." do publicznego wglądu w dniach od 02.11.2011 r. do 15. 12. 2011 roku.
- Uchwalenie "Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów" – uchwała Nr 108/XI/2012 Rady Gminy Mykanów z dnia 30 marca 2012 roku.
- Przedstawienie Wojewodzie uchwały wraz z dokumentacją planistyczną "Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów" w celu stwierdzenia zgodności z prawem.

- Uchwała Nr 397/XLVI/2018 z dnia 20 września 2018 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów, dla terenu położonego w obrębie Mykanów - opracowanie obejmuje teren ok. 140 ha, położonych w obrębie Mykanów.
- Ogłoszenie w prasie i obwieszczenie oraz wystąpienie o wnioski do właściwych organów.
- Zaopiniowanie projektu "Zmiany studium" przez Gminną Komisję Urbanistyczno-architektoniczną w Mykanowie oraz przedstawienie "Zmiany studium..." do opiniowania i uzgadniania właściwym organom.
- Wyłożenie "Zmiany studium..." do publicznego wglądu w dniach od r. do roku.
- Uchwalenie "Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów" – uchwała Nr 79/X 2019 z dnia 27 września 2019 roku.
- Przedstawienie Wojewodzie uchwały wraz z dokumentacją planistyczną "Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów" w celu stwierdzenia zgodności z prawem.

6. Akty prawne

1. Uchwała Nr 227/XXII/2009 Rady Gminy Mykanów z dnia 29.04.2009 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów,
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02.04.1997 r.,
3. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018r., poz. 1945 – tekst jedn. z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018r., poz. 2081 – tekst jedn. z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 27.04.2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 poz. 799 – tekst jedn. z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 04.02.1994 r. - "Prawo geologiczne i górnicze" (Dz. U. z 2017 poz. 2126 - tekst jedn. z późn. zm.),
7. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 poz. 2067– tekst jedn. z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. "Prawo wodne" (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268 - tekst jedn. z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 poz. 142 - tekst jedn. z późn. zm.),
10. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233),
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24.07.2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2006 r. Nr 137, poz. 984).
12. Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25.08.1992 r. w sprawie szczególnych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. Nr 67, poz. 337).
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120 poz. 826 z 2007 r.),
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14.07.2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie (Dz. U. Nr 92, poz. 1029),
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09.07.2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1764),
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28.09.2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237),
17. Prawne zobowiązania wynikające z konwencji międzynarodowych ratyfikowanych przez Polskę w zakresie ochrony środowiska:
 - a) Konwencja o obszarach wodno - błotnych, mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, tzw. *Konwencja Ramsarska* (1971 r.), której celem jest ochrona i czynne zabezpieczenie terenów podmokłych o międzynarodowym znaczeniu, a w szczególności uchodzących za wybitne miejsca występowania ptaków wodno - błotnych,
 - b) *Konwencja Bońska* (1979 r.) dotycząca ochrony wędrownych dziko żyjących

- gatunków zwierząt,
- c) Konwencja o ochronie europejskich dzikich gatunków zwierząt i roślin oraz ich siedlisk naturalnych, tzw. *Konwencja Berneńska* (1982 r.), zobowiązująca do ochrony dziko żyjących roślin i zwierząt oraz ich naturalnych siedlisk, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków ginących i zagrożonych wyginięciem,
 - d) *Konwencja z Rio* (1992 r.) o różnorodności biologicznej, odnosząca się do ochrony całego bogactwa przyrodniczego Ziemi. Celem tej konwencji jest ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone wykorzystywanie jej elementów i gospodarowanie nimi, a także sprawiedliwy podział korzyści czerpanych z zasobów genetycznych,
 - e) *Dyrektywa Ptasia* (Dyrektywa Rady 79/409/EWG z 2.04.1979 r.) w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków,
 - f) *Dyrektywa Siedliskowa* (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21.05.1992 r.) w sprawie ochrony naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory.

7. Materiały wyjściowe

W pracach przy opracowaniu nn. studium wykorzystano następujące materiały wyjściowe:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowaniu przestrzennego gminy Mykanów, uchwalone 25 lutego 2000r. przez Radę Gminy Mykanów – Uchwała nr 108/XII/2000,
- Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowaniu przestrzennego gminy Mykanów, uchwalona 17 września 2010r. przez Radę Gminy Mykanów – Uchwała nr 354/XXXIV/10,
- Strategia rozwoju Gminy Mykanów została podjęta na mocy Uchwały Rady Gminy Mykanów nr 175/XXI/2001 z dnia 20 kwietnia 2001 r.,
- [Strategia Rozwoju Społeczno-Kulturalnego Mieszkańców Gminy Mykanów na lata 2016-2020](#);
- [Program Ochrony Środowiska Dla Gminy Mykanów przyjęty Uchwałą Rady Gminy Mykanów Nr 111/XV/04 z dnia 29.07.2004 r.](#);
- [Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Mykanów](#)
- „Analiza aktualności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowaniu przestrzennego gminy Mykanów”, opracowany w kwietniu 2009r. przez Urząd Gminy Mykanów,
- Opracowanie ekofizjograficzne do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów”,
- [Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ \(Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 13.09.2016 r. poz. 4619\)](#)
- Podstawowe dane statystyczne opracowane przez Główny Urząd Statystyczny w Warszawie.

CZĘŚĆ II

UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

1. Uwarunkowania zewnętrzne rozwoju gminy

1.1. Położenie i pozycja gminy w regionie

Ogólna powierzchnia gminy Mykanów wynosi 14 064 ha, z czego użytki rolne zajmują 11 410 ha (82% powierzchni ogólnej gminy): grunty orne 10 395 ha (75%), użytki zielone 908 ha (6,5%). Lasów i gruntów zadrzewionych jest 1 695 ha, co stanowi około 11% powierzchni ogólnej gminy.

Gmina Mykanów jest lokalnym centrum, skupiającym najważniejsze urzędy i instytucje o zasięgu lokalnym (Urząd Gminy, przychodnia zdrowia, banki, itd.). W Mykanowie znajduje się siedziba władz gminnych.

Gmina Mykanów to gmina wiejska. Położona jest w północnej części województwa śląskiego oraz w północno-zachodniej części powiatu częstochowskiego. Położona jest bezpośrednio na północ od miasta Częstochowa. Ponadto graniczy z gminami:

- Kłobuck i Miedźno (od zachodu),
- Nowa Brzeźnica (od północy),
- Kruszyna i Kłomnice (od wschodu),
- Rędziny (od południowego wschodu).

Siedzibą gminy jest wieś Mykanów. Terytorium gminy w całości położone jest na obszarze Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej (zwanej potocznie Jurą Krakowsko-Częstochowską) w makroregionie Wyżyna Wieluńska, rozciągającym się między Wieluniem a Częstochową. Mykanów leży w pobliżu przelomu rzeki Warty pod Częstochową, który oddziela Wyżynę Wieluńską od ciągnącego się na południowy-wschód pasma Wyżyny Częstochowskiej. Gmina Mykanów zajmuje powierzchnię około 141 km² i liczy 14116 mieszkańców (dane styczeń 2009).

Na terenie gminy funkcjonują 24 sołectwa z 40 wsiami i przysiółkami. W przyjmowanym dziś nazewnictwie wydziela się następujące jednostki administracyjne: Adamów, Antoniów, Borowno, Borowno Kolonia, Cykarzew Północny, Cykarzew Północny Stacja, Czarny Las, Dudki, Florków, Grabowa, Grabówka, Jamno, Kokawa, Kolonia Wierzchowisko, Kuźnica Kiedrzyńska, Kuźnica Lechowa, Lemańsk, Lubojenka, Lubojna, Łochynia, Mykanów, Nowa Rybna, Nowy Broniszew, Nowy Kocin, Osiny, Pasięka, Przedkocin, Radostków, Radostków Kolonia, Rusinów, Rybna, Stary Broniszew, Stary Cykarzew, Stary Cykarzew POM, Stary Kocin, Topolów, Tylin, Wierzchowisko, Wola Hankowska, Wola Biedrzyńska.

Gmina Mykanów posiada dobre połączenie komunikacyjne z innymi częściami Polski. Przez teren gminy przebiegają drogi: E75 Gdańsk – Cieszyn (projektowana autostrada A1 Bałtyk-Adriatyk) oraz wojewódzka nr 483 Częstochowa – Wieluń przez Wolę Kiedrzyńską, Lubojnię, Radostków, Cykarzew, Stary Broniszew do Łodzi. Teren gminy pokrywa sieć dróg o utwardzonej powierzchni o łącznej długości 65 km. Przez

Mykanów wiezie także linia kolejowa: Częstochowa – Chorzew Siemkowice. Linia kolejowa ma znaczenie państwowe i stanowi odcinki linii AGC i AGTC oraz kolejowy korytarz transportowy relacji Wyczerpy – Chorzew Siemkowice. Kolej tą uruchomiono przed II Wojną Światową by połączyć Starą Drogę Żelazną Warszawsko-Wiedeńską z Magistralą Węglową Śląsk-Porty.

1.2. Powiązania zewnętrzne

Powiązania przyrodnicze

Granica północna Gmina Mykanów przebiega częściowo wzdłuż rzeki Kocinki, będącej nośnikiem życia biologicznego i tworzącej korzystny mikroklimat. Rzeki Kocinka i Struga stanowią korytarz ekologiczne, przez które gmina Mykanów łączy się z systemem przyrodniczym doliny rzeki Warty. Są to atrakcyjne i cenne przyrodniczo obszary.

Powiązania funkcjonalne

Gmina Mykanów położona jest w województwie śląskim, w odległości 85 km od ośrodka wojewódzkiego miasta Katowic. Gmina Mykanów od strony południowej graniczy z Częstochową i wykazuje wiele różnorodnych powiązań społecznych, gospodarczych i administracyjnych.

Częstochowa z racji swej hierarchii, rangi i potencjału demograficznego, społecznego, kulturowego oraz gospodarczego służy mieszkańcom strefy podmiejskiej, wojewódzkiej, regionu jako:

- ośrodek usługowy najwyższego rzędu, o koncentracji usług w zakresie leczenia, szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego, usług kultury wyższego rzędu, usług biznesu i administracji, usług sportu i rekreacji,
- ośrodek koncentracji miejsc pracy, ośrodek najwyższej przedsiębiorczości i innowacyjności gospodarczej,
- ośrodek stowarzyszeń pozarządowych, m.in. Stowarzyszenie Gmin Jurajskich, Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych.

Gmina Mykanów wykazuje także związki z otoczeniem poprzez działalność placówek i obiektów położonych na terenie Mykanowa (Urząd Gminy, przychodnia zdrowia, szkoła, gimnazjum, przedszkole, banki, itd.).

Funkcjami subregionalnymi pełnionymi przez Gmina Mykanów są też:

- funkcje rekreacyjne – pełnione przez szlaki turystyki wodnej, rowerowej i pieszej, do których należą:
 - szlaki:
 - szlak Jury Wieluńskiej, szlak czerwony turystyczny przeznaczony do ruchu pieszego, łączy dwa stare polskie miasta Częstochowę i Wieluń, i przebiega przez Wyżynę Woźnicko-Wieluńską;
 - szlak Reszków „Muzyka i Konie”, powstał dla upamiętnienia historii rodu Reszków, przebiega on przez teren 5 gmin, między innymi przez wschodnie tereny gminy Mykanów; szlak prowadzi z miejscowości Kłomnice do miejscowości Skrzydlów, w Borowni zahacza o takie miejsca jak: cmentarz, parafie Św. Wawrzyńca, Szkoła Podstawowa im. Edwarda Reszka, dwór

Michalskich;

- teren gminy przebiega trasa rowerowa „Dolina Kocinki i Sękawicy”;

- funkcje komunalne – Gmina Mykanów dysponuje oczyszczalnią ścieków w odległości około 3 km na północny - zachód od Mykanowa w miejscowości Rybna; na terenie gminy znajduje się ujęcie wody pitnej „Wierzchowisko” dla gminy Mykanów i dla Częstochowy;

Powiązania komunikacyjne

Gmina Mykanów stanowi węzeł dróg wojewódzkich i powiatowych. Przez gminę przebiegają drogi :

- droga krajowa Nr 1
- droga wojewódzka Nr 483 ,
- drogi powiatowe i gminne

Drogi krajowa, wojewódzka i powiatowe pełnią ważną funkcję transportową, zapewniając połączenie gminy z innymi ośrodkami; spełniają istotne zadania gospodarcze i turystyczne. Sieć dróg gminnych o nawierzchni utwardzonej, rozpięta jest na długości około 65 km i służy lokalnym potrzebom transportowym.

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa mająca znaczenie państwowe, stanowiąca odcinki linii AGC i AGTC oraz kolejowy korytarz transportowy relacji Wyczerpy – Chorzew Siemkowice.

Część obszaru Gminy Mykanów znajduje się w zasięgu powierzchni ograniczających przeszkody dla lotniska Rudniki k/Częstochowy, gdzie obowiązują bezwzględne ograniczenia wysokości obiektów, określone w dokumentacji rejestracyjnej lotniska, zgodnie z ustawą z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze (Dz. U. z 2018 poz. 1183 z późn. zm.). Powyższe ograniczenia wysokości obejmują również wszystkie urządzenia umieszczone na obiektach budowlanych, w tym także inwestycje celu publicznego z zakresu łączności.

Na części obszaru objętego studium (w odległości do 4 km od punktu odniesienia lotniska Rudniki k/Częstochowy) zabrania się budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych sprzyjających występowaniu zwierząt stwarzających zagrożenie dla ruchu statków powietrznych.

Powiązania infrastrukturalne

- Linie elektroenergetyczne

Możliwości zaopatrzenia w energię elektryczną nie stanowią barier dla realizacji nowych osiedli mieszkaniowych, obiektów turystycznych, czy zakładów przemysłowych na terenie gminy Mykanów.

W zakresie systemu elektroenergetycznego gmina Mykanów posiada powiązania z miastem Częstochowa oraz z gminami sąsiednimi poprzez linie napowietrzne wysokiego napięcia 400kV, 220kV, 110kV i liczne linie średniego napięcia 15 kV. ;

- Gazociągi

Istniejąca sieć gazowa w gminie pozwala dostarczyć każdą ilość gazu dla celów

komunalno - bytowych, grzewczych oraz przemysłowych, średniego ciśnienia wykonanych z rur stalowych i PE, w zakresie średnic od DN25mm do DN160mm.

W zakresie systemu gazowniczego gmina Mykanów posiada powiązanie z gminami sąsiednimi i Częstochową poprzez gazociąg wysokiego ciśnienia.

Rurociąg paliwowy – ropociąg

-przez gminę przebiega rurociąg przesyłowy ropy naftowej i produktów naftowych Koluszki-Boronów;

Dla rurociągu naftowego DN 250 należy zachować strefę bezpieczeństwa o szerokości minimum 12 m, której środkiem jest oś rurociągu. Strefa bezpieczeństwa ma być użytkowana według pierwotnego przeznaczenia tj. rolniczo, pas zieleni. Strefa powinna być wolna od wszelkiego rodzaju budowli, budynków, ogrodzeń, składów materiałów itp. Nie należy sadzić pojedynczych drzew w odległości mniejszej niż 5m od rurociągu naftowego. Tereny działek przeznaczonych pod zabudowę powinny znajdować się poza strefą bezpieczeństwa rurociągu naftowego. Budynki można lokalizować w odległości minimum 15 m od rurociągu naftowego.

Wszelkie planowane inwestycje podziemne i naziemne przechodzące przez strefę bezpieczeństwa lub w jej pobliżu należy projektować zgodnie z przepisami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 243 z 2005r, poz.2063 z późn. zm.). Projekty inwestycji należy uzgodnić z PERN S.A., a roboty wykonywać pod nadzorem przedstawiciela przedsiębiorstwa. Do kabla światłowodowego należy stosować normy obowiązujące w telekomunikacji.

- Telekomunikacja

Na terenie gminy Mykanów działa dwóch dostawców usług telekomunikacyjnych: TP S.A. i Netia. Obie firmy posiadają w swojej ofercie również możliwość korzystania z Internetu. Gmina Mykanów leży w zasięgu sieci wszystkich polskich operatorów telefonii komórkowej: Era, Plus oraz Orange.

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu zagospodarowania

2.1. Użytkowanie terenu oraz własność gruntów i budynków

Powierzchnia gminy wynosi około 14 tys. ha. Strukturę użytkowania terenów w gminie Mykanów przedstawia się następująco:

- powierzchnia całkowita gruntów w gminie 14 064,00 ha
- użytki rolne 11 410,00 ha
- grunty orne 10 395,00 ha
- sady 82,00 ha
- łąki 753,00 ha
- pastwiska trwałe 180,00 ha
- lasy i grunty leśne 1 695,00 ha
- pozostałe grunty 959,00 ha

Tabela 2. Struktura własności gruntów w gminie Mykanów w 2009 r.

Rodzaje gruntów	Powierzchnia gruntów	
	w ha	w %
Powierzchnia ewidencyjna gruntów ogółem, z tego:	14 064	100,0
grunty Skarbu Państwa	184	18,3%
grunty gminne	380	37,8%
grunty osób fizycznych	375	37,2%
grunty spółdzielni	8	0,8
grunty kościołów i związków wyznaniowych	4	0,4
grunty powiatów	22	2,2
grunty województw	3	0,3
pozostałe grunty	30	3

W strukturze własności gruntów w gminie dominują dwie formy własności – własność osób fizycznych (37,2%) oraz własność komunalna (37,8%), Grunty Skarbu Państwa stanowią aż 18,3% ogółu gruntów.

3. Uwarunkowania przyrodniczo - kulturowe

3.1 Charakterystyka środowiska przyrodniczego

3.1.1 Rzeźba terenu

Rzeźba terenu w gminie Mykanów jest bardzo urozmaicona. Gmina Mykanów leży w dwóch podprowincjach: Wyżynie Śląsko-Krakowskiej oraz Wyżynie Małopolskiej, w makroregionach: Wyżynie Woźnicko-Wieluńskiej oraz we wschodniej części Wyżyny Przedborskiej, w obrębie dwóch mezoregionów fizyczno-geograficznych: Wyżyny Wieluńskiej (większa część gminy) i Niecki Włoszczowskiej (wschodnie krańce gminy).

Obszar gminy charakteryzuje się falistą, lekko pagórkowatą powierzchnią, pochyloną generalnie w kierunku północnym i zachodnim. Najwyżej położona jest wschodnia część gminy, osiągając w okolicy miejscowości Borowno, wysokość około 250 m n.p.m. W kierunku zachodnim i północnym teren stopniowo obniża się do wartości około 225 m n.p.m., a w dolinach rzek nawet do 215 m n.p.m. (dolina Sękawicy). Deniwelacja terenu jest stosunkowo niewielka – wynosi ok. 35m. Poza obniżeniami o niekorzystnych uwarunkowaniach hydrologicznych (płytko zalegające wody gruntowe) oraz zboczami o większych spadkach powierzchni znaczna część gminy ma dogodne warunki dla rozwoju osadnictwa oraz prowadzenia gospodarki rolnej.

3.1.2 Budowa geologiczna

Gmina Mykanów położona jest w mezoregionie Wyżyny Wieluńskiej oraz Niecki Włoszczowskiej. Wyżyna Wieluńska zbudowana jest ze skał mezozoicznych wieku jurajskiego w postaci silnie zdenudowanej (zwietrzałej wskutek oddziaływania wielu czynników fizyko-chemicznych) płyty wapiennej, zasypanych utworami trzeciorzędowymi i czwartorzędowymi. Wschodnie skał mezozoicznych na powierzchni terenu występują stosunkowo rzadko, przybierając formę silnie przekształconych wapiennych ostańców denudacyjnych. Stanowią one niekiedy obszary zasilania wód gruntowych czyli tzw. okna hydrologiczne. Wschodnie krańce gminy należą do Niecki Włoszczowskiej, która stanowi zachodnie obrzeże paleozoicznych struktur Wyżyny Kieleckiej. W budowie tych jednostek biorą udział przede wszystkim młodsze skały mezozoiczne wieku kredowego. Utwory czwartorzędowe zalegają praktycznie na całym obszarze gminy. Ich miąższość waha się od 30 do 40 m. Utwory te cechuje także duża zmienność w wykształceniu przestrzennym, co jest efektem różnych warunków sedymentacji jakie miały miejsce w plejstocenie. W utworach tych wyróżnia się gliny zwałowe zlodowacenia środkowopolskiego i południowopolskiego przewarstwione osadami piaszczysto-żwirowymi. Osady plejstocenu znajdują się na znaczącym obszarze gminy wykształcone są w postaci różnoziarnistych piasków zaglinionych, szaro-brunatnych glin zwałowych z licznymi otoczkami i gładzikami – przywleczonymi tu przez lodowiec. Utwory holoceniowe występujące na badanym obszarze to głównie mady, piaski rzeczne, a miejscami torfy, występujące głównie w dolinach rzek.

3.1.3 Wody

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe stanowią istotny element krajobrazu gminy Mykanów, gdyż są nośnikiem życia biologicznego i wpływają w istotny sposób na klimat lokalny. Teren gminy należy do obszaru zlewni rzeki Warty. Między dopływami Liswarty i Warty przebiega dział wodny III – rzędu. Wody płynące reprezentowane są przez rzekę Kocinkę (zwana w przeszłości niekiedy Czarną Okszą) w północnej części gminy a także jej dopływy Sękawicę i Tylinkę. We wschodniej części gminy w okolicy Grabowej, początki bierze rzeka Struga. Oprócz rzek na terenie gminy występują wody powierzchniowe stojące takie jak stawy, oczka wodne, oraz liczne starorzecza w dolinie rzeki Kocinki. W gminie kontroli stanu wód powierzchniowych podlegają: rzeka Kocinka oraz Sękawica. Z przeprowadzonych w roku 2008 przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach pomiarów na rzece Struga oraz Kocinka w miejscowości Trzeba wynika, iż Kocinka prowadzi wody II klasy czystości. Struga cechuje się bardzo dobrą jakością wód. W chwili sporządzania Zmiany Studium brak jest zatwierdzonych warunków korzystania z wód regionu wodnego Warty i studium ochrony przeciwpowodziowej dla rzek przepływających przez teren gminy Mykanów. Brak jest także wyznaczonych terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, oraz brak wykonanego studium określającego granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią. Na podstawie art. 79 ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2005r Nr 239, poz. 2019) dyrektor regionalny Zarządu Gospodarki Wodnej sporządza studium określające obszary bezpośredniego zagrożenia powodziowego, na których obowiązują zakazy między innymi wznoszenia obiektów budowlanych, mogących utrudnić ochronę przed powodzią. W obniżeniach terenowych, na łąkach i pastwiskach, w dolinach rzek występują tereny mogące być okresowo podtapiane i zalewane w czasie wezbrań. Na rzekach obecne są liczne tamy podłużne. Występują także zagłębienia bezodpływowe chłonne i ewaporacyjne.

Na terenie gminy Mykanów znajdują się urządzenia melioracji wodnych podstawowych i szczegółowych będące w ewidencji prowadzonej przez Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach tj:

- rowy melioracyjne
- obszar zdrenowany
- cieki naturalne tzw. wody pozostałe:
 - ciek od Kocina Starego
 - ciek od Cykarzewa Północnego
 - ciek od Cykarzewa Południowego
 - ciek od Cykarzewa Starego
 - ciek od Grabowej
- rzeki
 - Pijawka
 - Kocinka
 - Sękawica
 - Wierzchowina

W gminie zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków w Rybnej oraz stacja uzdatniania wody w Wierzchowisku.

Teren gminy Mykanów jest objęty inwestycją o znaczeniu ponadlokalnym są to: „Budowle regulacyjne na Odrze swobodnie płynącej i w dorzeczu Warty, Naprawa i modernizacja wałów w dorzeczu Odry wraz z Wartą” przyjęte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Wszelkie planowane inwestycje powinny być lokalizowane poza strefą zasięgu wód powodziowych.

Wody podziemne

Według mapy hydrologicznej Polski, gmina Mykanów należy w większości do tzw. regionu wieluńsko – krakowskiego oraz w mniejszym stopniu (rejon Borowana i Jamna) do regionu nidziańskiego, z występowaniem głównego użytkowego poziomu wodonośnego w skałach mezozoicznych (w rejonie wieluńsko-krakowskim jura górna, a w rejonie nidziańskim- kreda górna). Gmina położona jest na obszarze jednego z dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych o znaczeniu użytkowym.

Poziomy wodonośne jury górnej mają największe znaczenie użytkowe. Wodonoścem są szczelinowe spękane wapienie i margle. Wydajność poszczególnych studni zależy od szczelinowatości oraz wykształcenia litologicznego warstwy wodonośnej i waha się od kilku do ponad 200m³/h. Zasilanie odbywa się drogą infiltracji wód poprzez mało miąższe warstwy czwartorzędowe lub bezpośrednio w strefie wychodni jurajskich. Występują one głównie w okolicach Mykanowa. Cechą tych wód jest wysoka jakość, najczęściej posiadają I klasę czystości. Z poziomu jurajskiego czerpią wodę ujęcia komunalne, np.: Wierzchowisko i Rybna. Dla tego ujęcia ustanowiono strefę ochronną ujęcia wód podziemnych Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 3 grudnia 2009r. (opublikowanym w Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 227 poz. 4585). Została ona podzielona na tereny ochrony: bezpośredniej (6 części) oraz pośredniej (dwa obszary A i B).

Skałami wodonośnymi w poziomach regionu nidziańskiego są szczelinowe margle, wapienie i opoki, zalegające na głębokości 40m. Wydajność ich waha się od kilku do kilkudziesięciu m³/h.

Najmniejsze znaczenie użytkowe posiadają piętra czwartorzędowe, w których wodonoścem są warstwy piaszczyste i żwirowe. Lokalnie, w studniach indywidualnych ujmowane są również wody z piaszczystych utworów trzeciorzędowych. Jednak ze względu na płytkie zaleganie tych wodonośców wody szcerpywane z poziomów trzeciorzędowych narażone są na zanieczyszczeniom po okresach obfitych deszczów, intensywnym stosowaniu nawozów sztucznych i środków ochrony roślin a także poprzez odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do ziemi lub wód powierzchniowych. Wymienione poziomy wodonośne spełniają kryteria głównych zbiorników wód podziemnych, w których wydzielono GZWP w utworach jury środkowej (Częstochowa W) i w utworach górnej jury (Częstochowa E) oraz GZWP Niecka Miechowska. Dla obszarów zasilania GZWP nie ustanowiono obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych ani też nie wprowadzono żadnych zakazów w warunkach korzystania z wód dorzecza, zgodnie z przepisami Ustawy Prawo Wodne.

3.1.4 Złoża surowców mineralnych

Gmina Mykanów nie jest zasobna w złoża surowców mineralnych. Zasoby te tworzą głównie złoża kopalin podstawowych.

W gminie Mykanów występują następujące surowce mineralne: surowce

węglanowe reprezentowane przez wapienie, surowce krzemionkowe występujące w postaci piasków, surowce energetyczne (torfy) oraz rudy żelaza. Udokumentowanych złoża mineralne, występujące na obszarze gminy to:

- „Lubojenka” KN5427 – kruszywa naturalne - złoża piasków,
- „Lubojenka I” KN8624 – kruszywa naturalne,
- „Lubojenka II” KN18301 – kruszywa naturalne,
- „Lubojenka III” KN16874 – kruszywa naturalne,
- „Mykanów” WW1886 – wapienie i margle przem. wapienniczego nieeksploatowane złoża wapieni o przydatności dla przemysłu wapienniczego,
- „Borowno” KN2851 – kruszywa naturalne, złoża piasków wyeksploatowane w 10%, obecnie zaniechano wydobycia,

Na terenie gminy Mykanów, w miejscowości Lubojenka występują tereny górnicze, ustanowione do eksploatacji kruszywa naturalnego:

- „Lubojenka III Pole A-1”,
- „Lubojenka III Pole B”.

3.1.5 Warunki glebowe

Na terenie gminy Mykanów użytki rolne zajmują powierzchnię 11 410 ha, w tym grunty orne 10 395 ha, sady 82,00 ha, łąki 753 ha, pastwiska trwałe 180 ha oraz lasy i grunty leśne 1 695 ha.

Na obszarze gminy Mykanów występują gleby utworzone z utworów czwartorzędowych takich jak piaski, gliny, muły i torfy. Gleby występujące na terenie gminy należą do gleb średnich i słabych klas bonitacyjnych. Są to przeważnie gleby słabej klasy bonitacyjnej IV i V optymalnie uwilgotnione lub okresowo suche o odczynie kwaśnym. Występują gleby III klasy, które są chronione na podstawie Ustawy o Ochronie Gruntów Rolnych i Leśnych. Gleby występujące w gminie sprzyjają prowadzenie gospodarki rolnej. Na skałach macierzystych zostały wykształcone gleby: pseudobielicowe, brunatne, rędziny (w południowo-wschodniej części znajdują się płaty rędzin o odczynie obojętnym i wyższej klasie przydatności rolniczej), a także gleby hydrogeniczne: mułowo-torfowe i torfowe. Na obszarach związanych z występowaniem dolin rzecznych występują gleby mineralne takie jak mady rzeczne (które zaliczane są do gleb I klasy bonitacyjnej użytków zielonych).

Pod względem fizyko-chemicznym gleby w gminie zaliczono do następujących klas bonitacyjnych:

- gleby utworzone na utworach piaszczystych i piaszczystych słabogliniastych – V (kompleks 6 żytni słaby),
- gleby utworzone z piasków gliniastych– IVa i IVb (kompleks 5 żytni dobry i 8 zbożowo-pastewny mocny),
- gleby na glinach zwałowych – IIIb (kompleks 4 żytni bardzo dobry).

Na terenie gminy Mykanów użytki rolne zajmują powierzchnię 11 410 ha, w tym grunty orne 10 395 ha, sady 82,00 ha, łąki 753 ha, pastwiska trwałe 180 ha oraz lasy i grunty leśne 1 695 ha.

3.1.6 Lasy

W strukturze użytkowania gruntów gminy Mykanów lasy zajmują ok. 8,4 %. W większości należą one do Skarbu Państwa. Pod względem przyrodniczym położone są one w zasięgu VI Małopolskiej Krainy przyrodniczo-leśnej, w dzielnicy 6 Woźnicko-Wieluńskiej. Największe kompleksy leśne występują w północnej części gminy, w rejonie Broniszewa i Jamna. Wśród lasów przeważają lasy gospodarcze oraz wodochronne lasy państwowe. Wśród ekosystemów leśnych przeważają siedliska borowe, dominującym gatunkiem drzewostanu jest sosna, inne gatunki występują na niewielkich powierzchniach lub w formie domieszek. Nie mają one jednak znaczenia gospodarczego, a posiadają jedynie znaczenie biocenotyczne. Bory te rzadko mają charakter zbiorowisk naturalnych, w większości tworzą je zbiorowiska zastępcze – monokultury sosnowe na różnych siedliskach i w różnym wieku. Do najcenniejszych należy zaliczyć obszar porośnięty naturalnym lasem o pierwotnym i mało przekształconym składzie gatunkowym (wyżynny bór jodłowy) - Lemańskie Jodły .

Zarządzeniem nr 100 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 lipca 1996 r. uznano za ochronne lasy własności Skarbu Państwa, będące w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Kłobuck, w tym na terenie gminy Mykanów jako lasy wodochronne. W gminie takich lasów jest 4. Lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa zarządza i nadzór nad gospodarką leśną w tych lasach sprawuje Państwowe Gospodarstwo Leśne - Lasy Państwowe w Kłobucku.

Zalesianie obszaru gminy będzie miało pozytywne skutki dla środowiska naturalnego. Obecnie zalesianie terenów porolnych staje się jednym z najistotniejszych przekształceń form użytkowania gruntów w Polsce. Wpłynie ono pozytywnie na klimat (na wilgotność i temperaturę powietrza oraz na siłę i kierunek wiatru), produkcję tlenu, neutralizację zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, a także na gospodarkę wodną (retencjonowanie wód opadowych).

Na terenach leśnych należących do Nadleśnictwa Kłobuck prowadzona jest inwentaryzacja roślin i zwierząt podlegających ochronie gatunkowej.

Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt

Ochrona gatunkowa (Ustawa o ochronie przyrody art.46.1.) ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Poniżej ujęto także objęte ochroną gatunki roślin i zwierząt w ramach europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000: Dyrektywa Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków, Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Ochrona gatunkowa roślin

Listę roślin, porostów i grzybów zestawiono na podstawie informacji zebranych w czasie inwentaryzacji urządzeniowej, waloryzacji środowiskowej Nadleśnictwa, zdjęć fitosocjologicznych i innych dostępnych materiałów, jak również z wykazu osobliwości przyrodniczych przygotowanych przez nadleśnictwo. Na podstawie tych materiałów ustalono, że na gruntach Nadleśnictwa występuje ok. 30 gatunków chronionych na

pojedynczych stanowiskach, w grupach i płatach. Część gatunków wymaga potwierdzenia.

W lasach dominują siedliska boru świeżego i mieszanego, przeważa sosna tworząc jednogatunkowe drzewostany, a na siedliskach żyzniejszych mieszane ze świerkiem. Na obszarach podmokłych często występuje brzoza, olcha i jesion. W strukturze wiekowej przeważają lasy w II i III klasie wieku (21 - 40, 41 - 60 lat). Wszystkie kompleksy leśne zaliczane są do I kategorii zagrożenia pożarowego.

Większa część lasów z racji spełniania funkcji pozaprodukcyjnych ma status lasów ochronnych. Są to głównie lasy wodochronne, nasienne, lasy na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, a także stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej i in.

Drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym z siedliskiem, wymagające przebudowy, stanowią około 10 %. Są to drzewostany występujące głównie na siedliskach lasowych.

Duża powierzchnia litych drzewostanów sosnowych wynika z preferowania w przeszłości monokultur ze sztucznego odnowienia lasu.

3.2 Obszary i obiekty poddane ochronie

3.2.1 Pomniki przyrody

W gminie Mykanów znajdują się trzy aleje lipowe stanowiące pomniki przyrody na podstawie Uchwały Nr 98/IX/2007r Rady Gminy Mykanów z dnia 29 listopada 2007r. w/s ustanowienia pomników przyrody zlokalizowanych na terenie gminy Mykanów (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2008r. Nr 12 poz. 341).

- „Aleja lipowa w Łochyni” stanowi 97 sztuk drzew gatunku lipa drobnolistna (*Tilia cordata*),
- „Aleja lip szerkolistnych w Borownie” stanowi 58 sztuk drzew o dominującej przewadze lip szerokolistnych (*Tilia platyphyllos*),
- „Aleję lip drobnolistnych w Borownie” 134 sztuk drzew o przewadze lip drobnolistnych (*Tilia cordata*).

W stosunku do tychże pomników przyrody zabrania się:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu;
- uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- umieszczania tablic reklamowych.

Zgodnie z uchwałą , w celu zapewnienia czynnej ochrony zaleca się w razie potrzeb usuwanie posuszu oraz wykonywanie innych zabiegów pielęgnacyjnych koniecznych dla utrzymania drzew we właściwym stanie zdrowotnym, a także zapewnienia bezpieczeństwa użytkowników drogi.

3.2.2 Obszary NATURA 2000

Sieć NATURA 2000 to sposób wypełnienia zobowiązań Unii Europejskiej, nałożonych przez Konwencję z Rio. Podstawę prawną sieci Natura 2000 stanowią dwa akty prawne: tzw. Dyrektywa Ptasia oraz Dyrektywa Siedliskowa. Przewidują one stworzenie systemu obszarów, połączonych korytarzami ekologicznymi, tworzących

razem spójną funkcjonalnie sieć ekologiczną. Jej zadaniem będzie utrzymanie różnorodności biologicznej przez ochronę najcenniejszych, najrzadszych elementów przyrody, ale też najbardziej typowych, wciąż jeszcze powszechnych układów przyrodniczych, charakterystycznych dla regionów biogeograficznych (np. alpejskiego, atlantyckiego, kontynentalnego itp.).

Tworzenie takiej sieci jest obowiązkiem każdego kraju członkowskiego UE, gdyż dyrektywy unijne mają charakter tzw. „twardego prawa”, a więc muszą być przestrzegane pod groźbą sankcji finansowych. Jej podstawowym celem jest ochrona przyrodniczego dziedzictwa Europy i realizacja idei zrównoważonego rozwoju w skali ponadkrajowej.

Na obszarze gminy Mykanów znajduje się jeden obszar Natura 2000 – Lemańskie Jodły (PLH240045), wyznaczony na podstawie Decyzji wykonawczej komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny. Lemańskie jodły znajdują się na terenie lasów państwowych nadleśnictwo Kłobuck na działach 43, 44, 45, 66, 67, o łącznej powierzchni 151,3ha. Ostoja „Lemańskie Jodły” to wyróżniający się starodrzew jodłowy. W 68% stanowią lasy mieszane, pozostała część to lasy iglaste. Dominują drzewostany w wieku 80 lat. Znaczący jest także udział starodrzewu od 100 do 120 lat. Warstwa podrostów i podszytów jest bardzo dobrze rozwinięta i zdominowana przez bujnie się rozwijający podrost jodłowy. W runie dominuje jeżyna gruczołowata, towarzyszą jej borówka czarna, sałatnik leśny, turzyca palczasta, turzyca pigułkowata, śmiełek pogięty, jastrzębiec leśny, veronica officinalis, kosmatka owłosiona, gajowiec żółty, poziomka pospolita oraz chronione konwalia majowa i widłak jałowcowaty. Pod względem fitosocjologicznym płaty jedliny wyżynnej w ostoi Lemańskie Jodły są bardzo podobne do dolnoregłowego lasu jodłowego Galio-Abietetum. Ostoja obejmuje najlepiej zachowane siedliska jedlin o znaczeniu europejskim na krańcach jego południowo- zachodniego zasięgu w Polsce. Ostoję wyznacza się dla ochrony siedliska wyżynnego jodłowego boru mieszanego Abietetum polonicum, które jest wykształcone w stopniu reprezentatywnym dla całego województwa śląskiego i Polski.

Natomiast w sąsiedniej gminie Kłobuck znajduje się obszar NATURA 2000 - „Torfowisko przy Dolinie Kocinki”, o kodzie PLH240025. Obszar zajmuje powierzchnię 5,6 ha. Torfowisko znajduje się w pobliżu wioski Kocin Nowy i bezpośrednio graniczy z terenem Gminy Mykanów. W rozległym zagłębieniu terenu, znajdującym się około 150 m od koryta rzeki Kocinki, występuje duża powierzchnia typowo wykształconych zbiorowisk torfowiska wysokiego (powierzchniowo dominującego) i przejściowego. Torfowisko jest klasycznie wykształcone, z dobrze rozwiniętym i narastającym od brzegów dawnego zbiornika wodnego pyłem torfowcowym. Całość powierzchni torfowiska jest izolowana od rzeki pasem około 150 m szerokości młodnika sosnowego, nadrzeczными zaroślami wierzbowymi i kadłubowo wykształconymi fragmentami łągów, z pozostałych stron w strefie przybrzeżnej, borem bagiennym a dalej - rozległym kompleksem subatlantyckiego boru sosnowego. Torfowisko porastają fitocenozy dobrze wykształconych zbiorowisk torfowiska wysokiego i przejściowego. W środkowej części torfowiska znajduje się otwarte lustro wody. Stwierdzono tam występowanie grzybieni północnych.

3.3 Dziedzictwo i zasoby kulturowe

Walory środowiska kulturowego gminy Mykanów tkwią w jej historii. Na terenie gminy znajdują się liczne zabytki w tym kościoły, kapliczki i figurki, obiekty kulturowe, budynki mieszkalne, cmentarze i stanowiska archeologiczne.

Zabytki

Obiekty sakralne:

Kościół w Borownie

W miejscowości Borowno znajduje się parafia pod wezwaniem Św. Wawrzyńca. Kościół powstał w pierwszej połowie XIX wieku, a dokładnie w 1845 roku. W latach 1885-1901 parafia została przebudowana. Jest to kościół neobarokowy, jednonawowy z dwiema wieżami w fasadzie budynku. W parafii znajduje się obraz Matki Bożej Szkaplerznej z Dzieciątkiem z XVII wieku, uwagę przyciągają XVII-wieczne srebrne suknie zdobiące dzieło. Kościół wpisany jest do rejestru zabytków. W miejscu gdzie obecnie stoi kościół pw. Św. Wawrzyńca już od XVI wieku znajdował się dom boży. Początkowo był to mały drewniany kościółek, który stanowił parafię dla wielu pobliskich miejscowości. Według „Księgi beneficjów archidiecezji gnieźnieńskiej” prymasa Jana Łaskiego, parafia w Borownie obejmowała następujące miejscowości: Zdrowa, Nieznanice, Witkowice, Chorzenie, Kościelec, Lubojnę, Lubojenkę, Radostów, Kokawę, Grabową, Bogusławie, Jacków, Jamno i Łochynia. W XVII mały kościółek został przebudowany na większy, ale wciąż drewniany. W 1845 roku powstał kościół murowany, który stoi po dziś dzień.

Kościół w Cykarzewie

Parafia w Cykarzewie pod wezwaniem Św. Stanisława powstała w czasie II wojny światowej a dokładnie w latach 1939-1940. Jest to kościół neoromański z jedną główną nawą i dwiema bocznymi. W bocznej nawie znajduje się ołtarz pochodzący z XVII wieku. W 1997 roku proboszcz wybudował nową plebanię. Za kościołem znajduje się parking oraz figurka Św. Krzysztofa – patrona kierowców. Pierwszy drewniany kościół powstał w Cykarzewie w 1574 roku i został ufundowany przez Postępałską dzierżawczynię Mykanowa. Po 200 latach kościółek spłonął i na jego miejsce Panny Klaryski postawiły skromną drewnianą kapliczkę. W roku 1880 kapliczkę rozbudowano, a w 1908 stała się samodzielną parafią. Jednak kościółek był zbyt mały i w latach 1939-1940 wybudowano nowy budynek, który stoi po dziś dzień.

Kościół w Mykanowie

Parafia mykanowska pod wezwaniem Św. Leonarda Opata powstał w 1836 roku. Budowla ta została zaprojektowana przez Henryka Marconiego, który był jednym z najwybitniejszych architektów tamtych czasów. Budowla rozplanowana jest na bazie prostokąta, budynek jednonawowy, z wieżyczką u szczytu fasady z dachem w kształcie ostrosłupa. Ołtarz i polichromie wewnątrz parafii w stylu neogotyckim. W kościele znajduje się czerwony ornat z późnogotyckim haftem z końca XV wieku. Parafia została wpisana do rejestru zabytków. Pierwotnie kościół parafialny w Mykanowie był pod wezwaniem Św. Magdaleny i Św. Wawrzyńca. Mykanowski kościółek stanowił parafię dla wsi: Mykanów, Cykarzew, Rybna, Broniszew, Klekoty, a później także dla wsi:

Kokawa i Radostów, które zostały odłączone od parafii w Borownie. Początkowo kościółek był drewniany i w tej formie przetrwał do XVIII wieku. Pierwsze wzmianki o parafii w Mykanowie pochodzą z 1426 roku, jednak kościół musiał istnieć już w wieku XIII, gdyż został nadany jako uposażenie klasztorowi Panien Klarysek z Zawichostu. W roku 1725 rozebrano drewniany kościółek i postawiono nowy wykonany z modrzewia. Pieniądze na budowę nowej parafii ofiarował Szymon Przypkowicz – znany malarz ówczesnych czasów z Częstochowy. Jednak modrzewiowy kościół nie przetrwał zbyt długo i już w 1835 roku został rozebrany. W rok później przystąpiono do budowy parafii murowanej, jednak budowa to znacznie się przeciągnęła, gdyż brakowało funduszy i trwała aż do początku XX wieku. W roku 1903 kościół został konsekrowany przez biskupa wrocławskiego Stanisława Zdzitowieckiego i przybrał nowe wezwanie – parafii pw. Św. Leonarda Opat. Leonard Opat był średniowiecznym rycerzem, pustelnikiem i zakonikiem, a także opiekunem niewolników, jeńców i więźniów. W czasie I wojny budynek został lekko uszkodzony, jednak parafianie naprawili go w czasie dwudziestolecia międzywojennego. W lata 50 otrzymał nowa polichromie malowaną na świeżym tynku (metodą al. fresco) przez dwie malarki Joannę Pol i Barbarę Pawłowską. W latach 70 budynek przeszedł gruntowny remont oraz modernizację.

Krzyż modrzewiowy z 1667 roku w Starym Cykarzewie.

Na końcu ulicy Szkolnej w Starym Cykarzewie znajduje się stary drewniany krzyż. Na głównej belce widnieje napis „A.D. 1667”. Zabytek pochodzi więc z czasów zakończenia w Polsce potopu szwedzkiego. W 1995 roku z inicjatywy proboszcza Stanisława Matysiaka krzyż został wykopany, odrestaurowany i poddany naprawie. Obecnie jest zamocowany na betonowej podporze.

Kapliczki i figurki

Na terenie gminy Mykanów znajduje się wiele obiektów zaliczających się do tak zwanej małej architektury sakralnej. Są to kapliczki oraz figurki. Obiekty te stawiano w intencji zachowania zdrowia mieszkańców i ochrony wsi przed "złym". Kapliczki i figurki spełniały funkcje kultowe. Większość z nich jest wpisana do ewidencji dóbr kultury, są to: murowana kaplica w Wierchowisku, pocz. XX w., neogotycka kaplica w Woli Kiedrzyńskiej z końca XIX w., murowana kaplica w Radostowie, figura św. Jana Nepomucena w Mykanowie, murowana kapliczka z figurką Matki Boskiej w Borownie, figura św. Antoniego Padewskiego w Borownie oraz przydrożna kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena w Jamnej.

Obiekty kulturowe:

Kolumna Denhoffa

Na terenie gminy Mykanów, przy drodze biegnącej z miejscowości Borowno do Kruszyny znajduje się Kolumna Denhoffa. Jest to wysoka kolumna wykonana z piaskowca umieszczona na kamiennym cokole. Wiek monumentu ocenia się na ponad 300 lat. Kolumna upamiętnia miejsce samobójstwa ostatniego Denhoffa z linii kruszyńskiej. Legenda głosi, iż Kasper Denhoff sprzeciwił się małżeństwu swego syna z biedną dziewczyną, nakazał spalić dwór razem z jego mieszkańcami i narzeczoną syna. Gdy młody Denhoff dowiedział się o tym, co zrobił ojciec popełnił samobójstwo. W roku

2008 umieszczono na kolumnie białą tabliczkę z napisem: „Tu zadano kres pięknej miłości”.

Dworek Michałowskich w Borownie

Dworek powstał w 1790 roku. Jego pierwotny wygląd o cechach późnobarokowych został znacznie przekształcony. Początkowo należał do rodziny Karpińskich i Michalskich, a w okresie międzywojennym do rodziny Skarbków. Przy południowo-zachodniej elewacji dworku znajduje się rzeźba lwa. Dawniej budowla otoczona była okazałym założeniem parkowym. Aktualnie zarówno dworek jak i otaczający go park są w kiepskim stanie. Pozostałością po parku są stare lipy oraz zarastające stawy. Elewacja dworku wymaga remontu. Sam dworek został wpisany do Rejestru Zabytków, a cały zespół pałacowo-parkowy podlega Strefie Ochrony Konserwatorskiej.

Samolot IŁ 18

Przy drodze krajowej E75 przebiegającej przez gminę Mykanów znajduje się restauracja Odlot, która została umieszczona w zabytkowym samolocie IŁ18. Samolot ten był rekwizytem w polskim filmie pod tytułem „Katastrofa w Gibraltarze”, który opowiadał o tragicznej śmierci generała Władysława Sikorskiego – premiera RP. Samolot został przetransportowany z Białej Podlaskiej na teren gminy w dwóch częściach (osobno kadłub i osobno skrzydła). Od roku 1994 w samolocie znajduje się lokal gastronomiczny. Obiekt przyciąga uwagę, jest namiastką polskiej historii i pełni rolę atrakcji turystycznej

Młyn wodny

Pomiędzy Kocinem Starym, a Cykarzewem Północnym znajduje się piękny zabytek hydrotechniczny. Na odnodze rzeki Kocinka przy moście znajduje się stara, mała elektrownia wodna. Historia mówi, iż w miejscowości Kocin istniał młyn. Na jego miejscu zamożny gospodarz Oleksy Gromadzki wybudował nowoczesny system napędu wodnego dla obiektów przemysłowych: tartak, młyn oraz elektrownia. Do dnia dzisiejszego zachowało się betonowe koryto, którym odprowadzano wodę z rzeki do turbiny wodnej, która była ukryta w ceglany budynku. Stamtąd żelazny wał prowadził napęd do kół zębatych i pasowych. Cała maszyna była sprowadzona z Niemiec, świadczy o tym napis: „F.H. Hofman In Breslau”. Po prawej stronie mostu znajduje się jaz wodny, który w 2008 roku został wyremontowany i ponownie jest wykorzystywany do regulowania poziomu rzeki. Zachował się również suchy kanał, który dawniej odprowadzał wodę do urządzeń napędowych. Po drugiej wojnie tartak odziedziczył Jan grodzki, jednak z powodu braku funduszy zrezygnował z jego eksploatacji. Obecnie urządzenia stoją bez użytku, ukryte po zarastającą je roślinnością.

Zabudowa wiejska

Na terenie gminy Mykanów zachowało się wiele budynków drewnianych oraz zagród drewniano-murowanych z drewnianą częścią mieszkalną i murowaną częścią gospodarczą. Jest to tradycyjne budownictwo wiejskie powstałe w XIX i na początku XX wieku.

Nekropolie:

Cmentarz parafialny w Borownie

Nekropolia w Borownie została wpisana na listę Rejestru Zabytków. Na cmentarzu tym znajduje się wiele zabytkowych grobowców, między innymi grób Wereszczyńskich – dziedziców Kościelca. W Borownie pochowana jest znana malarka z Kościelca Wanda Wereszczyńska oraz Edward Reszke – śpiewak operowy. Cmentarz rozplanowany jest na bazie prostokąta, główną osi widokową stanowi aleja główna, przebiegająca przez środek założenia cmentarnego. Nekropolia nie jest utworzona według rygorystycznych zasad symetrycznych. Na jej obszarze znajduje się kilka alejek przecinających się pod kątem prostym, dzielących cmentarz na kwatery grzebalne. Starsze nagrobki znajdują się w pobliżu alei głównej. Teren cmentarny jest bardzo ubogi w roślinność, na jego obszarze nie rośnie ani jedno drzewo, jedynie przy wejściu wzdłuż drogi z Borowna ku wschodowi do Zdrowa znajduje się kilka drzew.

Cmentarz parafialny w Mykanowie

W Mykanowie przy drodze biegnącej z Mykanowa ku południowi do Kościelca znajduje się niewielki cmentarz parafialny. Jest to nekropolia należąca do mykanowskiej parafii pod wezwaniem Św. Leonarda Opata. Nekropolia rozplanowana jest na bazie trapezu. Główna aleja biegnie w kierunku wschód-zachód i przecina się w połowie pod kątem prostym z aleją poprzeczną. Taki układ alei dzieli założenia na cztery kwatery grzebalne. W południowo-wschodniej części znajduje się trochę zieleni, która tworzą duże drzewa. Nekropolia otoczona jest z trzech stron polami uprawnymi. Warto jeszcze wspomnieć, iż w Mykanowie przy zbiegu ulic Słonecznej i Samorządowej istniała jeszcze pod koniec XIX wieku nekropolia. Obecnie jedynym wspomnieniem dawnego cmentarza jest stary dąb rosnący na poboczu drogi.

Cmentarz parafialny w Cykarzewie

Przy drodze pomiędzy Cykarzewem Starym, a Cykarzewem Północnym po prawej stronie znajduje się malutka nekropolia. Jest to cmentarz parafialny parafii pod wezwaniem Św. Stanisława. Założenie cmentarne zostało utworzone na terenie o kształcie prostokąta. Układ alei dzieli nekropolię na cztery kwatery. Główna aleja o kierunku wschód-zachód biegnie od wejścia i przecina się na środku, pod kątem prostym z aleją poprzeczną. Wzdłuż alei poprzecznej w południowej części znajdują się nasadzenia roślinne. W otoczeniu nekropolii znajdują się pola uprawne.

Cmentarz ewangelicki w Czarnym Lesie

Na terenie gminy Mykanów zachował się jeden cmentarz ewangelicki. Przy samej granicy gminy, na końcu drogi prowadzącej z miejscowości Czarny Las w kierunku zachodnim rozplanowano malutką ewangelicką nekropolię. Założenie cmentarne zostało rozplanowane na bazie prostokąta. Cmentarz ten obecnie jest opuszczony i zaniedbany. Znajduje się tutaj bujna roślinność, porastająca cały teren cmentarza. Na kilkudziesięciu nagrobkach można jeszcze odczytać napisy. Istnienie cmentarza ewangelickiego w tym miejscu związane jest z przybyciem na te tereny ewangelickich kolonistów niemieckich, którzy na przełomie XVIII i XIX wieku założyli pobliską wieś Czarny Las.

Miejsca pamięci narodowej – ewidencja:

- nr 111/01 GW – zbiorowa mogiła wojenna na cmentarzu w Mykanowie: pilota por. Władysława Szymonika z 26 eskadry obserwacyjnej 2 pułku lotniczego w Krakowie-zginął w 1943r.; sapers, który zginął w 1946 roku; partyzantów poległych w latach 1940-1945; 6 żołnierzy Wojska Polskiego poległych w 1939 roku oraz 12 żołnierzy Polski Podziemnej zamordowanych przez Niemców na terenie Borowna i okolic;
- nr 111/02 GW – Grób wojenny na starym cmentarzu w Mykanowie, nieznanego żołnierza Wojska Polskiego, poległego w 1939 roku – pom.nagr.;
- nr 111/03 GW – Grób zbiorowy wojenny przy drodze leśnej na południe od Kocina Nowego (leśnictwo Lemańsk), żołnierzy poległych we wrześniu 1939 roku – pom.nagr.;
- nr 111/04 GW – Grób zbiorowy wojenny przy drodze Częstochowa-Lubojna – 1,5km od drogi na polu (Mykanów-Wierzchowisko), małżeństwa Franciszki i Józefa Sowów zamordowanych przez Niemców 1 września 1939 roku – pom.nagr.;
- nr 111/05 GW – Grób zbiorowy wojenny na cmentarzu w Borownie, żołnierzy GL Antonia Barcisia, Jana Owczarka, Nowaka z Gdańska, jednego nieznanego żołnierza, zamordowanych w 1943 roku – pom.nagr.

3.4 Stanowiska archeologiczne

Na terenie gminy Mykanów znajduje się wiele stanowisk archeologicznych, które podlegają strefie ochrony archeologicznej. Strefie ochrony archeologicznej rozdzielamy na strefę „W” czyli ochrony reliktywów archeologicznych oraz strefie „OW” czyli obserwacji archeologicznych.

Na terenach podlegających strefie „W” powinna być zakazana wszelka działalność inwestycyjna. Dopuszcza się działania, które polegają na konserwacji fragmentów zabytkowych oraz ich ekspozycji. Obszary te powinny pozostać otwarte, mogą być pełnić funkcje rekreacyjną. W przypadku gdy teren należący do strefy ochrony reliktywów musi być przeznaczony pod inwestycje, najpierw muszą być wykonane szczegółowe badania archeologiczne.

Tereny strefy „OW” obserwacji archeologicznej to obszary do domniemanej zawartości reliktywów archeologicznych. Strefy „OW” wyznacza się na podstawie badań, a także na podstawie fotografii lotniczej. Na obszarach Strefy „OW” jest dopuszczalna działalność inwestycyjna naruszająca grunty, jednak musi być ona prowadzona pod nadzorem archeologiczno-konserwatorskim. W razie napotkania reliktywów archeologicznych, praca inwestycyjne zostają przerywane i teren jest poddany badaniom archeologicznym. Na podstawie tych badań decyduje się o dalszej kontynuacji inwestycji lub o jej zaniechaniu i zmianie przeznaczenia terenu.

Na terenie gminy przeprowadzono inwentaryzacje zasobów archeologicznych. Inwentaryzacja powstała na podstawie danych archiwalnych, pochodzących z Archiwum Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach. Ewidencja stanowisk archeologicznych zawiera spis stanowisk wg wprowadzonej numeracji zbiorczej.

Stanowiska archeologiczne z okresu paleolitu schyłkowego znajdują się w Cykarzewie Północnym (pustkowiu) na stanowiskach 18 i 10, które są pracownią krzemieńkarską., w Rybnej na ST. 7 i 8, w Kuźnicy Biedrzyńskiej na ST. 6 oraz w Cykarzewie Południowym na ST 5. Na stanowiskach z tego okresu znajdowano materiały krzemienne np.: wióry i odłupki krzemienne, narzędzia, rdzenie oraz obłupnie.

Ślady osadnictwa z środkowej epoki kamienia zwanej mezolitem znajdują się w

Cykarzewie Południowym (Niwa) na ST. 4, Cykarzewie Północnym (Pustkowie) na ST. 11 i 13, Rybnej na ST 6, 9, Kuźnicy Kiedrzyńskiej na ST 2,8, Kokawie na ST 9, Łochyni na ST 7, Borownie na ST 9 oraz Borownie Kolonii na ST 1.

Ślady osadnictwa neolitycznego znajdują się w Broniszewie Starym na ST 6, Kocinie Starym na ST. 6, Rybnej na ST 2, Wierzchowisku na ST 2, Radostowie-Kolonii (Topolów) ST 13, Jamnie na ST. 14, Jamnie (Rusinowie) na ST 28 oraz na ST 4 w Cykarzewie Północnym (Niwie), a także na ST 17 w Dudkach. Na stanowiskach tych znajduje się fragmenty naczyń, egzemplarze wyrobów krzemiennych. Na stanowisku w Dudkach znajdowała się osada wielokulturowa, w tym kultury łużyckiej i przeworskiej. Znaleziono tutaj naczynia amforowate, które pochodzą z kultury ceramiki sznurkowej. Zabytki z tej epoki są rzadkością. Jednak w wyniku zaniedbania administracyjnych stanowisko to zostało zniszczone. Szkoda, ponieważ stanowisko to mogło być jedynym cmentarzyskiem kultury ceramiki sznurowej.

Na terenie gminy znajduje się również wiele stanowisk, które zostały odkryte i udokumentowane. Znaleziono na nich odłupki i wiórki krzemienne, które pochodzą z epoki kamienia. Są to stanowiska w miejscowościach: Broniszew Stary ST. 4, 5, 7; Broniszew Stary (Rzyczniaki), ST. 2, 3, 4; Cykarzew Północny, ST. 1, 2, 3, 12, 14, 16, 24, 25, 26, 28, 30, 31, 32; Cykarzew północny (Niwa), ST. 5; Cykarzew Północny (Pustkowie) ST. 12; Cykarzew Północny (Brzoza), ST. 14, 15; Kocin Stary ST. 2, 5, 8, 10; Rybna ST. 5, 9, 10, 15; Kuźnica Biedrzyńska, ST. 1, 3, 4, 7; Kokawa, ST. 1, 3, 11; Radostków, ST. 1, 5, 7; Lubojna, ST. 1, 2, 3, 7; Lubojna (Tylin), ST. 4, 5; Kuźnica Lechowa, ST. 1; Czarny Las, ST. 1; Lubojenka, ST. 1, 5, 6, 7, 10, 11, Dudki, ST. 3, 9; Mykanów ST. 3, 8, 9; Grabowa ST. 2, 4, 7, 10, 11, Łochynia, ST. 4, 8; Borowno, ST. 9, 11, 14, 15; Cykarzew Południowy, ST. 2, 3, 4, Jamno (Cichanówka), ST. 6, 7, 9; Jamno, ST. 10; Grabówka, ST. 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, Grabowa, ST. 14, 15, 16, 17, 18, 19, Jamno (Adamów) ST. 18; Jamno (Rusinów), ST. 25, 26, 27; Borowno, ST. 1, 2, 3, 7, 10.

Stanowisko 28 w Cykarzewie Północnym jest datowane na przełom młodszej epoki kamienia i wczesnej epoki brązu, jednak nie jest przypisane do bliżej określonej kultury.

Ślady osadnicze kultury łużyckiej z epoki brązu występują na następujących stanowiskach: ST. 1, 2, w Cykarzewie Północnym; ST.6 w Cykarzewie Północnym (Zasmole); ST. 15, 17 w Cykarzewie Północnym (Brzoza); ST. 1, 2, 3, 8 w Kocinie Starym; ST. 3, 9, 10 w Rybnej; ST. 1 w Kuźnicy Kiedrzyńskiej; ST. 1 w Kocinie Nowym, ST. 1 w Czarnym Lesie; ST. 1, 2, 6 w Dudkach oraz na ST. 5 w Lubojence.

Na terenie gminy Mykanów znajdują się również stanowiska ze śladami osadnictwa kultury łużyckiej o dłuższym okresie użytkowania z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza. Są to: Lubojenka, sst. 11; Dudki ST. 3, 8; Radostków ST. 1, Radostków-Kolonia (Topolów) ST. 11, 14; Mykanów ST. 9; Grabowa ST. 3, 7, 8; Borowno, ST. 1, 6, 9, 11; Borowno-Kolonia, ST. 10; Łochynia ST. 2, 4, 9, 10, 11, 13; Jamno ST. 1; Jamno (Cichoniówka) ST. 9; Cykarzew Północny ST. 24; Grabówka ST. 14.

Ślady osadnictwa kultury łużyckiej z wczesnej epoki żelaza, z okresu halsztackiego znajdują się w: Cykarzewie Północnym, ST. 26, 32; Broniszewie Nowym, ST. 1; Jamnie, ST. 10, 11, 13, 15, 16, 17; Jamno (Adamów) ST. 4, 18, 19, 20, 21, 22; Jamno (Cichoniówka) ST. 5, 6, 7, 8; Jamno (Osiny) ST. 12; Jamno (Rusinów) ST. 26; Grabówka ST. 1, 4, 12, 16; Grabowa, ST. 14, 20; Borowno-Kolonia, ST. 6.

Na terenie gminy znajdują się dwa cmentarzyska kultury łużyckiej epoki brązu w Kocinie Starym, ST. 1 oraz w Jamnie, ST. 1. cmentarzysko kultury łużyckiej w Jamnie było użytkowane w epoce brązu oraz we wczesnej epoce żelaza. Jednak cmentarzysko to

zostało przebadane tylko częściowo ponieważ znaczna jego część znajduje się pod zabudową lotniskową oraz została zniszczona.

Kultura przyworska charakteryzowała się intensywną uprawą rolnictwa. Twórcy tej kultury ulepszyli metody uprawy roli wprowadzając okute radlice. Stanowiska kultury przyworskiej datowane są na okres wpływów rzymskich. Na terenie gminy znajduje się wiele stanowisk reprezentowanych przez tę kulturę. Są to: Cykarzew Północny, ST. 1, 2; Cykarzew Północny (Zasmole) ST. 6; Cykarzew Północny (Pustkowie) ST. 7, 8, 11, 13, 18; Kocin Stary, ST. 2, 3, 5, 6; Rybna ST. 1, 2, 3, 8, 9, 12, 16; Kuźnica Kiedrzyńska ST. 1, 3, 7, 8; Kokawa, ST. 2, Radostków ST. 1, 2, 6; Wola Hankowska, ST. 3, 4; Lubojna ST. 4; Wierzchowisko ST. 1, 2; Radostków Kolonia (Topolów) ST. 10; Dudki, ST. 1, 2, 3, 5; Kokawa ST. 5, 6, 7, 9, 10; Mykanów, ST. 8; Borowno, ST. 1, 10; Borowno (Poduchowne) ST. 7, Łochynia, ST. 7, 8, 14; Kościelec (Madalin) ST. 2; Jamno ST. 14; Grabowa, ST.14; Jamno (Adamów) ST.19. W miejscowości Jamno na ST. 2 zarejestrowano relikty nieokreślonego pieca.

Poza tym na terenie gminy znajduje się wiele stanowisk nieokreślonych kulturowo. Znaleźiska są zbyt drobne i zbyt zniszczone, aby móc je zdiagnozować. Stanowiska te zostały nazwane stanowiskami pradziejowymi. Są to: Broniszew Stary (Rzyczniaki), ST. 2; Cykarzew Północny, ST 1; Cykarzew Północny (Zasmole) ST. 9, Cykarzew Północny (Pustkowie), ST. 10, 12; Cykarzew Północny (Brzoza), ST. 16; Kocin Stary, ST. 2, 4, 8, 9; Kocin Nowy, ST. 1, 2; Rybna, ST. 2, 3, 9, 17; Radostków, ST. 3, 6, 7, 8; Radostków-Kolonia (Topolów), ST. 10,12, 14; Lubojna, ST. 2; Lubojna (Tylin), ST. 3, 4, 5; czarny Las, ST. 2; Lubojenka, ST. 1, 4, 8, 11; Dudki, ST. 1, 7; Kokawa, ST. 4, 6, 8, 9, 12; Mykanów, ST. 5, 6, 7, 10; Grabowa, ST. 4, 5, 6, 8, 10, 13, 14, 18, 19; Borowno, ST. 3; Łochynia, ST. 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 14, 15; Borowno (Poduchowne), ST.8; Cykarzew Północny, ST. 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 26, 29, 31, 32; Jamno, ST. 15; Jamno (Adamów), ST. 3, 4, 23; Jamno (Cichoniówka), ST. 5, 9; Jamno (Rusinów), ST. 24, 27; Grabówka, ST 7, 11, 14; Borowno Kolonia, ST 9.

Osadnictwo średniowieczne związane było z kształtowaniem się systemów obronnych. W czasie średniowiecza osadzano się nie tylko w pobliżu cieków wodnych, ale także w znacznej odległości od nich. Ślady wczesnego osadnictwa średniowiecznego znaleziono w miejscowościach: Kocin Stary, ST. 5; Wola Hankowska, ST. 2; Lubojna, ST. 2; Borowno, ST. 1; Cykarzew Południowy, ST. 1. Stanowiska osadnictwa średniowiecznego znajdują się również w następujących miejscowościach: Rybna, ST. 1, 2, 12, 16; Kokawa, ST. 2; Radostków, ST. 2, 5; Lubojna (Tylin), ST. 5, Kuźnica (Lechowa), ST. 2; wola Hankowska, ST. 2; Lubojna, ST. 4; Dudki, ST. 8; Lubojenka, ST. 1, 4; Kokawa, ST. 4, 9, 11, 13; Mykanów, ST. 3, 4, 5, 6, 7, 9; Grabowa, ST. 1, 2, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 19, 21; Łochynia, ST. 1, 9; Cykarzew Północny, ST. 13, 16, 18, 21, 22, 23, 27; Jamno (Cichoniówka), ST 8; Jamno, ST. 13; Jamno (Adamów) ST. 18; Jamno Rusinów, ST. 24; Grabówka, ST. 1, 2, 9, 13, 15.

W gminie znajduje się również kilka śladów osadnictwa późnośredniowiecznego. Znajdują się one na stanowiskach: Kocin Stary ST. 7; Kocin Nowy, ST. 2; Rybna, ST. 11; Radostków, ST. 3; Lubojna (Tylin) ST. 6; Lubojenka, ST. 5, 9; Radostków – Kolonia (Topolów), ST. 12, 13; Dudki, ST. 2, 7; Kokawa, ST 10; Mykanów, ST. 8, 9; Grabowa, ST. 2, 6, 7, 10, 14, 18; Borowno, ST. 1-11, 13-16; Cykarzew Północny, ST. 10, 21; Jamno (Cichoniówka), ST. 9; Jamno, ST. 15, 16; Jamno (Adamów) ST. 18; Grabówka, ST. 4, 14; Grabowa, ST. 1, 12, 17; Borowno, Kolonia, ST. 2;

Stanowiska zawierające materiały nowożytnie to: Cykarzew Północny (Brzoza), ST. 15; Kuźnica Kiedrzyńska, ST. 1, 4, 7, 8; Kocin Nowy, ST. 1, 2; Rybna, ST. 1, 2, 3, 9,

11-18, Kokawa, ST. 1, 2; Radostków, ST. 1, 3-8; Lubojna (Tylin) ST. 3, 4, 5, 6; Kuźnica Lechowa, ST. 2; Wola Hankowska, ST. 1-4; Lubojna, ST. 2, 3, 4; Lubojenka, ST. 2-5, 8, 9; Radostków-Kolonia (Topolów), ST. 7, Mykanów, ST. 8, 9; Grabowa, ST. 1-17, 19, 21; Łochynia, ST. 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 15; Borowno (Goły Staw), ST. 5-dwór oraz ST. 6, 7, 8, 10, 11, 14; Cykarzew południowy, ST. 2, 4; Cykarzew Północny, ST. 10, 26, 29, 31, 32; Jamno, ST. 13, 16; Grabówka, ST. 2, 4, 7, 9, 11, 13, 15.

Najmłodszym stanowiskiem archeologiczno-historycznym jest dwór z XVI_XVIII w na ST. 5 w Borownie (Goły Staw).

Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów Ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz.1568, z późn.zm.)

Na terenie gminy znajduje się wiele obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ewidencji dóbr kultury, a także strefy ochrony konserwatorskiej. Obszary te i obiekty są ograniczeniem przy planowaniu inwestycji.

Obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków

Zgodnie z obowiązującymi przepisami obiekty wpisane do rejestru zabytków należy utrzymywać w dobrym stanie technicznym, konserwować, odpowiednio eksponować i użytkować zgodnie z przeznaczeniem. Jakikolwiek działania prowadzące do zmiany obecnego stanu wymienionych obiektów wymagają uzgodnienia z organem właściwym do spraw ochrony zabytków, a dla działań inwestycyjnych uzyskania pozwolenia na prowadzenie wszelkich prac przy obiekcie zabytkowym. Wszelkie obiekty i usługi należy sytuować możliwie jak najdalej od obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Wyklucza się wszelkie działalności mogące wytworzyć drażniącą woń, hałas czy wibracje, a także mogących zakłócić ład przestrzenny w okolicy chronionych obiektów.

- kościół parafialny pod wezwaniem Św. Wawrzyńca w Borownie (A/13)
- pałac murowany w Borownie wraz z otaczającym terenem (A/14)
- cmentarz grzebalny w Borownie (A/428)
- kościół parafialny p.w. Św. Leonarda w Mykanowie-nr rej. (A/20)

Dla alei:

Obowiązuje zakaz wycinania drzew, poza cięciem wynikającym ze względów bezpieczeństwa albo sanitarnych, po uprzednim uzyskaniu pozwoleń konserwatorskich. Dopuszcza się dosadzanie drzew po uzgodnieniu z konserwatorem i uzyskaniu pozwolenia konserwatorskiego.

- aleja owocowa związana z założeniem pałacowo-parkowym w Kruszynie

Obszary i obiekty wpisane do ewidencji dóbr kultury

W odniesieniu do obszarów i obiektów obowiązuje każdorazowe uzyskanie opinii organu do spraw ochrony zabytków dla wszelkich działań, prowadzących do zmiany stanu istniejącego. W przypadku konieczności rozbioru budynku, należy sporządzić jego inwentaryzację oraz dokumentację zdjęciową i uzyskać stosowną opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

- szkoła murowana 1936 w Grabowej 66
- dom nr 14 drewniany początek XX wieku w Grabowej
- dom nr 17 drewniany początek XX wieku w Grabowej
- modrzewiowy krzyż z 1667 roku w Starym Cykarzewie
- Kościół parafialny p.w. Św. Stanisława w Cykarzewie
- kapliczka murowana z figurką Matki Boskiej w Borownie
- figura Św. Antoniego Padewskiego w Borownie
- kolumna Denhoffa przy drodze do Kruszyny
- zespół kościoła parafialnego w Mykanowie
- figura św. Jana Nepomucena w Mykanowie
- dom ul. Kościuszki 7 w Mykanowie
- budynek Urzędu Gminy w Mykanowie
- zespół kościoła parafialnego w Borownie
- murowana kaplica w Wierzchowisku, pocz. XX w.
- neogotycka kaplica w Woli Kiedrzyńskiej z końca XIX w.
- murowana kaplica w Radostkowie
- przydrożna kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena w Jamnie
- kaplica ul. Kręta i dom dREW. ul. Kręta 84 w Kocinie Starym
- dom nr 7 dREW. XIX/XX w Kokawie
- dom nr 9 dREW. XIX/XX w Kokawie
- dom nr 18a dREW. 1920 w Kokawie
- dom nr 19 ul. Słowackiego 55 w Kokawie
- cmentarz ewangelicki w Czarnym Lesie
- pozostałości dawnych fortyfikacji wojennych
- kaplica mur. k. XIX w Kuźnicy
- dom nr 63 mur. 1925 w Kuźnicy
- dom nr 64 dREW.-mur. 1918 w Kuźnicy
- kapliczka mur. XX w Radostkowie
- dom nr 67 dREW. 1920 w Radostkowie
- stanowiska archeologiczne

Strefa B1- ochrony konserwatorskiej

W strefie B1 obowiązuje wymóg:

- zachowania historycznego układu dróg,
- sytuowanie nowych budynków mieszkalnych we frontowej części działki przy jednoczesnym respektowaniu historycznie wyznaczonych linii zabudowy. Lokalizacja budynków inwentarskich w drugiej linii zabudowy, na tyłach działki, kalenicą dachu równoległą do drogi,
- zachowanie maksymalnych gabarytów budynków – dwie kondygnacje naziemne, w tym jedna jako poddasze użytkowe pod warunkiem, że budynki gospodarcze nie mogą wysokością przewyższać budynków mieszkalnych,
- zgodnie z ustaleniami konserwatorskimi należy kryć wszystkie obiekty dachami o spadkach połaci dachowych od 30 do 45 stopni, symetrycznymi, dwuspadowymi, ewentualnie dwuspadowymi z przyczółkiem,
- dla budynków mieszkalnych stosowanie okapu na wysokości maksymalnej 3,5 metra od poziomu terenu,
- stosowania formy architektonicznej obiektów nawiązującej do lokalnej tradycji sztuki budowlanej,

- w wystroju zewnętrznym stosowania tradycyjnych materiałów wykończeniowych, takich jak: drewno, tynk, kamień, ceramika,
 - opiniowania wszelkich działań inwestycyjnych z organem właściwym do spraw ochrony zabytków.
- Ochronie konserwatorskiej, strefa B1 obejmuje:
- rozplanowanie wsi Borowno.

Strefa B2 – ochrony konserwatorskiej

Wszelkie obiekty znajdujące się w strefie B2 należy utrzymywać w dobrym stanie technicznym, konserwować, odpowiednio eksponować i użytkować zgodnie z przeznaczeniem. Jakikolwiek działania prowadzące do zmiany obecnego stanu wymienionych obiektów wymagają uzgodnienia z organem właściwym do spraw ochrony zabytków, a dla działań inwestycyjnych uzyskania pozwolenia na prowadzenie wszelkich prac przy obiekcie zabytkowym. W obrębie obiektów zakazane jest stawianie budynków kubaturowych, mogących przysłonić obiekt chroniony. Obowiązuje zakaz wycinania drzew, poza cięciem wynikającym ze względów bezpieczeństwa albo sanitarnych, po uprzednim uzyskaniu pozwoleń konserwatorskich. Dopuszcza się dosadzanie drzew po uzyskaniu pozwolenia organu właściwego do spraw ochrony zabytków.

Strefa ochrony konserwatorskiej B2 jest wyznaczona dla:

- zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Wawrzyńca w Borownie,
- założenie pałacowe w Borownie,
- zespół Kościoła Parafialnego w Mykanowie.

Strefa B3 – ochrony konserwatorskiej

W strefie tej obowiązuje: zachowanie historycznego rozplanowania cmentarza, konserwacja zabytkowych obiektów architektury, ochrona nagrobków powstałych przed 1939 rokiem lub wybranych na podstawie odrębnego opracowania, zakaz usuwania starodrzewu poza drzewami chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu oraz dążenie do zwiększenia zadrzewienia terenu cmentarza i strefy wokół niego. W przypadku poszerzenia cmentarza dopuszcza się wykonanie w istniejącym murze furtek prowadzących do nowej części nekropolii oraz wymaga się zharmonizowania nowego zainwestowania z układem cmentarza i zachowanymi obiektami historycznymi. W przypadku podejmowania jakichkolwiek prac inwestycyjnych bezwzględnie obowiązuje uzyskanie stosownych opinii organu właściwego do spraw ochrony zabytków.

Strefa ochrony konserwatorskiej B3 jest wyznaczona dla:

- cmentarza katolickiego w Cykarzewie,
- cmentarza katolickiego w Borownie,
- cmentarza grzebalnego w Mykanowie,
- cmentarza katolickiego w Kokawie,
- cmentarza ewangelickiego w Czarnym Lesie,
- cmentarza w Lubojnie.

Strefa K1

W strefie K1 obowiązuje wymóg:

- zachowania historycznych elementów zagospodarowania, z uwzględnieniem tradycyjnego składu gatunkowego,

- uzyskanie opinii organu do spraw konserwacji zabytków przed wszelkimi kompleksowymi pracami przy zieleni,
 - uzupełnianie nasadzeń rodzimymi gatunkami drzew odpowiednimi dla składu gatunkowego poszczególnych alei,
 - w przypadku konieczności zapewnienia zjazdu z alei do poszczególnych działek budowlanych obowiązuje bezwzględny wymóg lokalizowania ich między drzewami.
- Strefa ochrony konserwatorskiej K1 jest wyznaczona dla
- alei lipowej przy drodze powiatowej w Łochyni,
 - alei lipowej przy drodze w Borowni,
 - alei lipowej przy drodze z Łochyni do lasów państwowych,
 - alei zadrzewienia drogi powiatowej relacji Mykanów- Borowno,
 - alei robiniowej przy drodze powiatowej z Grabowej do Borowna.

Strefa K2 - zespoły pofolwarczne i podworskie

W strefie K2 postuluje się zabezpieczyć pozostałości zagospodarowania (budynki i słupy ogrodzenia) przed dewastacją. Budynki należy konserwować z zachowaniem ich dawnego wystroju zewnętrznego. Prowadzenie wszelkich prac na terenie zespołu jest możliwe tylko i wyłącznie po uprzednim uzyskaniu opinii w organie właściwym do spraw ochrony zabytków. Granice strefy należy pozostawić uczytelnią. W przypadku konieczności rozbioru jakiegoś obiektu należy sporządzić jego inwentaryzację oraz dokumentację zdjęciową i uzyskać stosowną opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Starodrzew powinien być zachowany, poddany pielęgnacji oraz uzupełniany jako zieleń towarzysząca.

Do strefy K2 zaliczamy:

- pozostałości zespołu pofolwarcznego i podworskiego w Grabowej,
 - pozostałości zespołu pofolwarcznego i podworskiego w Łochyni,
- zespoły pofolwarczne i podworskie - nie istniejące lub słabo czytelne:
- Lubojna, Lubojenka,
 - Radostków (Nałęcz, Topolów),
 - Stary Kocin,
 - Grabówka,
 - Wola Hankowska,
 - Łochynia.

Strefa K4 drogi historyczne

W strefie K4 obowiązuje wymóg zachowania przebiegu dróg w terenie w przypadku prowadzenia przepisów scaleniowych czy modernizacji układu komunikacyjnego, a także postulat uczytelnienia nasadzeniami o tradycyjnym składzie gatunkowym. Drogi historyczne podlegające ochronie znajdują się w następujących miejscowościach:

- w Cykarzewie,
- w Kokawie,
- w Rybnej,
- w Lubojnie,
- w Kocinie.

Obszary i obiekty podgalające ochronie konserwatorskiej podzielone według miejscowości

LUBOJNA

Dla stanowisk archeologicznych wyznaczona jest strefa „OW” czyli strefa obserwacji archeologicznej. Wszelkie działalności inwestycyjne w obrębie tej strefy, a w szczególności działania mające na celu naruszenie warstwy gruntowej wymagają zgody odpowiedniego organu zajmującego się ochroną zabytków.

W pobliżu miejscowości Lubojna, w miejscowości Dudki znajduje się stanowisko archeologiczne nr 1 reprezentujące pozostałości kultury łużyckiej (AZP 84-49/9). Na tym obszarze zakazana jest wszelka działalność inwestycyjna. Zaleca się pozostawienie tego obszaru jako terenu otwartego o znaczeniu rekreacyjnym. Wszelkie znaleziska należy konserwować i eksponować w terenie.

W Lubojence znajduje się zespół pofolwarczny i podworski podlegający ochronie „K2”. Zaleca się w granicach strefy odtworzenie dawnego zagospodarowania wokół dworu i stworzenie nowej funkcji rekreacyjno-parkowej. Dosadzanie gatunków zgodnych z istniejącymi stworzyłoby zielone powiązanie z roślinnością parkową otaczającą strefę.

Na terenie miejscowości Lubojna rozplanowany jest cmentarz katolicki podlegający ochronie konserwatorskiej B3. W przypadku projektowania nowej części nekropolii należy uwzględnić harmonijne nawiązanie zagospodarowania projektowanego poszerzenia do układu części istniejącej. Zaleca się stworzenie zielonej oprawy dla nekropolii, która składałaby się z drzew oraz krzewów.

Dla miejscowości Lubojna ustalona jest strefa K4 – drogi historyczne. W celu uczynienia tych dróg zaleca się uzupełnianie nasadzeniami o składzie gatunkowym zgodnym z stanem istniejącym. W czasie modernizacji układu komunikacyjnego należy zachować przebieg dróg w terenie.

RADOSTKÓW

Na terenie miejscowości Radostów wyznacza się strefę „OW 10”i „OW 11”– obserwacji archeologicznej. Strefy „OW” podlegają ochronie i w przypadku wszelkich działań inwestycyjnych należy uzyskać zgodę odpowiednich organów do spraw ochrony zabytków.

W miejscowościach Nałęcz i Topolów znajdują się pozostałości zespołu pofolwarcznego podlegające ochronie konserwatorskiej – K2. W przypadku prowadzenia inwestycji w okolicy tego zespołu należy postępować zgodnie z zasadami ochrony wyznaczonymi dla strefy K2.

Poza tym w miejscowości Radostów znajdują się drewniana kapliczka z XX wieku oraz drewniany dom nr 64 z 1920 roku, które są wpisane do ewidencji dóbr kultury.

Dla budynku drewnianego, będącego obecnie w stanie „przed ruiną”, przed ewentualną rozbiórkę należy sporządzić inwentaryzację oraz dokumentację zdjęciową oraz uzyskać stosowną opinie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Dla kapliczki, w przypadku wszelkich zamiarów działań prowadzących do zmiany stanu istniejącego, a zwłaszcza trwałych zmian bryły i wystroju zewnętrznego obiektu obowiązuje uzyskanie opinii organu d/s ochrony zabytków.

BOROWNO

Obiekty wpisane do rejestru zabytków znajdujące się na terenie oraz w pobliżu miejscowości Borowno to: kościół parafialny p.w. Św. Wawrzyńca w Borownie z 1845r. nr rej. A/13; pałac murowany z XVIII w. w Borownie - przebudowany w pocz. XIX w. - wraz z otaczającym terenem nr rej. A/14; cmentarz grzebalny rzymsko-katolicki w Borownie nr rej. A/428 oraz aleja owocowa, związana z założeniem pałacowo-parkowym w Kruszynie, przy drodze prowadzącej z Borowna do Kruszyny.

Obiekty te należy objąć odpowiednią opieką to znaczy: konserwować, eksponować, utrzymywać w dobrym stanie technicznym oraz użytkować zgodnie z przeznaczeniem.

W przypadku rozbudowy budynku pałacu należy przywrócić jego dawne rozplanowanie. Budynek pałacu po uprzednim uzgodnieniu z organem do spraw ochrony zabytków można przeznaczyć na cele turystyczne.

Założenie pałacowe podlega ochronie konserwatorskiej B2. Zaleca się odtworzenie dawnego sposobu zagospodarowania terenu oraz założenia parkowego. Realizując ten plan należy mieć na uwadze oś widokową na kościół i nie spowodować jej zabudowania.

W celu utrzymania dobrego stanu alei owocowej biegnącej z Borowna do Kruszyny zaleca się uzupełnianie nasadzeń zgodnych z dotychczasowym stanem gatunkowym. Zakazane jest wycinanie drzew, chyba że drzewa mogłyby naruszać zasady bezpieczeństwa.

Rozplanowanie wsi Borowno podlega ochronie konserwatorskiej B1. Ochrona ta polega na zachowaniu historycznego przebiegu dróg, stawianiu nowych budynków zgodnie z ściśle określonymi zasadami dotyczącymi miejsca usytuowania budynku, rodzaju połąci, rodzaju materiału budowlanego, ilości kondygnacji itp.

Kościół parafialny p.w. Św. Wawrzyńca w Borownie jest wpisany do rejestru zabytków, a cały zespół kościoła podlega ochronie konserwatorskiej B2. Zakazane jest stawianie obiektów kubaturowych mogących przysłonić obiekt, a także usuwanie starodrzewu w obrębie kościoła.

Na terenie wsi Borowno rozplanowany jest cmentarza katolicki. Nekropolia ta podlega ochronie konserwatorskiej B3. Cmentarz należy chronić i pielęgnować zgodnie z zasadami wyznaczonymi dla strefy B3.

Strefa ochrony K1 obejmuje krajobraz otwarty. W okolicy wsi Borowno wyróżniamy aż pięć alei podlegających tej ochronie, są to: aleja lipowa przy drodze powiatowej w Łochyni, aleja lipowa przy drodze w Borownie, aleja lipowa przy drodze z Łochyni do lasów państwowych, alejowe zadrzewienie drogi powiatowej relacji Mykanów - Borowno, aleja robiniowa przy drodze powiatowej z Grabowej do Borowna. Zabrania się przejazdu do terenów przemysłowych PHU przez wyżej wymienione aleje.

W Łochyni znajduje się dawny folwark - zespół pofolwarczny i podworski podlegający ochronie strefy K2. Istniejący starodrzew powinien być pielęgnowany oraz uzupełniany zielenią towarzyszącą. Wszelkie obiekty stawiane na tym obszarze powinny być zbliżone pod względem wyglądu gabarytów do obiektów dawniej istniejących.

Obiekty wpisane do ewidencji dóbr kultury to: kapliczka murowana, figura Św. Antoniego Padewskiego z 1901 r. oraz pamiątkowa kolumna przy drodze do Kruszyny. W odniesieniu do ww. obiektów obowiązuje każdorazowe uzyskanie opinii organu d/s ochrony zabytków dla wszelkich działań, prowadzących do zmiany stanu istniejącego.

KOCIN

Na terenie miejscowości Kocin znajduje się strefa ochrony konserwatorskiej K2 wyznaczona dla dawnego zespołu pofolwarcznego, który znajdował się na terenie, który obecnie podzielony jest pod różne nieruchomości w tym teren szkoły. Zaleca się objąć ochroną najmniejsze pozostałości dawnego zagospodarowania terenu.

Na terenie miejscowości Kocin znajdują się drogi historyczne podlegające ochronie K4. W celu uczynienia tych dróg zaleca się obsadzanie gatunkami o tradycyjnym składzie np.: lipy, klony, robinie.

Pozostałe obszary i obiekty wpisane do ewidencji dóbr kultury: kaplica murowana z XIX w. oraz stanowiska archeologiczne.

GRABOWA

Na terenie miejscowości Grabowa znajduje się zespół pofolwarczny i podworski. Dla tego zespołu wyznaczona jest strefa ochrony konserwatorskiej K2. W celu ochrony zaleca się zabezpieczyć pozostałości zagospodarowania przed dalszą dewastacją. Zlokalizowane przy wschodniej granicy obszaru planu, istniejące budynki mieszkalne i gospodarcze postuluje się konserwować z zachowaniem dawnego ich wystroju zewnętrznego zarówno w zakresie bryły, detalu architektonicznego, jak i materiału. Granicę strefy należy pozostawić uczynioną.

Na terenie Grabowej ochronie podlegają drogi historyczne – strefy ochrony konserwatorskiej K4. Zaleca się obsadzanie dróg tradycyjnymi gatunkami w celu uczynienia ich.

Obiekty znajdujące się na terenie miejscowości Grabowa wpisane do ewidencji dóbr kultury to: szkoła murowana z 1936 oraz drewniane domki nr 14 i 17 z początku XX wieku. W przypadku konieczności rozbiórki budynku, należy sporządzić jego inwentaryzację oraz dokumentację zdjęciową i uzyskać stosowną opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

RYBNA

Na terenie miejscowości Rybna znajdują się strefy obserwacji archeologicznych dla zanikłych wsi, siedlisk i folwarków. W przypadku podejmowania jakichkolwiek działań związanych z naruszeniem struktury gruntu obowiązkowe jest wystąpienie do organu właściwego do spraw ochrony zabytków, w celu uzyskania stosownych decyzji, w trybie określonym w przepisach szczególnych.

Drogi miejscowości Rybna podlegają ochronie konserwatorskiej strefy K4 obejmującej ochroną drogi historyczne. W celu uczynienia tych dróg zaleca się obsadzanie ich tradycyjnym składem gatunkowym.

WIERZCHOWISKO

Na terenie miejscowości Wierzchowisko i w jej okolicy nie ma zbyt wielu obiektów i obszarów podlegających ochronie. Obiekty wpisane do ewidencji dóbr kultury to murowana kaplica oraz stanowiska archeologiczne. W tej okolicy wyznaczono także strefy obserwacji archeologicznej OW dla stanowisk archeologicznych. W odniesieniu do ww. obiektów obowiązuje każdorazowe uzyskanie opinii organu d/s ochrony zabytków dla wszelkich działań, prowadzących do zmiany stanu istniejącego.

BRONISZEW

Obszary i obiekty wpisane do ewidencji dóbr kultury znajdujące się w wsi Broniszew oraz jej okolicy to: kaplica murowana 1 w Jamnie z połowy XIX wieku, stanowiska archeologiczne oraz pozostałości dawnych fortyfikacji wojennych. Dla dawnych fortyfikacji wojennych w planie urządzenia lasu i dolesienia sporządzanego dla północnej części jednostki planistycznej Broniszewa należy uwzględnić obowiązek ich ochrony i uzyskać stosowną opinię służb właściwych d/s ochrony zabytków.

W okolicy wsi Broniszew znajdują się strefy obserwacji archeologicznej OW dla stanowisk archeologicznych i strefa OW 1 dla historycznych, zanikłych wsi, siedlisk i folwarków.

KUŹNICA

Do obszarów i obiektów wpisanych do ewidencji dóbr kultury na terenie i w okolicy wsi Kuźnica zaliczamy murowaną kaplicę z końca XIX wieku, drewniany dom nr 63 z 1925 roku oraz drewniano-murowany dom nr 64 z 1918 roku, a także stanowiska archeologiczne. Jeżeli z uwagi na zły stan techniczny zajdzie konieczność rozbiórki któregokolwiek z budynków, należy sporządzić jego inwentaryzację i dokumentację fotograficzną oraz uzyskać opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

W okolicy wsi Kuźnica wyznaczone są strefy obserwacji archeologicznych dla stanowisk archeologicznych i strefy: "OW 7", "OW 8", "OW 9"- obserwacji archeologicznych dla historycznych, zanikłych wsi, siedlisk i folwarków.

CYKARZEW

Obiekty wpisane do rejestru zabytków to obiekty podlegające ochronie strefy „W”, czyli ochronie reliktywów archeologicznych. Są to stanowiska: nr 1 (AZP 83-48/4) z kulturą łużycką, stanowisko nr 2 (AZP 83-48/4) z znaleziskami prehistorycznymi, a także stanowisko nr 4 (AZP 83-48/7) z znaleziskami okresu mezolitu i neolitu. Wszystkie te stanowiska znajdują się w Cykarzewie Północnym. Zaleca się eksponowanie i zachowanie tych stanowisk w środowisku przyrodniczym.

Na terenie wsi Cykarzew rozplanowana jest nekropolia katolicka objęta ochroną konserwatorską B3. Strefa ochronna zamka się w terenie wyznaczonym ogrodzeniem. W przypadku poszerzenia nekropolii wymaga się zharmonizowania nowego zainwestowania z układem cmentarza i zachowanymi obiektami historycznymi.

Na terenie wsi Cykarzew ochronie podlegają drogi historyczne zaliczane do strefy ochrony konserwatorskiej K4. Postuluje się uczytelnienie tych dróg nasadzeniami zgodnymi z dotychczasowym składem gatunkowym.

W okolicy wsi wyznacza się strefy obserwacji archeologicznych OW - dla stanowisk archeologicznych.

Obiekty i obszary wpisane do ewidencji dóbr kultury to: modrzewiowy krzyż z 1667 roku znajdujący się w Starym Cykarzewie, murowany kościół parafialny p.w. Św. Stanisława z lat 1939 – 1940, cmentarz katolicki i stanowiska archeologiczne.

KOKAWA

W okolicy wsi Kokawa wyznacza się strefy obserwacji archeologicznych OW - dla stanowisk archeologicznych i strefę OW 5"- obserwacji archeologicznych dla historycznych, zanikłych wsi, siedlisk i folwarków.

Droga przebiegająca wzdłuż południowej administracyjnej granicy sołectwa Kokawa jest objęta ochroną podlegającą strefie „K4” – drogi historyczne. Drogi tego typu należy objąć ochroną określoną w postulatach wyznaczonych dla strefy K4.

Stara nekropolia katolicka na terenie Kokawej jest objęta ochroną strefy „B3”. W tym przypadku wymagane jest zachowanie historycznego układu przestrzennego oraz wszystkich obiektów znajdujących się na terenie nekropolii. Nie można zmieniać, ani wycinać dotychczasowego zadrzewienia.

Do obiektów i obszarów wpisanych do ewidencji dóbr kultury na terenie wsi Kokawa zaliczamy: drewniane domki nr 7 i 9 z przełomu XIX i XX wieku oraz dom nr 18a z 1920 roku, a także stanowiska archeologiczne.

WOLA HANKOWSKA

W okolicy wsi Wola Hankowska wyznacza się strefy obserwacji archeologicznych OW - dla stanowisk archeologicznych i strefę OW 13 w Woli Hankowskiej i OW 14 w Antoniowie”- obserwacji archeologicznych dla historycznych, zanikłych wsi, siedlisk i folwarków.

Na terenie Woli Hankowskiej wyznaczona jest strefa ochrony konserwatorskiej „K2” chroniąca pozostałości zespołu pofolwarcznego. Zaleca się pielęgnowanie starodrzewu oraz zapobieganie wtórnym podziałom tego terenu.

Obszary i obiekty wpisane do ewidencji dóbr kultury: neogotycka kaplica w Woli Kiedrzyńskiej z końca XIX wieku oraz stanowiska archeologiczne.

CZARNY LAS

W pobliżu wsi Czarny Las znajduje się jedyna w gminie nekropolia ewangelicka. Nekropolia ta jest objęta ochroną konserwatorską – strefa „B3”. Ochrona obejmuje historyczne rozplanowanie cmentarza, konserwacje zabytków oraz pielęgnację zieleni. Poza tym nekropolia wpisana jest również do ewidencji dóbr kultury, podobnie jak stanowiska archeologiczne.

MYKANÓW

Obiekty wpisane do rejestru zabytków znajdujące się we wsi Mykanów to kościół parafialny Św. Leonarda o numerze rejestracyjnym A/20. Poza tym dla całego zespołu kościoła parafialnego pod wezwaniem Św. Leonarda w Mykanowie wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej B2.

Natomiast obiekty wpisane do ewidencji zabytków to figurka Św. Jana Nepomucena, budynek tzw. „B” U.G. murowany z początku XX wieku.

Poza tym na terenie wsi rozplanowany jest cmentarz katolicki używany do dnia dzisiejszego. Nekropolia ta jest objęta ochroną konserwatorską B3 podobnie jak pozostałe cmentarze gminy. Na jego obszarze nie dopuszcza się do wycinki drzew, chyba że zagrażałyby bezpieczeństwu. Wszelkie dosadzenia należy przeprowadzać zgodnie z tradycyjnymi i dotychczasowymi gatunkami roślin. Ochronie podlegają wszystkie obiekty znajdujące się w obrębie nekropolii.

3.5 Stan środowiska przyrodniczego

Jakość środowiska analizowanego terenu mieści się w granicach normy.

Przez zagrożenia rozumie się występowanie oddziaływań antropogenicznych, pogarszających stan środowiska, w pozwalających się uchwycić pomiarowo lub szacunkowo wskaźnikach jakości środowiska. Choć w skali całej gminy emisja zanieczyszczeń nie stanowi problemu, to lokalnie mogą występować uciążliwości, szczególnie w obszarach zwartej zabudowy.

Gmina Mykanów nie jest silnie zagrożone poprzez działalność antropogeniczną lub czynniki przyrodnicze. Część Gminy Mykanów należy do zlewni oczyszczalni ścieków w Rybnej. Teren zlewni w około 80 % jest skanalizowany. Oczyszczalnia spełnia wszelkie wymogi dotyczące jakości ścieków odprowadzanych do rzeki Sękawicy. Mieszkańcy pozostałych terenów gminy funkcjonują w oparciu o zbiorniki bezodpływowe (szamba) lub w oparciu o coraz bardziej popularne rozwiązania gospodarki ściekowej polegającej na budowie przydomowych oczyszczalni ścieków. Ewentualne zagrożenia mogą powstać w wyniku nielegalnego wylewania nieczystości z szamb do rowów lub na tereny zielone. Poważnym zagrożeniem dla środowiska mogą stanowić też „dzikie wysypiska” lub zaśmiecanie terenu, czy zanieczyszczenia obszarowe (spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, leśnych i nieużytków). Ponadto warto wymienić emisję zanieczyszczeń z energetycznego spalania paliw na potrzeby ludności (głównie węgla kamiennego), a także zagrożenia hałasem komunikacyjnym, które są spowodowane złą jakością techniczną dróg, gdyż nawierzchnie często nie są przystosowane do występującego natężenia ruchu drogowego, a tym samym nie zapewniają właściwego bezpieczeństwa użytkownikom dróg.

Stan zanieczyszczenia powietrza

Na zanieczyszczenie powietrza w gminie Mykanów mają wpływ przede wszystkim emisje antropogeniczne, wynikające z działalności człowieka. Naturalne procesy zachodzące w przyrodzie (tzw. emisja naturalna - w wyniku erozji gleb, czy procesów gnilnych na obszarach bagiennych i torfowiskowych) mają tu znaczenie marginalne i w niewielkim stopniu oddziałują na jakość powietrza.

Działania człowieka powodujące zanieczyszczenie atmosfery można podzielić na kilka grup, do których należą:

- produkcja wyrobów przemysłowych - główne źródło emisji lotnych związków organicznych i metanu a także pyłów, dwutlenku węgla, dwutlenku siarki oraz dwutlenku azotu,
- transport ludzi i towarów (tzw. emisja komunikacyjna) - znaczny udział w emisjach tlenku węgla, tlenków azotu, dwutlenku węgla i niemetalowych lotnych związków organicznych,
- ogrzewanie budynków mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej (tzw. emisja niska) - źródło emisji znacznej ilości dwutlenku siarki, tlenków azotu, pyłów i dwutlenku węgla, gazów szklarniowych i zakwaszających środowisko, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych i dioksyn.

Na stan i stopień skażenia powietrza w gminie Mykanów decydujący wpływ ma:

- emisja ze źródeł niskich, lokalnych kotłowni i palenisk domowych opalanych w większości drewnem i węglem kamiennym,

- emisja pyłów i gazów z obiektów przemysłowych, która rozkłada się nierównomiernie.

Na tle województwa śląskiego powiat częstochowski znajduje się w pierwszej piątce najbardziej zanieczyszczonych powiatów w wyniku emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych.

Predyspozycje do skażenia atmosfery w rejonie gminy Mykanów wynikają w dużej mierze ze specyficznej jego topografii. I tak, wybrana przed kilkudziesięciu laty lokalizacja dużych zakładów przemysłowych na terenie Częstochowy nie uwzględniła charakter warunków geofizycznych, w związku z czym dominujące w ciągu roku południowo - zachodnie wiatry nawiewają wyziewy chemiczne na tereny gminy, co daje się szczególnie odczuć w południowej jej części, gdzie wybudowano przeważającą część budownictwa mieszkaniowego. Poza tym do zadymienia gminy przyczynia się emisja kotłowni domów i mieszkań opalanych koksem, węglem lub częściej miałem węglowym. Wprowadza to poważny ładunek pyłu, siarki i tlenków węgla do atmosfery.

Oprócz emisji przemysłowej na uwagę zasługuje emisja komunikacyjna, której wzrost objawia się wraz ze stałym wzrostem ilości samochodów, a tym samym natężeniem ruchu pojazdów. Emisja komunikacyjna pochodząca ze źródeł mobilnych jest zróżnicowana i zależy od klasy drogi. Drogi gminne i powiatowe charakteryzuje średnie natężenie ruchu samochodowego występujące przede wszystkim w godzinach rannych i popołudniowych, a związane z przemieszczaniem się ludności do pracy. Dotyczy ono głównie kierunków w stronę ośrodków gminnych. Natomiast na drogach -wojewódzkiej i krajowej emisja wzrasta dodatkowo z powodu prowadzenia ruchu tranzytowego w relacjach międzynarodowych, krajowych i regionalnych.

Przez gminę Mykanów przebiegają :

- droga wojewódzka nr 483 (z miejscowości Łask do Częstochowy),
- droga krajowa nr 1 (z Gdańska, przez Łódź, Częstochowę do granicy południowej Polski).

Gmina Mykanów nie jest przystosowana do ruchu tranzytowego, bowiem brakuje tu tras obwodowych, które ominęłyby zagospodarowane tereny.

Kolejną emisją, która ma istotny wpływ na stan sanitarny powietrza jest emisja niska. Pochodzi ona z lokalnych kotłowni i indywidualnych palenisk domowych. Choć w skali powiatu, czy gminy spalanie energetyczne paliw nie stanowi problemu, to lokalnie mogą występować uciążliwości szczególnie w obszarach zwartej zabudowy, gdzie odprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza odbywa się niskimi emitorami.

Indywidualne źródła ciepła są wykorzystywane na terenie całej gminy Mykanów gdzie mamy do czynienia ze starym budownictwem zabudowy zagrodowej oraz osiedlami domków jednorodzinnych.

Zagrożenie hałasem

Hałas można podzielić na komunikacyjny oraz przemysłowy. Hałas komunikacyjny, który stanowi około 80% wszystkich zagrożeń akustycznych w środowisku to hałas drogowy, a zwłaszcza uliczny.

Do czynników mających wpływ na poziom emisji hałasu drogowego należą:

- natężenie ruchu,
- struktura strumieni pojazdów, a zwłaszcza udziału w nim transportu ciężkiego,
- stan techniczny pojazdów,
- rodzaj i stan techniczny nawierzchni,
- organizacja ruchu drogowego,
- charakter zabudowy (zagospodarowanie) terenów otaczających.

W gminie Mykanów systematycznie wzrasta ruch tranzytowy powodując zarówno znaczny wzrost zanieczyszczeń powietrza emisją spalin, jak i wzrost uciążliwości związanych z hałasem. Dotyczy to głównie drogi krajowej nr 1 i drogi wojewódzkiej nr 483. Przeprowadzone badania wykazały istnienie przekroczeń wartości progowych w wysokości 75,0 dBA dla budynków mieszkalnych .

W mniejszym stopniu problem hałasu istnieje przy linii kolejowej PKP, gdyż jest ona używana okresowo do przewozów osobowych oraz ładunków masowych.

Występowanie większych zakładów przemysłowo - usługowych na omawianym terenie może prowadzić do zagrożenia hałasem przemysłowym.

Do głównych źródeł hałasu środowiskowego w zakładach należy zaliczyć przede wszystkim:

- wolno stojące, nie mające zabezpieczeń akustycznych maszyny i urządzenia stacjonarne (układy odpylające lub odwiórowania, suszarnie tarcicy),
- maszyny i urządzenia przenośne pracujące okresowo na wolnym powietrzu lub pod wiatami (ręczne piły spalinowe do cięcia kłód na placach składowych rębaki, traki),
- maszyny i urządzenia pracujące w halach o niskiej izolacji akustycznej obudowy lub w prowizorycznych, zniszczonych pomieszczeniach.

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych

Gmina Mykanów jest częściowo skanalizowana i posiada własną mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków, która wykorzystuje technologię osadu czynnego z symultanicznym usuwaniem związków organicznych i związków biogenych.

Na terenie Gminy Mykanów nie ma kanalizacji deszczowej, bardzo ważnej, gdyż w ściekach opadowych, pochodzących głównie ze spłukiwania powierzchni utwardzonych, występują zanieczyszczenia, tj.: paliwa i smary, części ogumienia, ziemi i błota, frakcje materiałów przewożonych lub pochodzących z budowy, różne odpady, odchody zwierząt domowych, czy zanieczyszczenia pochodzące z procesów niszczenia i remontów nawierzchni. Zanieczyszczenia te powinny być odprowadzane do kanalizacji deszczowej, a nie bezpośrednio do odbiornika, jakim jest ciek odwadniający dany teren, nie powodując tym samym jego degradację. Kanalizacja deszczowa znajduje się jedynie wzdłuż drogi wojewódzkiej DW 483 w pobliżu terenów zabudowanych. Wody opadowe odprowadzane są rowami melioracyjnymi. Może to powodować przedostawanie się zanieczyszczeń wraz z wodami opadowymi do gleb, wód powierzchniowych, a także do wód podziemnych.

Obszar objęty opracowaniem położony jest nad rzekami Kocinki, Tylinki, Strugi i w całości znajduje się w zlewni rzeki Warty. Na jakość wody w tych rzekach decydujący

wpływ mają zanieczyszczenia nieużytków, a także punktowe zrzuty zanieczyszczeń (ścieki odprowadzane wylotami komunalnymi. Na stan czystości wód mają wpływ zanieczyszczenia wyprodukowane w górnej części zlewni na terenie gminy i poza jej granicami.

Badania przeprowadzone w ostatnim dziesięcioleciu wykazały tendencję do polepszania się stanu czystości rzek, co zakwalifikowało je do II klasy czystości. Zauważono spadek wartości głównych wskaźników tj. BZT5 (z 7,0 na 4,1 mg O₂), zawiesiny ogólnej (z 36 do 16 mg/L), fosforanów (z 1,06 do 0,63 mg PO₄/L), fosforu ogólnego (z 0,4 na 0,37 mg P/L) oraz azotu ogólnego (z 3,54 do 2,39 mg N/L).

Analiza wód rzek na terenie gminy Mykanów wykazała utrzymującą się stałą, niewielką tendencję poprawy czystości wód.

Zanieczyszczenie wód podziemnych

Największe zagrożenie dla wód podziemnych stanowią ścieki odprowadzane bezpośrednio na pola lub do cieków. Zatem wody podziemne stale podlegają antropopresji. Wody czwartorzędowe, pozbawione naturalnej izolacji, jaką stanowią skały słabo przepuszczalne są znacznie bardziej narażone na tego rodzaju oddziaływanie niż wody trzeciorzędowe.

Zagrożenie i degradacja wód podziemnych ma zasięg lokalny, jakkolwiek wody te są rzeczowo, jak i potencjalnie, stale zagrożone.

Do źródeł zanieczyszczeń można zaliczyć zanieczyszczenia:

- komunalne (wysypiska śmieci, ścieki, oczyszczalnie ścieków),
- przemysłowe (składowiska szkodliwych, łatwo migrujących w środowisku środków używanych do produkcji),
- transportowe (składowiska paliw płynnych, szlaki komunikacyjne),
- rolnicze (nawozy, pestycydy i środki ochrony roślin),
- atmosferyczne (związane z emisją zanieczyszczeń do atmosfery i ich opadem).

Zagrożenie środowiska przez odpady

Gospodarka odpadami na terenie gminy Mykanów jest uregulowana. Gminę Mykanów nie dysponuje własnym składowiskiem odpadów komunalnych. Odpady komunalne wywożone są na składowisko odpadów komunalnych w gminie sąsiedniej.

Poważne zagrożenie dla środowiska mogą stanowić jednak „dzikie wysypiska” lub też zaśmiecanie terenu. Jak na terenie całego kraju, tak i tu wytwarzane są odpady zawierające azbest, będące wynikiem prac rozbiórkowych, usuwania eternitowych pokryć dachowych itp., które są często niewłaściwie przechowywane albo celowo porzucane.

4. Warunki klimatyczne

Gmina Mykanów położona jest w strefie pośredniej, między wpływami zarówno klimatu kontynentalnego, jak i oceanicznego. Taka lokalizacja powoduje wielką zmienność i krótkotrwałość jednego typu pogody. Masy powietrza znad oceanu Atlantyckiego charakteryzują się dużą wilgotnością, co latem wpływa na wzrost zachmurzenia i ilości opadów atmosferycznych, a zimą wiąże się z ociepleniem i dużym zachmurzeniem. Masy te najczęściej zalegają latem i jesienią. Natomiast rzadziej napływające powietrze znad kontynentu azjatyckiego i Europy Wschodniej oddziałuje wręcz przeciwnie. Obecność tego powietrza obserwuje się najczęściej zimą i wiosną. Odnacza się ono małą zawartością pary wodnej. Podczas jego zalegania wiosną występują liczne przymrozki, a zimy są mroźne i słoneczne. Sporadycznie notuje się też obecność powietrza arktycznego, które przynosi pogodę bardzo zmienną, ze znacznymi zmianami temperatury i wiosenne przymrozki oraz powietrza zwrotnikowego, które niesie okresy gwałtownego ocieplenia pojawiającego się niekiedy zimą oraz sporadycznie latem.

Duży obszar leśny oraz rozległe doliny rzeczne sprzyjają tworzeniu się specyficznego makroklimatu. Obecność terenów podmokłych (torfowisk, bagien, dolin rzecznych) powoduje wzrost wilgotności powietrza. Na otwartych polnych terenach mogą okresowo występować bardzo silne, porywiste wiatry stwarzając niekorzystne warunki aerosanitarne. Na terenie gminy, z uwagi na źródła niskiej emisji oraz bliskość dużego ośrodka miejskiego (Częstochowa) może dochodzić do lokalnego wzrostu temperatur, szczególnie w okresie zimowym oraz zwiększonej ilości mgieł ze względu na wzrost zanieczyszczenia.

Wiatry najczęściej wieją z kierunków południowo - zachodnich (13% dni w roku zimą) i z kierunków zachodnich (12% dni w roku- latem), niosąc ze sobą wilgoć, zachmurzenie, opady i częste zmiany pogody. Są to jednocześnie wiatry o największej prędkości. 6,1% przypadków to wiatry o prędkości > 10 m/s, następnie 16,9 % przypadków to wiatry o prędkościach od 6,0 do 10,0 m/s, 34,3% przypadków to wiatry o prędkościach w granicy od 2,0 do 6,0 m/s, a 12,0% przypadków to wiatry o prędkościach od 0,0 do 2,0 m/s.

Średnia roczna **temperatura** powietrza wynosi 7,5° C. Najzimniejszym miesiącem jest styczeń, a najcieplejszym lipiec. Średnia temperatura powietrza lipca kształtuje się na poziomie +18°C, natomiast w styczniu równa się -2°C. Największe różnice w średnich temperaturach miesięcznych zaznaczają się w okresie wiosny i jesieni, kiedy to między marcem a kwietniem oraz kwietniem a majem następuje największy wzrost temperatury, a między wrześniem a październikiem oraz październikiem i listopadem następuje największy jej spadek, z miesiąca na miesiąc. Roczne wahania temperatury wynoszą od 20°C do - 21°C. Dni przymrozkowe notuje się już we wrześniu, przy stopniowym, powolnym wzroście ich liczby aż do grudnia i wynoszą one około 120 dni w ciągu roku. Dni mroźnych z temperaturą poniżej -10°C jest około 30 - 35, a dni pochmurnych około 150. W rezultacie długość trwania dni ciepłych z temperaturą powyżej +15°C wynosi około 90 dni. Okres wegetacyjny, tj. ilość dni z temperaturą powyżej +5°C, wynosi około 210 dni w roku i rozpoczyna się między 1 a 5 kwietnia, a kończy między 1 a 5 listopada.

Średnia roczna suma opadów oscyluje na poziomie 550 mm. Maksymalne

opady występują w okresie letnim i średnio w lipcu wynoszą około 70 mm. Ilość opadów półrocza letniego jest większa od półrocza zimowego. W styczniu notuje się opady poniżej 30 mm. Okresy posuszne oraz nadmiernie wilgotne uwarunkowane są panującymi nad danym terytorium układami atmosferycznymi. Długotrwałe susze panują w czasie zalegania układów wyżowych, najczęściej i najdłużej utrzymujących się jesienią. Okresy suszy mogą mieć niekiedy nawet znaczne sumy opadów, co wynika z pojedynczych opadów o dużym natężeniu, spływających po wysuszonej glebie. Dni z opadem powyżej 0,1 mm jest około 160 w ciągu roku. Natomiast wartość roczna P-E (opad - parowanie) wynosi około 250 mm. Opady śnieżne występują w dużej zmienności. Pierwszy opad śniegu pojawia się zazwyczaj między 25 października a 25 listopadem, a ostatnie opady śniegu wiosną występują od 11 marca do 21 kwietnia. Liczba dni z pokrywą śnieżną waha się od 50 do 65.

5. Uwarunkowania demograficzno - społeczne

5.1 Ludność

Według danych statystycznych z września 2010 r. gminę Mykanów zamieszkuje 14 433 osób.

Poniższa tabela wskazuje, iż liczba mieszkańców w ostatnich latach systematycznie rosła, co spowodowane jest dodatnim saldem migracji.

Tabela Zestawienie liczby ludności w latach 2008 - 2010.

Rok	Liczba ludności	Kobiety	Mężczyźni
2008	14.182		
2009	14.302		
2010	14.433		

Źródło: Urząd Gminy Mykanów

W latach 2008 - 2010 saldo migracji było stale dodatnie, co oznacza, że więcej osób się osiedla, niż się wyprowadza. Występuje zjawisko wyjazdów do szkół wyższych oraz w poszukiwaniu pracy za granicami kraju. Obserwuje się również zjawisko osiedlania się w pobliżu miasta Częstochowa poza jego granicami – na terenie gminy Mykanów. Dotyczy to głównie osób lepiej sytuowanych, a efektem takiej tendencji jest m.in. spadek dochodów podatkowych, pomimo iż osoby te nadal korzystają z infrastruktury społecznej gminy (m.in. z oświaty, służby zdrowia).

Współczynnik przyrostu naturalnego po dużym spadku w 1998 i 2000 r., w latach 1999, 2001 i 2002 ponownie jest stosunkowo wysoki. Wskaźnik ten jest wyraźnie wyższy od średniej dla miast polskich, dla których w tym okresie kształtował się na poziomie nieco poniżej zera.

Według zebranych danych można stwierdzić, iż społeczeństwo gminy pod względem struktury wiekowej mieszkańców należy do dość młodych na tle kraju – na koniec 2002 r. w wieku przedprodukcyjnym było 22,5 % ludności, co jest wartością podobną do średniej krajowej. Jednak odsetek ludzi w wieku poprodukcyjnym jest dużo niższy niż przeciętna (11,8 % przy średniej krajowej równej 15,1 %). Warto zauważyć, iż w

ostatnich latach odsetek ludzi młodych zmniejsza się na skutek niższego przyrostu naturalnego i odpływu ludności w poszukiwaniu pracy za granicami gminy. Równocześnie, podobnie jak w większości polskich gmin, wzrasta udział osób starszych w strukturze demograficznej. Na tle kraju gminę charakteryzuje bardzo wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym. Zmiana proporcji między różnymi grupami wiekowymi znacząco wpływa na rynek pracy, bowiem decyduje o liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Wejście na rynek pracy kolejnych roczników „wyżu demograficznego” (osoby urodzone na początku lat 80-tych), przy tendencjach wzrostowych w gospodarce - zwiększa potencjał siły roboczej, a z drugiej strony, przy recesji gospodarczej może spowodować wzrost bezrobocia. Trzeba również zauważyć, iż od kilku lat wzrasta skłonność młodych ludzi do emigrowania z mniejszych miejscowości do większych ośrodków. Niekorzystnym zjawiskiem jest przy tym zdecydowanie większa mobilność osób lepiej wykształconych, co sprawia, że ogólny poziom wykształcenia mieszkańców nie ulega znaczącej poprawie.

5.2 Aktywność zawodowa i zatrudnienie

Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego (procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym) w latach 1998 - 2002 wzrósł z 7,0 % (1998 r.) do 15,6 % (2002 r.), ale był nieco niższy niż wynosiła średnia krajowa. Od 1998 r. do 2001 r. notowany był znaczący przyrost liczby osób bezrobotnych. Na koniec grudnia 2008 r. w gminie Mykanów zarejestrowanych było 374 osób bezrobotnych, a w 2009 r. liczba ta wzrosła do 478 osób. W roku 2008 w gminie Mykanów pracowało 105 osób, a w 2009 r. pracowało 93,7 osób (na 1000 ludności).

Analizując liczbę bezrobotnych, należy zwrócić uwagę przede wszystkim na:

- odsetek bezrobotnej młodzieży wśród zarejestrowanych,
- liczbę długotrwale bezrobotnych,
- wykształcenie zarejestrowanych bezrobotnych,
- staż pracy osób bezrobotnych.

Bezrobocie rośnie w każdej grupie wiekowej. Widoczny jest przeważający wciąż udział ludzi młodych w ogólnej strukturze wiekowej osób bezrobotnych. Osoby w wieku poniżej 35 lat stanowiły w 2002 r. około 57 % ogółu bezrobotnych. W ostatnich latach bardzo wyraźnie wzrosła liczba długotrwale bezrobotnych, szczególnie powyżej 24 miesięcy. Podczas gdy w 2000 r. było ich jeszcze 164 osoby, to w 2002 r. już 405 osób, co oznacza wzrost ich udziału z 16 % do 33 %. Są oni niestety najliczniejszą grupą wśród bezrobotnych.

Biorąc pod uwagę kwalifikacje zawodowe, można stwierdzić, że podobnie jak w skali całego kraju, najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (prawie 36 % w 2002 r.), wykształceniem średnim zawodowym i policealnym (32 % w 2002 r.) oraz wykształceniem podstawowym (prawie 23 % bezrobotnych). Mimo że liczba bezrobotnych w każdej grupie nieustannie się zwiększa, to proporcje między poszczególnymi grupami prawie się nie zmieniają.

Analizując rynek bezrobotnych według kryterium stażu pracy, okazuje się, że liczba osób bez pracy systematycznie wzrasta w większości grup. Najliczniejsza jest grupa osób, które przepracowały do 5 lat, czyli posiadają stosunkowo niewielki staż pracy. Bardzo wysoka pozostaje również liczba osób, które nie mają żadnego doświadczenia zawodowego. Są to młodzi ludzie, którzy po zakończeniu nauki trafiają do grupy osób

bezrobotnych.

Wieloletnia analiza środowisk objętych pomocą społeczną pokazuje, że poziom wykształcenia w rodzinach, w których rodzice są osobami bezrobotnymi jest przenoszony z pokolenia na pokolenie, co w sposób istotny wpływa na równoczesną transmisję ubóstwa. Zatem jednym z podstawowych warunków zwalczania bezrobocia i ubóstwa jest szeroko rozumiana edukacja, w tym również edukacja dorosłych oraz wyrównanie szans w dostępie do dobrego jakościowo kształcenia, zwłaszcza w przypadku ludzi młodych.

Na podstawie trendów w strukturze demograficznej mieszkańców miasta, przewiduje się, że wyż demograficzny roczników 1986 - 1992 może spowodować znaczny wzrost bezrobocia w latach 2011 - 2015.

5.3 Mieszkalnictwo

Rozwój mieszkalnictwa w latach 1999-2010 obejmował zabudowę jednorodziną. Zabudowa jednorodzinna realizowana była sukcesywnie w oparciu o obowiązujące plany miejscowe.

Dokonane zmiany i realizacje w zabudowie mieszkaniowej są powolne, fragmentaryczne, niepełne i wymagają powiązań z innymi realizacjami związanymi z ogólnym rozwojem gospodarczym gminy.

Zmiany rozwojowe mieszkalnictwa nastąpiły bez relacji przestrzennych między poszczególnymi wsiami, osiedlami i enklawami zabudowy mieszkaniowej oraz miejscami węzłowymi i funkcjonalnymi gminy.

Niewielkim stopniu nastąpił rozwój budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego z tradycyjną zabudową rzemieślniczą oraz zabudową związaną z aktywizacją działalności gospodarczej.

W gminie Mykanów przewiduje się realizację kolejnych budynków mieszkalnych. Powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej jedno i wielorodzinnej spowoduje poprawę wizerunku gminy poprzez budowę budynków o nowoczesnej, zharmonizowanej z otoczeniem i przyrodą architekturze.

Tereny o najkorzystniejszych warunkach dla lokalizacji budownictwa mieszkaniowego występują w południowej części gminy. Teren ten charakteryzuje się wierzchowinowymi partiami wysoczyzny morenowej, o spadkach w granicach od 2 do 5%, lokalnie na obrzeżach od 5 do 8%, a sporadycznie od 8 do 12%. Występujące na tym obszarze gleby należą do klasy IV, a sporadycznie do klasy V. Klimat jest bardzo korzystny dla lokalizacji budownictwa mieszkaniowego, gdyż charakteryzuje się dobrym nasłonecznieniem i przewietrzaniem.

Ponadto planuje się także remonty elewacji i dachów budynków, renowację budynków mieszkaniowo - usługowych (partery budynków w większości przeznaczone na usługi) oraz zmianę systemów grzewczych. W związku z faktem, iż znaczna część omawianych budynków należy do historycznych zespołów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków, zadania należy realizować zgodnie z zaleceniami konserwatora zabytków. W trakcie prac budowlanych wystąpi szereg uciążliwości dla mieszkańców związanych z hałasem, pyłem, jednakże po realizacji inwestycji nastąpi zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery w wyniku modernizacji ogrzewania, a także odnowa zabytkowych i historycznych elementów budynków oraz poprawa wizerunku gminy.

6. Uwarunkowania gospodarcze

Mykanów jest lokalnym centrum, skupiającym najważniejsze urzędy i instytucje o zasięgu lokalnym. Obecnie jest siedzibą gminy Mykanów. Stanowi istotny ośrodek gospodarczy, turystyczny i kulturalny regionu. W dziedzinach tych stanowi lokalne centrum dla sąsiednich miejscowości. Dodatkowo promocja jest ściśle związana z jego bogatą historią, pięknym krajobrazem oraz unikalnymi walorami turystycznymi.

Głównymi źródłami dochodów mieszkańców jest praca w rolnictwie, w lokalnych firmach i usługach, szkolnictwie i różnego rodzaju administracji. Gmina Mykanów stosunkowo pozytywnie wypada na tle innych miast również w tak istotnych zagadnieniach, jak choćby w klasyfikacji dotyczącej liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, czy w dochodach własnych gminy na 1 mieszkańca.

Rozwój gminy Mykanów wyznaczony jest przez jego ukształtowany przez lata charakter. Polityka samorządu lokalnego zmierzała będzie w kierunku co najmniej zrównoważonego rozwoju, a przy sprzyjających warunkach otoczenia zewnętrznego - dynamicznego rozwoju. Przy istniejącej, dobrej bazie dla działalności gospodarczej, polityka inwestycyjna ukierunkowana będzie na modernizację i unowocześnienie tej bazy oraz zwiększanie jej dostępności dla odbiorców. Bardzo ważnym celem strategicznym jest zwiększenie atrakcyjności gminy zarówno dla podmiotów gospodarczych, ale także dla mieszkańców obecnych i potencjalnych w przyszłości.

Według stanu na koniec grudnia 2010 r., w ewidencji działalności gospodarczej gminy zarejestrowane były 1100 podmioty gospodarcze. Zatem od 2008 r. liczba podmiotów uległa niewielkim zmianom, wykazując jednak tendencję rosnącą.

Głównym kierunkiem działalności gospodarczej w gminie Mykanów jest handel. Uwagę zwraca również duży udział podmiotów w dziale usługi niematerialne, przemysł oraz budownictwo. Społeczność gminy cechuje się zatem dużą przedsiębiorczością. Podczas, gdy w 2001 r. w Polsce na 1.000 mieszkańców przypadało średnio 82,5 podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych w systemie REGON, to w gminie Mykanów wskaźnik ten osiągnął wartość 102,1 podmiotów gospodarczych. Przez wiele lat gminę charakteryzowała monostruktura przemysłu.

Dominujące gałęzie przemysłu w gminie to:

- produkcja urządzeń i wyposażenia,
- produkcja obuwia,
- przemysł meblarski,
- przemysł drzewny,
- produkcja artykułów z tworzyw sztucznych,
- przemysł spożywczy.

Na terenie gminy działają głównie prywatne podmioty gospodarcze:

- działa 500 zakładów przemysłowych, największe to: "Wkręt-Met" - produkujący zamocowania budowlane, "Hemar" - wytwarzający zabawki, oraz "DRAB-POL" zajmujący się elektroniką dla motoryzacji. Pozostałe to głównie zakłady cholewkarskie i szewskie;
- 90 zakładów działa w branży budownictwa;
- 80 świadczy usługi transportowe;
- 360 podmiotów działa jako handlowe i gastronomiczne.

Ilość podmiotów gospodarczych:

- w 2008 r.-1020,
- w 2009 r. - 1050,
- w grudniu 2010 r. -1100.

Funkcjonują zakłady produkcyjne w branży spożywczej, takie jak:

- piekarnie, masarnie, makaroniarnie, ciastkarnie, przetwórstwo warzyw i owoców oraz zakłady usługowe.

Działają ponadto:

- Bank Spółdzielczy w Mykanowie
- Gminna Spółdzielnia "Samopomoc Chłopska" Mykanów
- Spółdzielnia Usług Technicznych "SURITEX" w Starym Cykarzewie.

7. Uwarunkowania rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej

7.1 Komunikacja

7.1.1 Układ drogowy

W układzie drogowym gmina funkcjonuje 4-stopniowa hierarchia dróg: krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Droga wojewódzka pełni ważną funkcję transportową, zapewniając połączenie gminy z innymi ośrodkami i spełniają istotne zadania gospodarcze, a także turystyczne. Ważną rolę transportową pełnią również drogi powiatowe. Sieć dróg gminnych rozpięta jest w gminie Mykanów na długości około 65 km i służy lokalnym potrzebom transportowym. Zaledwie około 6% dróg gminnych nie posiada nawierzchni utwardzonej.

Gmina Mykanów położona jest w miejscu krzyżowania się tras:

- Częstochowa - Łódź,
- Częstochowa - Łask .

Ze względu na swe położenie w systemie dróg krajowych, dróg wojewódzkich, przez gminę odbywa się narastający ruch tranzytowy, prowadzący do przejść granicznych. Ruch tranzytowy nie tylko pogarsza warunki ruchu wewnętrznego w gminie, lecz jest przede wszystkim niezmiernie uciążliwy dla mieszkańców i przyczynia się do degradacji istniejącej zabudowy.

7.1.2 Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy Mykanów przebiega linia kolejowa mająca znaczenie państwowe, stanowiąca odcinki linii AGC i AGTC oraz kolejowy korytarz transportowy relacji Wyczerpy – Chorzew Siemkowice.

Teren ww. linii kolejowej należący do Polskich Kolei Państwowych jest terenem zamkniętym, [ustalonym przez ministra właściwego do spraw transportu](#).

7.1.3 Komunikacja autobusowa

Autobusy kursują na liniach stałych i dodatkowej w godzinach rannych i nocnych. Pomimo wieku autobusów i złego wyglądu zewnętrznego, są one w pełni sprawne technicznie. W 2005 roku przystąpiono do systematycznego odnawiania całego taboru w miarę posiadanych możliwości.

Ruch komunikacyjny autobusowej na terenie gminy odbywa się drogami powiatowymi i gminnymi. Trasy przejazdu rozmieszczone są optymalnie i nie ma możliwości ich zmiany w istniejących warunkach technicznych dróg.

Z komunikacji autobusowej korzystają przede wszystkim uczniowie różnych typów szkół.

7.1.4 Szlaki turystyczne i drogi rowerowe

Szlak Jury Wieluńskiej

Przez teren gminy Mykanów przebiega szlak Jury Wieluńskiej. Jest to szlak czerwony turystyczny przeznaczony do ruchu pieszego. Szlak ten łączy dwa stare polskie miasta Częstochowę i Wieluń, i przebiega przez Wyżynę Woźnicko-Wieluńską.

Szlak Reszków „Muzyka i Konie”

Szlak ten powstał dla upamiętnienia historii rodu Reszków, która przez czas PRL-u została świadomie zepchnięta w niepamięć. Przebiega on przez teren 5 gmin, między innymi przez wschodnie tereny gminy Mykanów. Szlak prowadzi z miejscowości Kłomnice do miejscowości Skrzydlów. W Borowni zahacza o takie miejsca jak: cmentarz, parafie Św. Wawrzyńca, Szkoła Podstawowa im. Edwarda Reszka, dwór Michalskich.

Trasa rowerowa „Doliną Kocinki i Sękawicy”

Między innymi przez teren gminy przebiega trasa rowerowa „Dolina Kocinki i Sękawicy”. Trasa podzielona jest na 5 odcinków: Kruszyna – Jamno, Jamno – Wólka Prusicka, Wólka Prusicka – Stary Kocin – Rybna, Rybna – Mykanów, Mykanów – Grabówka. Szlak ten jest atrakcyjny przyrodniczo i obejmuje: zalew „Ostrawy” oraz tereny leśne wchodzące w skład dużego kompleksu rzek Kocinka, Liswarta i Biała Oksza.

7.2 Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie ludności i przedsiębiorstw w wodę przedstawia się bardzo korzystnie. Mieszkańcy gminy Mykanów są zaopatrywani w wodę pitną z ujęć wód podziemnych Wierzchowisko i Rybna. Ujęcia te zasilają w wodę pitną także miasto Częstochowa.

Wszystkie obręby gminy Mykanów posiadają sieć wodociągową. Obszar gminy jest zwodociągowany w około **100%**. Ludność korzystająca z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności - **99%**.

Gmina Mykanów zaopatrywana jest w wodę układem sieci rozdzielczych

wyposażonych w prawidłowo oznakowaną armaturę - zasuwę, hydranty przeciwpożarowe, odwadniacze i odpowietrzacze. Przyłącza wyposażone są w zasuwę, węzły wodomierzowe, oznakowanie. Pobór i zużycie wody jest opomiarowane.

Infrastruktura wodociągowa będąca w eksploatacji Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A. w Częstochowie na terenie gminy (2018r.)

- sieć rozdzielcza -147,93 [km];
- podłączenia wodociągowe -77,14 [km].

Poza tym na terenie gminy znajdują się studnie prywatne i przemysłowe.

7.3 Odprowadzenie ścieków

Odprowadzanie ścieków sanitarnych

Gmina Mykanów jest w dużej części skanalizowana. Gmina Mykanów, obejmuje swym zasięgiem 24 sołectwa w tym 38 miejscowości, z których 15 jest skanalizowanych: Czarny Las, Kokawa, Kuźnica Kiedrzyńska, Kuźnica Lechowa, Lubojna, Mykanów, Radostków, Rybna, Wierzchowisko, Wola Hankowska, Antoniów, Przedkocin, Radostków-Kolonia, Tylin, Wola Kiedrzyńska.

Istniejący system kanalizacji na terenie gminy, to sieć kanalizacji sanitarnej działająca w układzie grawitacyjno-tłocznym, pracująca w oparciu o 17 przepompowni i jedną oczyszczalnię ścieków. W chwili obecnej, gmina gospodarkę ściekową prowadzi w obszarze dwóch zlewni ścieków.

- ZLEWNI 1: obszar gminy z której zbiorczym systemem kanalizacyjnym ścieki odprowadzane są na oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną w miejscowości Rybna,
- ZLEWNI 2: obszar gminy z której zbiorczym systemem kanalizacyjnym ścieki odprowadzane są na oczyszczalnię zlokalizowaną na terenie Częstochowy - Oczyszczalnię Ścieków „Warta” S.A.

Długość sieci kanalizacyjnej, wynosiła (stan na dzień 31.12.2018r.) - 68,26 [km], w tym:

- długość sieci kanalizacji sanitarnej wybudowanej i odebranej na terenie gminy Mykanów w obszarze zlewni, z którego ścieki bytowo-gospodarcze zbierane są w sieci kanalizacji sanitarnej zlokalizowanej na terenie gminy a następnie odprowadzane zbiorczym systemem kanalizacyjnym grawitacyjno-tłocznym do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej na terenie gminy w miejscowości Rybna - **20,09** [km].
- długość sieci kanalizacji sanitarnej wybudowanej i odebranej na terenie gminy Mykanów w obszarze zlewni, z którego ścieki bytowo-gospodarcze zbierane są w sieci kanalizacji sanitarnej zlokalizowanej na terenie gminy Mykanów a następnie poprzez sieć kanalizacyjną na terenie miasta Częstochowa odprowadzane do mechaniczno-biologicznej Oczyszczalni Ścieków „Warta” S.A. w Częstochowie - **55,08** [km].

Oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w miejscowości Rybna gm. Mykanów jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną. Zastosowana technologia charakteryzuje się

duża skutecznością oczyszczania ścieków, uzyskuje wysokie efekty oczyszczania całkowicie zgodne z wymaganiami posiadanego pozwolenia wodnoprawnego. Przedmiotowa oczyszczalnia to instalacja wykorzystująca technologię strefowego osadu czynnego z symultanicznym usuwaniem związków organicznych i związków biogennych, złożona z dwóch modułów SUPERBOS, o przepustowości 500 m³ każdy /SUPERBOS-500/. Efektem prawidłowej pracy oczyszczalni jest możliwość odprowadzania oczyszczonych ścieków bezpośrednio do wód powierzchniowych. Przepustowość oczyszczalni ścieków - 1000 [m³/d].

Odprowadzanie wód opadowych

Sieć kanalizacji deszczowej na terenie gminy jest bardzo uboga, jedynie w niewielkiej części terenów zabudowanych znajdują się kratki ściekowe. Opady odprowadzane są rowami wzdłuż ulic lub rowami melioracyjnymi. Brak rozwiązania systemowego prowadzi do ciągłego zanieczyszczenia środowiska.

7.4 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Stan sieci zasilającej na terenie gminy Mykanów należy uznać jako dobry. Możliwości zaopatrzenia w energię elektryczną nie stanowią barier dla realizacji nowej zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, obiektów turystycznych, czy zakładów przemysłowych na terenie gminy.

Przewiduje się wybudowanie nowych linii napowietrznych średniego napięcia 15 kV, stacji transformatorowych 15/0,4 kV oraz linii niskiego napięcia.

7.5 Gospodarka ciepła

Planowane zagospodarowanie przestrzenne ma umożliwić alternatywne dla dotychczasowych form produkcji ciepła, którego zasadnicze cele można scharakteryzować następująco:

- centralizacja dostaw ciepła, obejmująca głównie budownictwo wielorodzinne, usługi, budynki użyteczności publicznej,
- uporządkowanie gospodarki cieplnej,
- zwiększenie dostępu do usług ciepłowniczych,
- poprawa stanu środowiska naturalnego,
- likwidacja rozproszonych źródeł ciepła, stanowiących główne emitory zanieczyszczeń,
- stabilizacja i ewentualne obniżenie ponoszonych kosztów produkcji energii cieplnej oraz zwiększenie jakości usług ciepłowniczych,
- stymulowanie dalszego rozwoju gminy,
- stworzenie warunków dla rozwoju działalności gospodarczej.

7.6 Zaopatrzenie w gaz

Właścicielem i administratorem sieci gazowej na terenie gminy jest Okręgowy Zakład Gazownictwa.

Na terenie gminy znajduje się sieć gazociągowa. W 2008 r. z sieci gazowej o długości 137,9 km (94,7 km na 100 km²) korzystało 22,1% ogółu ludności. W obrębie gminy Mykanów nie eksploatuje się sieci gazowej wysokiego ciśnienia.

7.7 Odnawialne źródło energii

Odnawialne źródło energii to źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalną, fal, prądów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

Do energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych zalicza się, niezależnie od parametrów technicznych źródła, energię elektryczną lub ciepło pochodzące w szczególności:

- z elektrowni wodnych,
- z elektrowni wiatrowych,
- ze źródeł wytwarzających energię z biomasy,
- ze źródeł wytwarzających energię z biogazu,
- ze słonecznych ogniw fotowoltaicznych,
- ze słonecznych kolektorów do produkcji ciepła,
- ze źródeł geotermicznych.

Energia z elektrowni wiatrowych

Gmina Mykanów znajduje się w strefie III korzystnej dla lokalizacji siłowni wiatrowych. Jednakże ze względu na znaczne trudności związane z kosztami, lokalizacją i hałasem planuje się budowę farm wiatrowych na terenie gminy tylko w ściśle określonych miejscach niekolidujących z zabudową mieszkaniową.

Ponadto planuje się realizację inwestycji współpracujących z układem alternatywnego zasilania ze źródeł odnawialnych w postaci:

- centrum rekreacyjno- sportowego,
- kompleksu szklarniowego do ekologicznej hodowli warzyw,
- systemu zasilania stawów rybnych do hodowli ryb ciepłolubnych,
- układu wykorzystania ciepła niskotemperaturowego do suszarni drewna w przemyśle.

Energia cieków wód powierzchniowych

Obecnie na terenie gminy nie wykorzystuje się potencjału energetycznego przepływających tam cieków wodnych, jednak w przyszłości przewiduje się możliwość budowy elektrowni wodnej (na rzece Kocince).

Energia słoneczna

Teoretyczne (przy założeniu 100% sprawności przetworzenia energii promieniowania słonecznego na energię użytkową) zasoby energii słonecznej na terenie gminy mieszczą się w przedziale 900 do 1000 kWh/m² na rok. Oznacza to średnio dogodne warunki do produkcji energii cieplnej na bazie kolektorów cieczowych lub próżniowych.

Inwestycja jest szczególnie opłacalna dla hoteli, pensjonatów, ośrodków wypoczynkowych, pól namiotowych, basenów i obiektów sportowych wykorzystywanych w lecie. Może być ona również z powodzeniem stosowana w zakładach przemysłowych zużywających duże ilości ciepłej wody oraz w łaźniach. Korzystne efekty ekonomiczne uzyskuje się także w przypadku kolektorów słonecznych

do podgrzewania powietrza do suszenia np.: drewna, siana.

Kolektory słoneczne proponuje się osobom indywidualnym oraz podmiotom gospodarczym szczególnie z zakresu turystyki i rekreacji.

Energia z biomasy i biogazu

Do oszacowania potencjału biomasy na obszarze gminy Mykanów przyjęto, że pochodzić ona będzie z produkcji roślinnej, w tym słomy, a także produkcji leśnej. W mieście istnieje jednak niewielki potencjał wykorzystania biomasy, drewna, a w dalszej kolejności słomy, do produkcji energii cieplnej. W zakresie wykorzystania biomasy proponuje się podjęcie współpracy z sąsiadującymi gminami wiejskimi.

Na każde 1000 m³ ścieków dopływających do oczyszczalni w Rybnej można wytworzyć 80 m³ biogazu. Roczny potencjał energii uzyskanej ze ścieków z oczyszczalni przy obecnej wydajności wynosi około: 58 400 m³/rok biogazu co po przeliczeniu na energię cieplną z uwzględnieniem sprawności wytwarzania i wykorzystania daje 225 GJ/rok.

Jednakże z uwagi na małą ilość energii, która mogłaby być uzyskana ze ścieków w ciągu roku nie bierze się pod uwagę możliwości pozyskania energii z tego źródła w skali gminy. Można rozważyć pozyskiwanie energii z biogazu lokalnie na potrzeby obsługi obiektów oczyszczalni.

7.8 Gospodarka odpadami

Zgodnie z obowiązującymi przepisami problem odpadów w gminie dotyczy przede wszystkim:

- odpadów komunalnych (odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych),
- odpady medyczne (odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań i doświadczeń naukowych),
- odpadach weterynaryjnych (odpady powstające w związku z badaniem, leczeniem zwierząt i świadczeniem usług weterynaryjnych),
- komunalnych osadów ściekowych pochodzący z oczyszczalni ścieków osad jest poddawany procesom stabilizacji, wapnowany i odwadniany na prasach.

8. Uwarunkowania rozwoju jednostek strukturalno - przestrzennych gminy

Gmina Mykanów posiada bardzo dogodne warunki dla rozwoju przestrzennego. Dobry stan istniejącego zagospodarowania i rezerwy terenowe do zainwestowania, stanowią istotne czynniki proinwestycyjne.

Tereny o najkorzystniejszych warunkach dla lokalizacji budownictwa mieszkaniowego występują w części południowej gminy oraz północnej,

Możliwości rozwojowe warunkuje w znacznym stopniu układ komunikacyjny. Tereny przylegające do głównych tras komunikacyjnych mają najkorzystniejsze

położenie do powstawania nowych i rozwijania istniejących działalności gospodarczych, które również uatrakcyjnią walory krajobrazowe terenu. Ponadto planowana budowa obwodnicy odciąży gminę z uciążliwości związanych z ruchem drogowym (osobowym, a w szczególności ciężarowym), hałasem oraz emisją spalin, a tym samym spowoduje poprawę jakości wszystkich elementów środowiska. Budowa obwodnicy zredukuje niszczenia obiektów budowlanych oraz infrastruktury na terenie gminy. Co więcej zmniejszy się prawdopodobieństwo wystąpienia wypadków, czy awarii oraz nastąpi intensywny rozwój inwestycji na nowych, atrakcyjnych terenach, a tym samym rozwój turystyki.

W strategii rozwoju gminy Mykanów istotny jest program sfery wizualno - przestrzennej, dotyczący poprawy estetyki i użyteczności najbardziej reprezentacyjnych części gminy. Ma to silny związek również z oczekiwanym ożywieniem gospodarczym kluczowego obszaru gminy w miejscowości Mykanów oraz rozwiązaniem licznych problemów społecznych, które właśnie tutaj są szczególnie widoczne. Mykanów stanie się miejscem atrakcyjnym dla mieszkańców, inwestorów oraz znacznie zwiększy potencjał turystyczny gminy.

GMINA MYKANÓW

**ANALIZA UWARUNKOWAŃ, POTRZEB I MOŻLIWOŚCI
ROZWOJU DLA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY MYKANÓW**

Mykanów 2019

Spis treści:

1.	PODSTAWA PRAWNA I ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA	65
2.	ŹRÓDŁA I MATERIAŁY	65
3.	DANE PODSTAWOWE	65
4.	UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE	67
4.1.	SYTUACJA BIEŻĄCA	68
4.2.	PROGNOZA	72
5.	TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ	76
5.1.	SYTUACJA BIEŻĄCA	76
5.2.	PROGNOZA ZAPOTRZEBOWANIA	81
6.	PODSUMOWANIE I WNIOSKI	86

1. PODSTAWA PRAWNA I ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

Przedmiotowe opracowanie przygotowano w rezultacie realizacji uchwały Rady Gminy Mykanów Nr 397/XLVI/2018 z dnia 20 września 2018 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów, dla terenu położonego w obrębie Mykanów.

Zawartość opracowania – stanowiącego załącznik do Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mykanów – jest zgodna z zapisami Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2018 poz. 1945 - tekst jednolity z późn. zm.). W szczególności dotyczy zaś zapisów Art. 10, ust 1, 2 i 5. w/w Ustawy.

2. ŹRÓDŁA I MATERIAŁY

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mykanów” przyjęte uchwałą Nr 108/XI/2012 Rady Gminy Mykanów z dnia 30 marca 2012r.
- Prognoza demograficzna na lata 2014-2050 dla Województwa Śląskiego, Urząd Statystyczny Katowice 2015
- Bank Danych Regionalnych udostępniany przez GUS - www.stat.gov.pl

3. DANE PODSTAWOWE

Gmina Mykanów położona jest w powiecie częstochowskim, w województwie śląskim. Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski wg Kondrackiego obszar opracowania położony jest na Wyżynie Wieluńskiej. Obszar opracowanie to wysoczyzna morenowa położona na wysokości 230 – 255 m npm. Wyżyna Wieluńska (341.21) to mezoregion fizycznogeograficzny położony w makroregionie Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, w podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska, w prowincji Wyżyny Polskie.

Na terenie gminy Mykanów funkcjonują 24 sołectwa, z 40 wsiami i przysiółkami. W przyjmowanym dziś nazewnictwie wydziela się następujące jednostki administracyjne: Adamów, Antoniów, Borowno, Borowno Kolonia, Cykarzew Północny, Cykarzew Północny Stacja, Czarny Las, Dudki, Florków, Grabowa, Grabówka, Jamno, Kokawa, Kolonia Wierzchowisko, Kuźnica Kiedrzyńska, Kuźnica Lechowa, Lemańsk, Lubojenka, Lubojna, Łochynia, Mykanów, Nowa Rybna, Nowy Broniszew, Nowy Kocin, Osiny, Pasieka, Przedkocin, Radostków, Radostków Kolonia,

Rusinów, Rybna, Stary Broniszew, Stary Cykarzew, Stary Cykarzew POM, Stary Kocin, Topolów, Tylin, Wierzchowisko, Wola Hankowska, Wola Kiedrzyńska¹.

Gmina Mykanów położona jest bezpośrednio na północ od miasta Częstochowy. Ponadto graniczy z gminami: Kłobuck i Miedźno (od zachodu), Nowa Brzeźnica (od północy), Kruszyna i Kłomnice (od wschodu) oraz Rędziny (od południowego wschodu).

Wg danych GUS, (na dzień 31.12.2017 r.) powierzchnia Gminy Mykanów wynosiła 141 km² (14 156 ha).²

Ilość mieszkańców gminy Mykanów wynosiła 15 034 osoby (stan na 31.12.2017 r.)³.

Gęstość zaludnienia w gminie (stan na 31.12.2017 r.) wynosiła 106 osób na 1 km², co jest wyższe od średniej w powiecie częstochowskim (89 osób/km²).⁴

###

Uchwała Rady Gminy Mykanów Nr 397/XLVI/2018 z dnia 20 września 2018 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów dla terenu położonego w obrębie Mykanów dotyczy zmiany Studium dla terenu o powierzchni ok. 140 ha położonego w obrębie Mykanów.

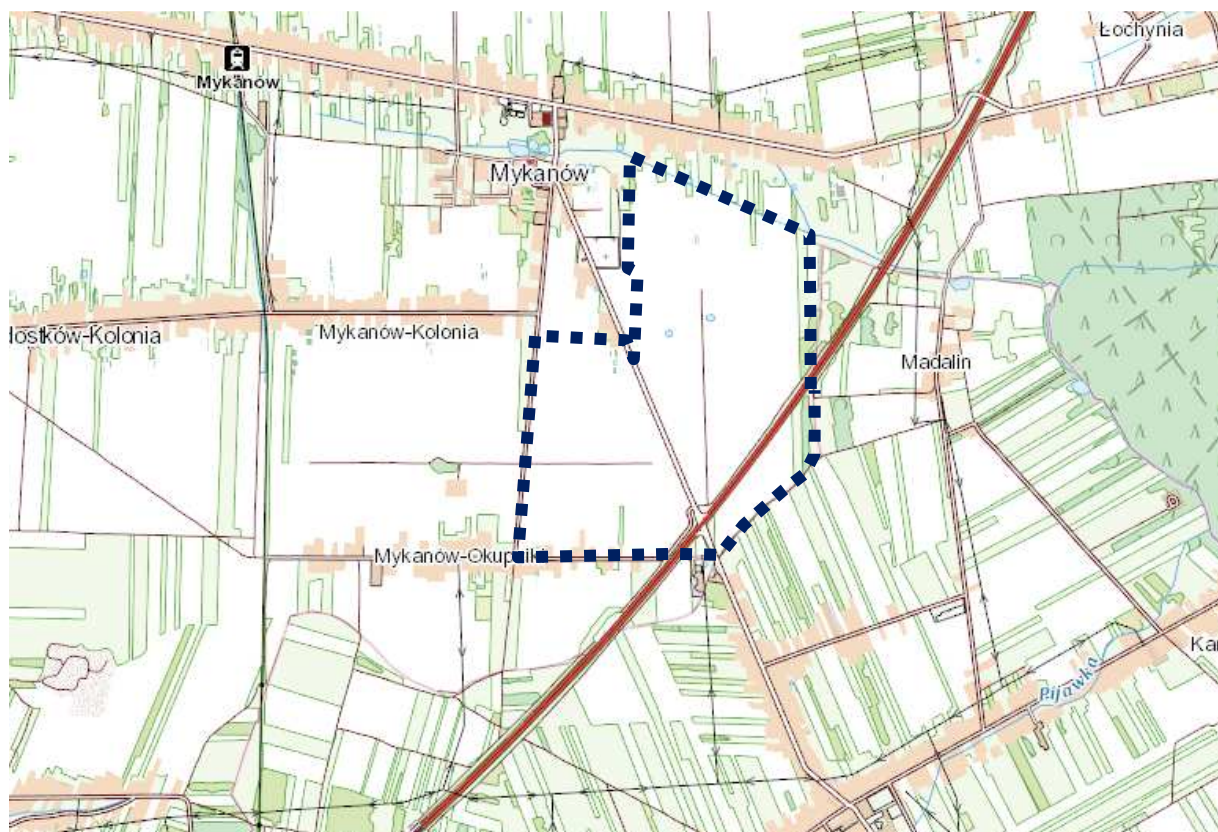
Przedmiotowy obszar w obowiązującym Studium został przeznaczony na tereny inwestycyjne tj. zabudowę usługową (w tym zabudowa usługowa z handlem o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m²). Teren jest objęty obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, który został uchwalony w roku 2016 r. Aktualne potrzeby inwestycyjne dla tego terenu wymagają zmian wskaźników oraz parametrów dla zabudowy (min. ze względu na wysokości budynków, powierzchnie zabudowy, powierzchnie biologicznie czynne itp.).

¹ Serwis internetowy Gminy Mykanów: <http://mykanow.pl/miejsce-na-ziemi/>

² GUS 2018.

³ GUS 2018.

⁴ GUS 2018.

Rysunek 1. . Graficzna prezentacja obszaru zmiany Studium.

Źródło: Geoportal (Dostęp: 2019-03-06)

Teren objęty zmianą Studium posiada dostęp do drogi publicznej - znajduje się w przy ulicy Częstochowskiej oraz obejmuje węzeł na autostradzie A1. W sąsiedztwie przedmiotowego terenu oraz na jego obszarze znajdują się sieci i przyłącza do sieci elektroenergetycznej, wodociągowej i gazowej. Istniejące i projektowane uzbrojenie terenu występujące w przedmiotowym obszarze jest wystarczające dla istniejących oraz planowanych zamierzeń inwestycyjnych.

4. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

Analizy demograficzne wraz z prognozami demograficznymi mają na celu określenie zmian ludnościowych i kierunków, w jakich one zmiernają. Wyniki studiów społeczno-demograficznych określają sytuację społeczną i demograficzną na danym obszarze poprzez rozpoznanie podstawowych kierunków procesów demograficznych i ich diagnozę dla Gminy Mykanów. Procesy zmian demograficznych są także wskaźnikami jakości życia mieszkańców, ponieważ

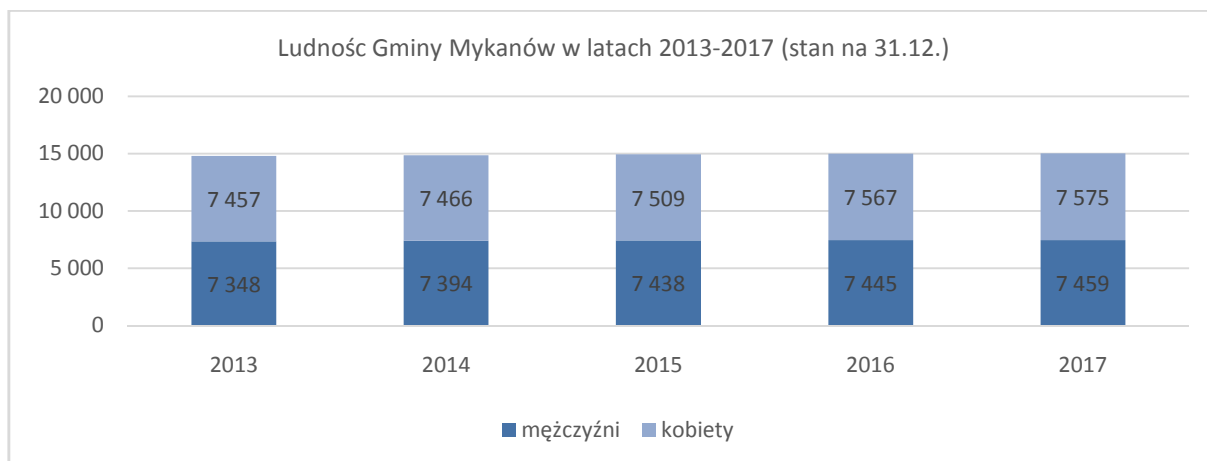
przez ich rozpoznanie można określić, czy gmina jest dla ludzi atrakcyjna jako miejsce życia, pracy i wypoczynku. Charakter gminy, jej wielkość oraz rozwój gospodarczy mają znaczący wpływ na zmiany ludnościowe gminy.

Analizą procesów demograficznych objęto zagadnienia:

- stanu ludności (mężczyzn, kobiet, ludności ogółem),
- ruchu naturalnego (urodzeń, zgonów),
- migracji (napływów i odpływów),
- struktury wiekowej ludności (z podziałem na grupy wiekowe co 5 lat oraz klasy wiekowe).

4.1. SYTUACJA BIEŻĄCA

Gminę Mykanów w roku 2017 (stan na 31.12.2017 r.) zamieszkiwało 15 034 osoby. W ostatnich latach licznosc populacji podlegała nieznacznemu wzrostowi (Rys. 1). Jak wskazują dane GUS powodem tego jest przede wszystkim dodatnie saldo migracji wewnętrznej, co zostało szczegółowo przedstawione w dalszej części sekcji.

Rysunek 2. Ludność Gminy w latach 2013-2017 w podziale wg płci.⁵

Gęstość zaludnienia w ostatnich latach w zasadzie pozostaje niezmienna i na koniec 2017 wynosiła 106 osób na 1 km². Jest to współczynnik zbliżony do średniego zaludnienia w kraju (w ujęciu ogólnopolskim zaludnienie wynosi 122 osoby/km²).

⁵ Bank Danych Lokalnych GUS, 2018

Tabela 1. Wskaźniki demograficzne dla gminy.

Parametr	Jedn. miary	2013	2014	2015	2016	2017
ludność na 1 km ²	osoba	105	105	106	106	106
gęstość zaludnienia powierzchni zabudowanej i zurbanizowanej (osoby/km ²)	osoba	2 278	2 260	-	-	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Ze względu na typ struktury społecznej według płci Gmina Mykanów odbiega nieznacznie od struktury krajowej. Współczynnik feminizacji, rozumiany jako liczba kobiet przypadających na 100 mężczyzn osiągnął w roku 2017 **wartość 102**, przy wartości dla Polski wynoszącej 107.

Analiza struktury wieku mieszkańców Gminy w podziale kohortowym (Tab.2) wykazała, że współczynnik feminizacji osiąga niższe, od przeciętnych, wartości we wszystkich praktycznie przedziałach wiekowych. Przewagę ilościową kobiet nad mężczyznami obserwuje się w zasadzie wyłącznie w starszych grupach wiekowych, tj. 55-64 i 65+ co pokrywa się z danymi dla całej Polski. Jest to wartość potwierdzająca nadumieralność mężczyzn w wieku od 65 roku życia.

Tabela 2. Struktura ludności w układzie kohortowym, wg płci, dane za rok 2017.

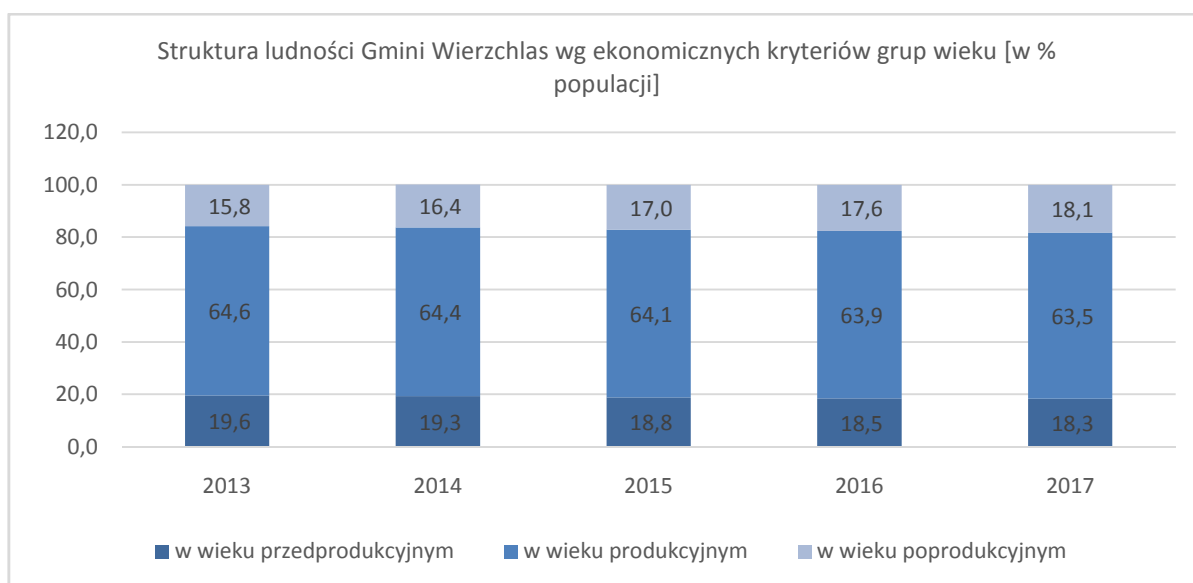
mężczyźni	wiek	kobiety
185	0-2	167
326	3-6	261
534	7-12	494
253	13-15	236
332	16-19	312
536	20-24	463
1 154	25-34	1 102
1 223	35-44	1 228
993	45-54	991
982	55-64	1 052
941	65 i więcej	1 269

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W grupie osób w wieku produkcyjnym (kobiety w wieku 16-60 lat, mężczyźni – 16-65 lat) odsetek osób w wieku zdolności do pracy (w ogólnej liczbie ludności) wyniósł w 2017 roku 63,5%, przy czym trzeba pamiętać, że tempo przyrostu ludności w wieku produkcyjnym jest coraz wolniejsze. Począwszy od nowego stulecia wiek produkcyjny osiągają coraz mniej liczne roczniki 16-latków. Jednocześnie występuje proces starzenia się zasobów siły roboczej powodowany zwiększaniem się liczby osób w wieku niemobilnym, tj. powyżej 44 roku życia.

Prognozy demograficzne wskazują ponadto, że liczba dzieci i młodzieży będzie się zmniejszać, podobnie jak liczba osób zdolnych do pracy należących do młodszych kategorii wiekowych, wzrastać natomiast będzie kategoria emerytów. Obecnie (dane za rok 2017) kategoria osób w wieku przedprodukcyjnym (0-18) stanowi jedynie 18,3% populacji mieszkańców Gminy Mykanów.

Ponadto coraz bardziej istotne stają się relacje między poszczególnymi grupami wieku ekonomicznego ludności, co obrazuje współczynnik obciążenia demograficznego. Znaczące zmiany można zaobserwować analizując odrębnie relacje liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym; generalnie zmiany są zdecydowanie na niekorzyść grupy wieku przedprodukcyjnego.

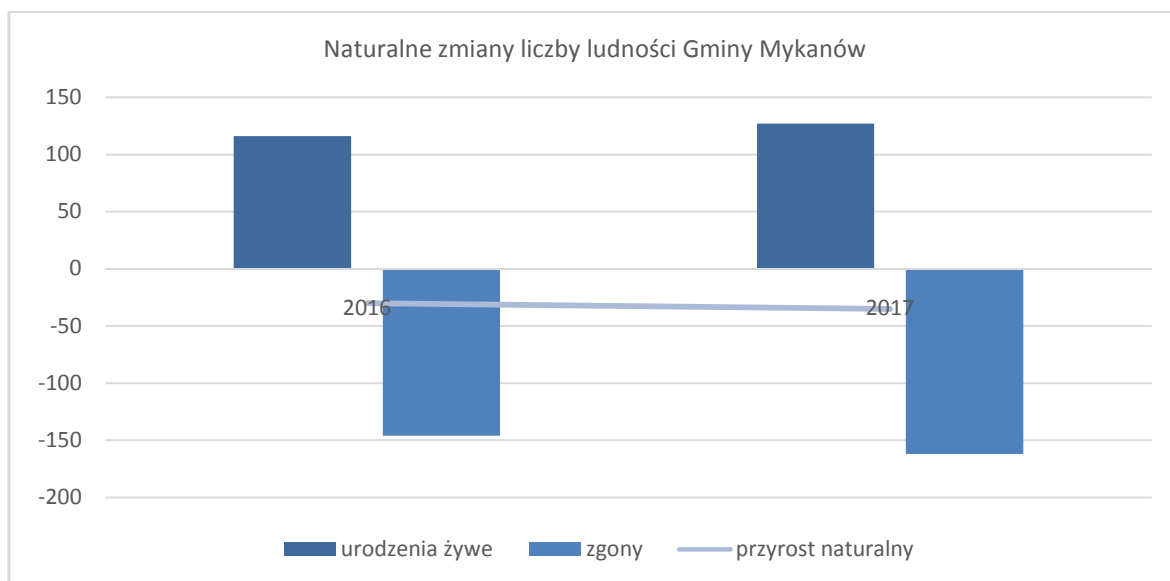

Rysunek 3. Struktura mieszkańców Gminy Mykanów według ekonomicznych grup wieku.⁶

Liczba urodzeń w Polsce maleje nieprzerwanie od 1984 roku. Obserwowana w latach 90 depresja urodzeniowa w dalszym ciągu utrzymuje się. Zmniejszanie się liczby urodzeń dotyczy zarówno rodzin zamieszkałych w miastach jak i wiejskich, ale natężenie urodzeń na wsi jest w dalszym ciągu wyższe niż w mieście. Od 1989 roku poziom reprodukcji w Polsce nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń. W 2003 roku współczynnik dzietności wynosił 1,22 i był najniższy od ponad 50 lat, gdy najbardziej korzystną sytuację demograficzną określał

⁶ Bank Danych Lokalnych GUS, 2018

współczynnik kształtujący się na poziomie 2,11-2,15 dziecka. Najprawdopodobniej z tego powodu przyrost naturalny w Gminie również podlega tendencjom spadkowym.

Rysunek 4. Naturalne zmiany ludności gminy w latach 2016-2017.

Tabela 3. Wskaźniki demograficzne - naturalne zmiany ludności Gminy w latach 2016-2017

Wskaźnik na 1000 ludności	2016	2017
urodzenia żywe	7,75	8,47
zgony	9,75	10,81
przyrost naturalny	-2,00	-2,34

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Gmina Mykanów charakteryzuje się dodatnim saldem migracji wewnętrznych. Utrzymuje się ono niezmiennie powyżej zera i w roku 2017 osiągnęło wartość równą 48 osób, co jest wartością najniższą od 6 lat. Migracje zagraniczne charakteryzuje niewielkie saldo (-4-2 osoby rocznie), choć dla roku 2017 saldo migracji zagranicznych było nieznacznie dodatnie (+1 osoba).

Tabela 4. Migracje w Gminie w latach 2016-2016

	Jednostka miary	2016	2017
migracje wewnętrzne na pobyt stały - napływ	osoba	185	176
migracje wewnętrzne na pobyt stały - odpływ	osoba	-82	-128
saldo migracji wewnętrznych	osoba	103	48
migracje zagraniczne na pobyt stały - imigracja	osoba	1	1
migracje zagraniczne na pobyt stały - emigracja	osoba	0	0
saldo migracji zagranicznych	osoba	1	1

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W wyniku procesów demograficznych ostatniej dekady można mówić o niewielkim wzroście poziomu populacji Gminy. Utrzymanie (w miarę) stabilnego poziomu wzrostu zaludnienia Gmina Mykanów zawdzięcza przede wszystkim nieznacznie dodatnim wskaźnikom przyrostu naturalnego oraz dodatniemu saldu migracyjnemu [migracje wewnętrzne]. Negatywnym zjawiskiem, które może w latach przyszłych odbić się na populacji gminy jest obserwowane starzenie się społeczeństwa, w wyniku systematycznego wzrostu udziału osób w wieku poprodukcyjnym.

4.2. PROGNOZA

Prognoza demograficzna US z roku 2015 zakłada w następnym trzydziestoleciu utrzymanie się trendu spadkowego ludności Województwa Śląskiego, aczkolwiek z przyspieszeniem tempa depopulacji (tab.5). W następnych trzech dekadach region utracić ma 918,8 tys. (względem stanu z 2013 r.).

Tabela 5. Zmiany liczby ludności Województwa Śląskiego w latach 2013-2050

Obszar	Liczba mieszkańców w tys. (stan na koniec roku)		
	2013	2035	2050
Województwo Śląskie	4 599,4	4 107,9	3 680,6

Źródło: Prognoza demograficzna na lata 2014-2050 dla Województwa Śląskiego, Urząd Statystyczny Katowice 2015,

Prognozuje się, że w województwie śląskim w 2050 r. zarówno liczba ludności miast, jak i wsi będzie niższa niż w 2013 r. odpowiednio o 25,0% i 2,8%. Powyższe zmiany spowodują spadek współczynnika urbanizacji z 77,4% w 2013 r. do 72,5% w 2050 r.

W 2013 r. saldo migracji wewnętrznych w województwie śląskim przyjęło wartość ujemną (minus 3,9 tys. osób) to oznacza, że wystąpiła nadwyżka odpływu ludności nad jej napływem. Tendencja taka utrzyma się do końca prognozowanego okresu – w 2050 r. saldo wyniesie minus 2,5 tys. osób.

Przewiduje się, że w 2050 r. (w porównaniu z 2013 r.), w województwie śląskim imigracja zwiększy się ponad 2-krotnie. Zmniejszeniu ulegnie natomiast liczba emigrantów, jednakże nie na tyle, aby saldo migracji zagranicznych przybrało wartość dodatnią.⁷

Główny Urząd Statystyczny w swojej prognozie demograficznej dla poszczególnych gmin, opublikowanej w roku 2017 uwzględnia horyzont 2030 roku. Wg danych GUS w roku 2030 Gminę Mykanów zamieszkiwać będzie 15 810 osób, z czego 7 771 mężczyzn i 8 039 kobiet (rys.5).

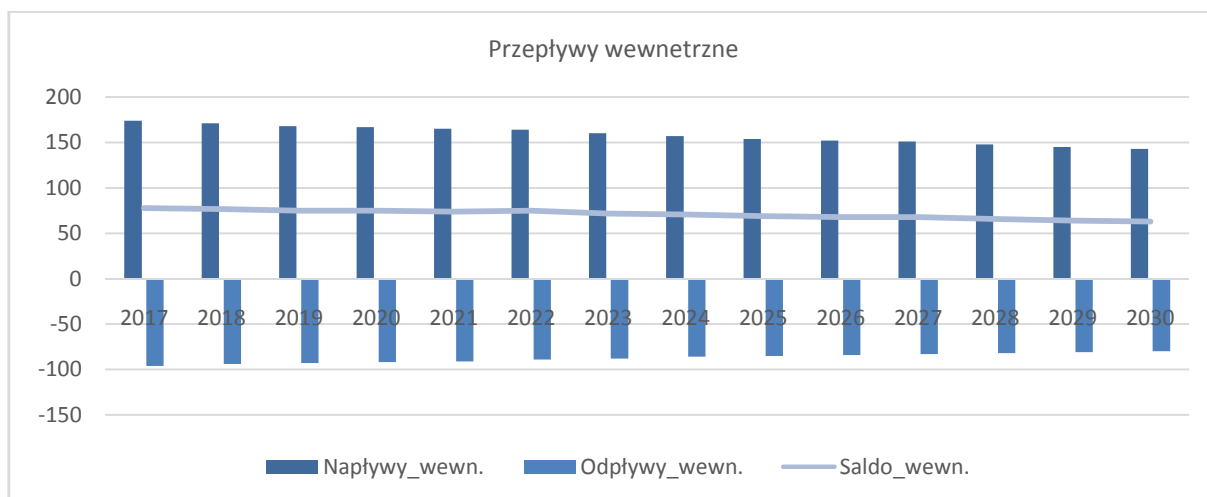

Rysunek 5. Zmiany w prognozowanej populacji Gminy Mykanów. Źródło: GUS 2017⁸

Jak widać, prognozowane procesy demograficzne dla gminy przedstawiają się wyjątkowo korzystnie tak na tle województwa. W całym okresie prognozy ludność Gminy powinna rosnąć. Będzie to skutkiem korzystnych przepływów wewnętrznych w całym okresie prognozy (patrz wykres poniżej), które będą w stanie skompensować niekorzystne trendy wynikające ze starzenia się społeczności gminy.

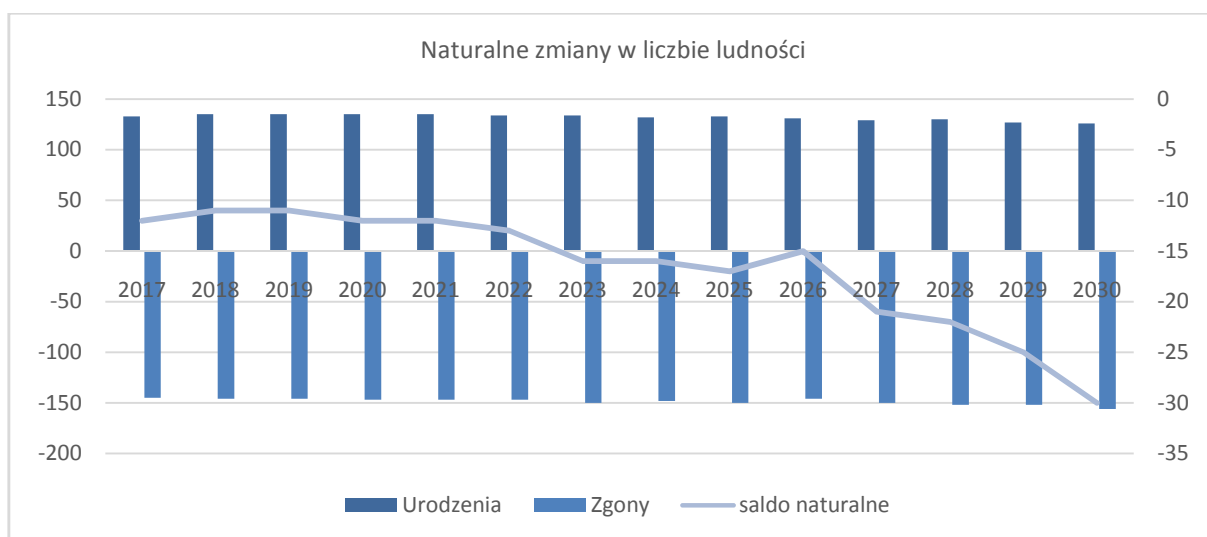
⁷ Prognoza demograficzna na lata 2014-2050 dla Województwa Śląskiego, Urząd Statystyczny Katowice 2015

⁸ Prognoza ludności gmin 2017-2030

Rysunek 6. Przepływy wewnętrzne w populacji Gminy Mykanów. Źródło: GUS 2017⁹

Co wynika z aktualnego układu kohortowego - rosnącej liczności ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do kohorty ludności w wieku produkcyjnym, a zwłaszcza w wieku przedprodukcyjnym - dzieci i młodzieży) i niekorzystnego naturalnego salda urodzeń/zgonów.

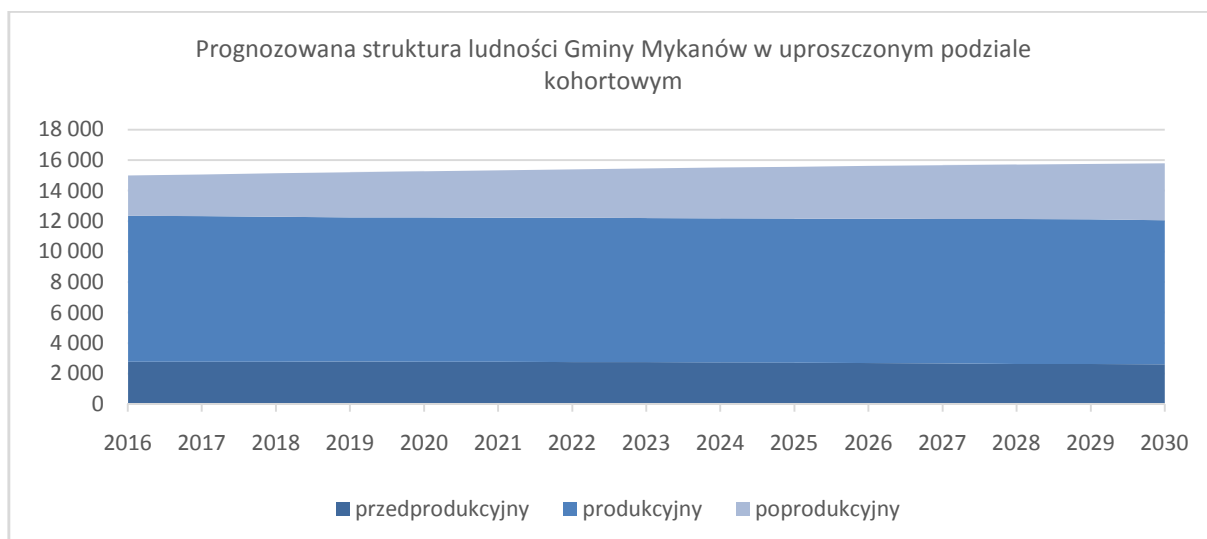

Rysunek 7. Naturalne zmiany w populacji Gminy Mykanów. Źródło: GUS 2017¹⁰

Zmiany w liczbie ludności związane z migracjami zewnętrznymi (na poziomie 0-2 osoby rocznie) nie mają istotnego wpływu na obraz zmian demograficznych Gminy.

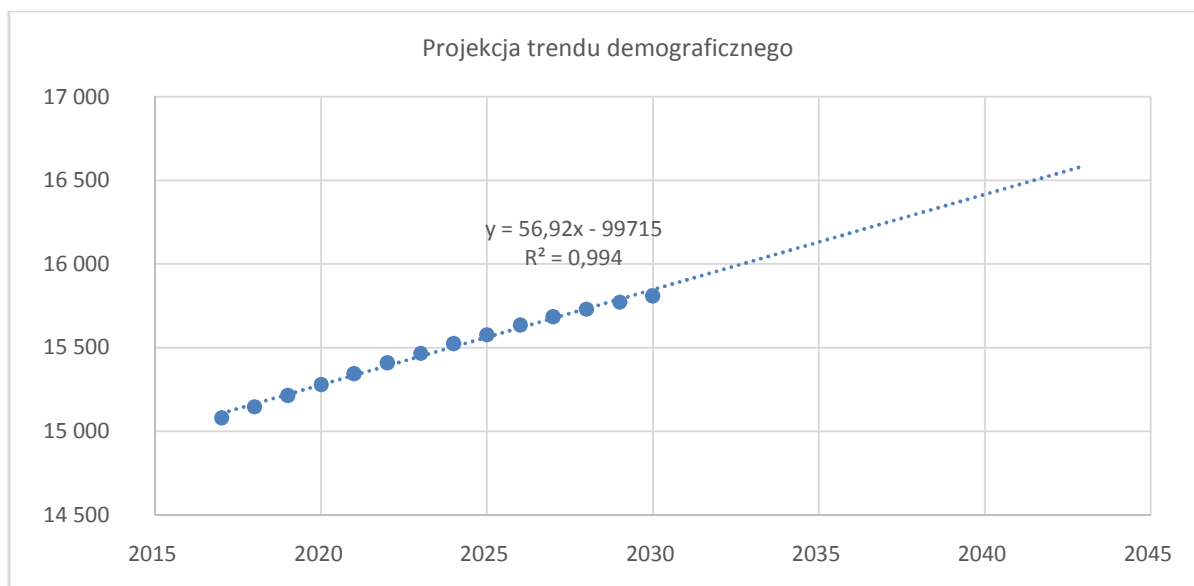
⁹ Prognoza ludności gmin 2017-2030

¹⁰ Prognoza ludności gmin 2017-2030

Rysunek 8. Zmiany w prognozowanej populacji Gminy Mykanów w uproszczonym podziale kohortowym . Źródło: GUS 2017¹¹

Na potrzeby niniejszej analizy dokonano projekcji trendu do roku 2040, co daje ponad 20-letnią prognozę. Do wyznaczenia spodziewanej liczby ludności w roku 2024 wykorzystano prognozowane dane z lat 2027-2030. Regresja liniowa dla przedmiotowych danych jest dość dokładna ($R^2=0,9941$). Na podstawie uzyskanych wskaźników wyznaczono spodziewana liczbę ludności w następnych latach.

Rysunek 9. Projekcja trendu demograficznego - wyliczenie populacji Gminy Mykanów w 2040.

¹¹ Prognoza ludności gmin 2017-2030

Wyliczony na rok 2040 stan populacji Gminy Mykanów (na podstawie powyższych założeń i linii trendu rosnącego w całym okresie prognozy 2017-2030) wyniesie: 16 416 osób.

Obserwowane i prognozowane dla gminy trendy demograficzne można zaliczyć, na tle szerszej sytuacji w regionie i w całym kraju - do umiarkowanie korzystnych, gdyż liczba mieszkańców będzie maleć w wolniejszym, niż dla szerszej puli, tempie.

Liczba ludności Gminy Mykanów, na przestrzeni najbliższych dwudziestu lat, będzie rosnąć - co jest trendem odwrotnym do obserwowanego w skali kraju i województwa. Przemiany demograficzne, zwłaszcza zmiany w strukturze wiekowej, będą miały bardzo istotny wpływ na zarządzanie sferą usług publicznych w gminie, między innymi będzie wymagało zwiększenia nakładów na sferę związaną z zapewnieniem opieki osobom starszym. Zmiany te będą też wpływać na zwiększenie zapotrzebowania na substancję mieszkaniową – liczebność gospodarstw domowych osób starszych zamieszkujących pod wspólnym dachem jest niższa niż u osób w wieku produkcyjnym (osób zwykle wychowujących dzieci).

5. TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ

5.1. SYTUACJA BIEŻĄCA

Zgodnie z danymi statystycznymi GUS, całkowita powierzchnia geodezyjna Gminy Mykanów w 2018 r. wynosiła 14 156 ha. Na terenie gminy największe powierzchnie zajmują użytki rolne oraz grunty zadrzewione i zalesione (powierzchnia odpowiednio 11 680 ha i 1 703 ha). Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują 656 ha, a pozostałe rodzaje zagospodarowania zajmują także stosunkowo nieduże powierzchnie : grunty pod wodami 46 ha, użytki ekologiczne - 8 ha, nieużytki - 60 ha oraz inne - 11 ha.

Tabela 6. Powierzchnia geodezyjna Gminy wg kierunków wykorzystania powierzchni w latach 2015-2018 r.

	Jedn.m.	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ogółem w ha	ha	14 156	14 156	14 156	14 156	14 156	14 156
powierzchnia ogółem	ha	14 156	14 156	-	-	-	-
powierzchnia lądowa	ha	14 110	14 110	-	-	-	-
użytki rolne razem	ha	11 689	11 680	-	-	-	-
użytki rolne - grunty orne	ha	9 938	9 927	-	-	-	-

użytki rolne - sady	ha	129	129	-	-	-	-
użytki rolne - łąki trwałe	ha	765	766	-	-	-	-
użytki rolne - pastwiska trwałe	ha	351	351	-	-	-	-
użytki rolne - grunty rolne zabudowane	ha	473	474	-	-	-	-
użytki rolne - grunty pod stawami	ha	6	6				
użytki rolne - grunty pod rowami	ha	27	27	-	-	-	-
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	ha	1 702	1 703	-	-	-	-
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - lasy	ha	1 539	1 538	-	-	-	-
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - grunty zadrzewione i zakrzewione	ha	163	165	-	-	-	-
grunty pod wodami razem	ha	46	46	-	-	-	-
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	ha	40	40	-	-	-	-
grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	ha	6	6				
grunty zabudowane i zurbanizowane razem	ha	648	656	-	-	-	-
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	ha	184	191	-	-	-	-
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe	ha	22	23	-	-	-	-
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny inne zabudowane	ha	42	42	-	-	-	-
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny zurbanizowane niezabudowane	ha	6	6	-	-	-	-
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku	ha	4	5	-	-	-	-
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - drogi	ha	358	358	-	-	-	-
grunty zabudowane i zurbanizowane - użytki kopalne	ha	24	23	-	-	-	-
użytki ekologiczne	ha	8	8	-	-	-	-
nieużytki	ha	60	60	-	-	-	-
tereny różne	ha	11	11	-	-	-	-

Źródło: Banku Danych Lokalnych GUS

Z danych GUS za rok 2017 wynika, że średnia powierzchnia użytkowa wszystkich mieszkań w gminie wynosi **107,2 m²** (w Polsce 73,4 m²), co daje **32,6 m²** na 1 mieszkańca (w Polsce: 26,7 m²/mieszkańca).

Wskaźniki te nieznacznie odbiegają na korzyść od wskaźników krajowych, co można tłumaczyć dużą podażą substancji mieszkaniowej w zabudowie jednorodzinnej (4 604 budynki mieszkalne i 4 578 mieszkań).

Na 1 000 mieszkańców przypadało 304,5 mieszkań, co daje w przybliżeniu 3,28 osoby zamieszkujące wspólnie w jednym mieszkaniu, i 0,74 osoby na izbę (wskaźnik dla Polski wynosi 0,72 osoby /izbę i jest porównywalny).

Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe Gminy Mykanów

	Jednostka miary	2013	2014	2015	2016	2017
Budynki mieszkalne w gminie	-	4 448	4 484	4 524	4 567	4 604
mieszkania	-	4 377	4 423	4 471	4 525	4 578
izby	-	19 185	19 449	19 740	20 057	20 356
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	454 434	461 980	470 517	479 644	490 556

Źródło: Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe Gminy Mykanów, wskaźniki.

	Jednostka miary	2015	2016	2017
Ogółem mieszkań	-	4 524	4 567	4 604
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m2	105,2	106,0	107,2
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m2	31,5	32,0	32,6
mieszkania na 1000 mieszkańców	-	299,1	301,4	304,5
przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu	-	4,42	4,43	4,45
przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	-	3,34	3,32	3,28
przeciętna liczba osób na 1 izbę	-	0,76	0,75	0,74

Źródło: Banku Danych Lokalnych GUS

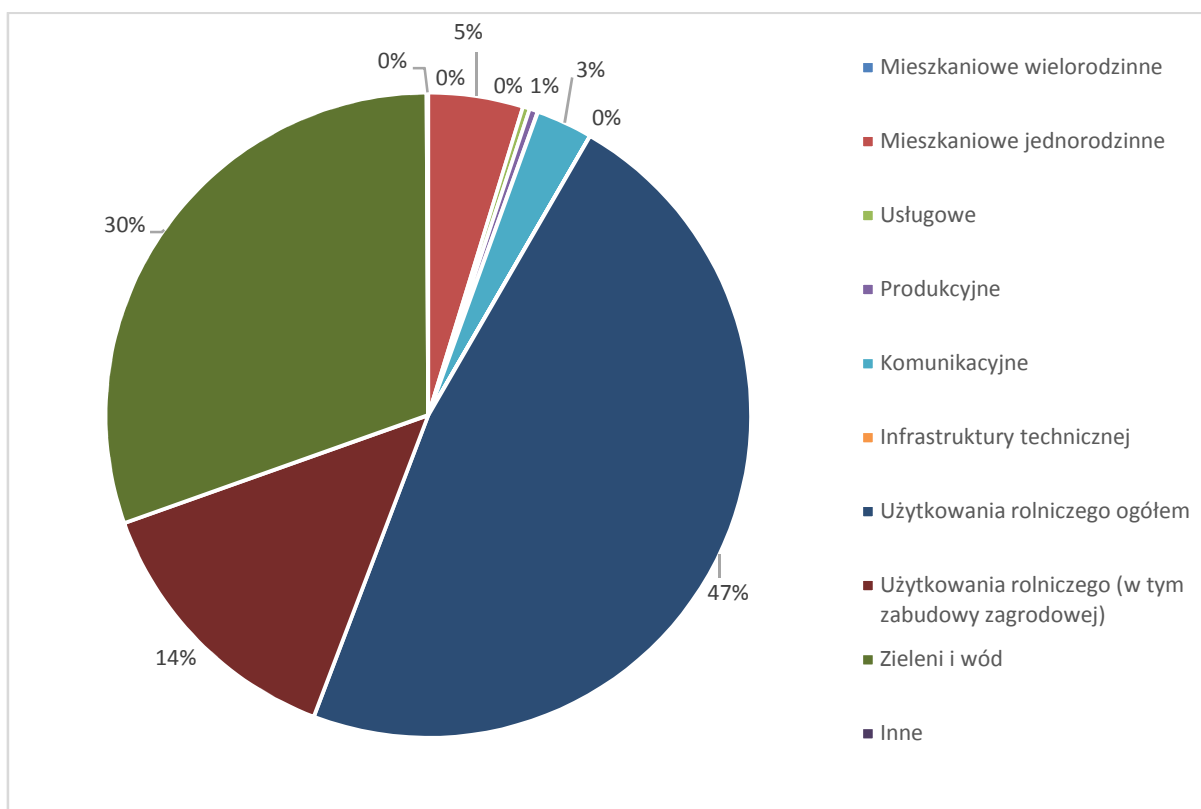
###

Na terenie Gminy Mykanów obowiązuje uchwalone w roku 2012 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Przeznaczenie terenów wg Studium przedstawia tabela poniżej (tab. 9) oraz wykres.

Tabela 9. Powierzchnie przeznaczenia terenów pod poszczególne funkcje jako % powierzchni gminy.

Powierzchnie przeznaczenia terenów pod funkcje [% powierzchni gminy]									
Mieszkania wielorodzinne	Mieszkania jednorodzinne	Usługowe	Produkcyjne	Komunikacyjne	Infrastruktury technicznej	Użytkowania rolniczego ogółem	Użytkowania rolniczego (w tym zabudowy zagrodowej)	Zieleni i wód	Inne
0	20,00%	1,60%	0,30%	2,50%	1,2	70%	50%	4,60%	0,00%

Formularz statystyczny PZP-1 za rok 2017

Rysunek 10. Powierzchnie przeznaczenia terenów pod poszczególne funkcje jako % powierzchni gminy. Źródło: PZP-1 (za rok 2017)

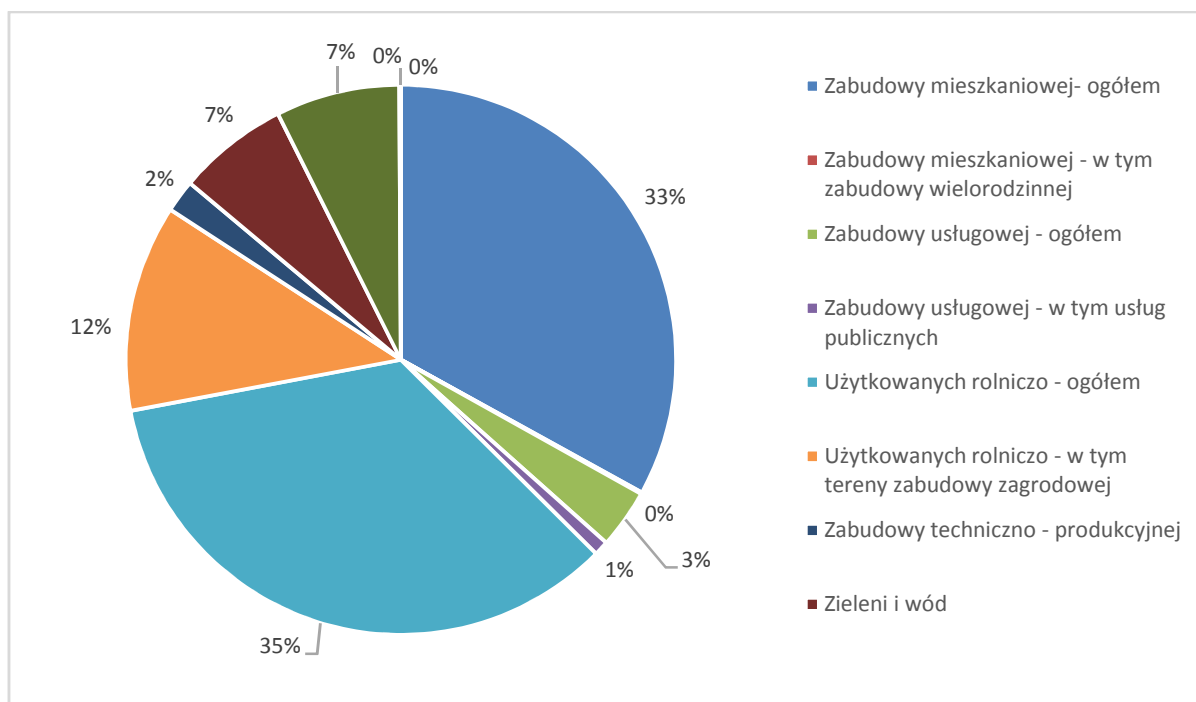
Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pokrywały w 2017 roku powierzchnię 14 154 ha (obowiązywało 49 mpzp) co stanowiło 100% powierzchni Gminy.¹² Wg ustaleń mpzp (Tab.10) pod poszczególne tereny przeznaczono następujący odsetek terenów.

¹² Dane pozyskane z Urzędu Gminy, formularz statystyczny PZP-1 za rok 2017

Tabela 10. Łączna powierzchnia przeznaczenia terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod funkcje, jako % powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w gminie.

Łączna powierzchnia przeznaczenia terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod funkcje [% powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w gminie]									
Zabudowy mieszkaniowej		Zabudowy usługowej		Użytkowanych rolniczo		Zabudowy techniczno - produkcyjnej	Zieleni i wód	Komunikacji	Infrastruktury technicznej
ogółem	W tym zabudowy wielorodzinnej	ogółem	W tym usług publicznych	ogółem	W tym tereny zabudowy zagrodowej				
26,0%	0,0%	0,2%	0,2%	65,0%	45,5%	0,5%	4,6%	2,5%	1,2%

Formularz statystyczny PZP-1 za rok 2017

Rysunek 11. Łączna powierzchnia przeznaczenia terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod funkcje, jako % powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w gminie. Źródło: PZP-1 (za rok 2017)

Na podstawie wskazanych wyżej danych chłonność położonych na terenie gminy obszarów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, pod lokalizację zabudowy, wyrażona w szacowanych wielkościach wynosi:

- dla funkcji mieszkaniowej – $26,0\% * 14\ 156\ ha = 3\ 680,6\ ha$,
- dla funkcji usługowej – $0,2\% * 14\ 156\ ha = 28,3\ ha$

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową oraz inne funkcje określone zostanie dla przyjętej perspektywy czasowej wynoszącej 20 lat.

Zapotrzebowanie na tereny usługowe, komunikację i pozostałe zostanie wyznaczone jako pochodna funkcji mieszkalnictwa – patrz poniżej

5.2. PROGNOZA ZAPOTRZEBOWANIA

Zakładamy, że poziom życia mieszkańców, na który bezpośrednio wpływają warunki mieszkaniowe, będzie wzrastał. W związku z tym do obliczeń zapotrzebowania przyjęto powierzchnię 50 m² na 1 mieszkańca przy założeniu, że średnio w gospodarstwie domowym mieszka 2 osoby (jest to wartość charakterystyczna dla starzejących się społeczeństw). Założona wartość jest zbliżona do wartości jakie w chwili obecnej (dane Eurostat) charakteryzują rynek mieszkań w krajach „starej Unii”. W Danii, przeciętnie na osobę przypadają 53 m². Niewiele gorzej jest w Austrii i Luksemburgu. W obu tych państwach na mieszkańca przypadają około 52 m² mieszkania. Jest to wynik obecnie ponad dwukrotnie lepszy niż w Polsce, choć nieznacznie tylko lepszy niż w Karpaczu.

Zgodnie z prognozą demograficzną Gminę Mykanów w 2040 r. będzie zamieszkiwało **16 416 mieszkańców**.

Obecnie – dane GUS za 2017 r. – mieszkanie ma wielkość przeciętnie 107,2 m² przy czym zabudowę wielorodzinną można statystycznie pominąć.

Docelowo do obliczeń – dla roku 2040 – przyjęto przeciętnie 80 m² wielkości uśrednionej, przy czym mieszkanie w zabudowie jednorodzinnej średnio: 180 m², w zabudowie wielorodzinnej średnio 65 m² (do pominięcia).

Do przeprowadzonych wyliczeń wprowadzono współczynnik korekcyjny +30% celem uwzględnienia ryzyka niewłaściwej oceny procesów demograficznych i rozwojowych.

Tabela 11. Kalkulacja zapotrzebowania na powierzchnię mieszkaniową. Źródło: obliczenia własne

Rok	Liczba mieszkańców	Przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 mieszkańca [m ²]	Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową mieszkań [m ²]	Zapotrzebowanie na nową zabudowę w powierzchni użytkowej [m ²]
2017	15 034	32,6	490 556	
Prognoza 2040	16 416	50	820 800	-
różnica pomiędzy obecnym i prognozowanym zapotrzebowaniem				330 244
po zwiększeniu o 30% z względu na niepewność procesów				429 317

Oznacza to, że w ciągu najbliższych 20 lat powinno w Gminie Mykanów przybyć około 330 - 430 tys. m² powierzchni mieszkaniowej [dotyczy zabudowy jedno- i wielorodzinnej]. Oznacza to konieczność budowy nowych budynków jedno- i wielorodzinnych. Oznacza to przyrost ilości mieszkań o około 88%.

###

Zakładając, że przyszła zabudowa mieszkaniowa miasta charakteryzować się będzie wysokim wskaźnikiem stosunku zabudowy jednorodzinnej do zabudowy wielorodzinnej (98%/2%) - zgodnie z aktualnymi danymi.

Pozostałe założenia przyjęte do kalkulacji:

- Rzeczywista intensywność zabudowy dla obu typów zabudowy mieszkaniowej: 30% (dla terenów miejskich) – przeciętna wielkość działki wynosić będzie 1 200 m².
- Ilość mieszkań na 1 działce:
 - w zabudowie jednorodzinnej: 1
 - w zabudowie wielorodzinnej: 4

Tabela 12. Kalkulacja przyszłego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową.

Zabudowa	Udział w zabudowie	Powierzchnia mieszkań [m ²]	Wielkość mieszkania [m ²]	Ilość mieszkań	Ilość budynków
wielorodzinna	2,0%	18 397	65	4	71
jednorodzinna	98,0%	901 476	180	1	6 010
Razem:	100%	919 873	-	-	6 081

Źródło: obliczenia własne

Tabela 13. Kalkulacja przyszłego zapotrzebowania na grunty pod zabudowę mieszkaniową.

Zabudowa	Ilość budynków	Powierzchnia zabudowy [m ²]	Intensywność zabudowy	powierzchnia działek [ha]
wielorodzinna	71	180	30%	4,2
jednorodzinna	6 010	180	30%	360,6
Razem:	6 081		-	364,8

Źródło: obliczenia własne

Z danych statystycznych wynika, że tereny pod tereny mieszkaniowe w strukturze przeznaczenia terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przewidziano aż **3 680,0 ha**. Pomimo przyrostu zapotrzebowania na nową powierzchnię mieszkaniową wynoszącą aż 88% to bieżąca podaż terenów inwestycyjnych pod mieszkalnictwo jest wystarczająca. Z wyliczeń wynika, że przyszłe (w perspektywie do 2040 r.) zapotrzebowanie na substancje mieszkaniową w mieście zaspokoiliby **364,8 ha** terenów mieszkaniowych.

###

W piśmiennictwie i praktyce urbanistycznej brak jest jednoznacznych wskazań dotyczących struktury użytkowania gruntów, w szczególności na terenach wiejskich. Takie wskazania musiałby być oparte na zbyt skomplikowanych algorytmach, aby uwzględnić całą zmienność sytuacji z jakimi mają do czynienia projektanci realizująca na zlecenie samorządów działania związane z planowaniem przestrzennym. Przyjmuje się, jednak (na zasadzie dobrej praktyki) iż powierzchnia terenów pod zabudowę – winna być zgodna z przyjętymi poniżej założeniami.

Tabela 14. Struktura użytkowania terenu w dzielnicy mieszkaniowej / małego miasta dla powierzchni 100 ha według wskaźników urbanistycznych

Funkcja	Powierzchnia względem całości dzielnicy	Powierzchnia względem terenów mieszkalnictwa
tereny mieszkalnictwa	25 – 40%	100%
tereny usług podstawowych i ponadpodstawowych	5 – 15%	12-40%
tereny aktywności gospodarczej	1,5 – 5%	4-15%
tereny zieleni wypoczynkowej i sportu	10 – 20%	25-50%
tereny zieleni izolacyjnej	1 – 10%	2-25%
tereny komunikacji	25 – 40%	60-100%

Zakładamy, że dla Gminy Mykanów - wskaźnik ten należy zastosować na poziomie uśrednionym (patrz Tab.17).

Tabela 15. Zapotrzebowanie na tereny o funkcjach towarzyszących mieszkalnictwu. Zaspokojenie zapotrzebowania bieżącego przez podaż bieżącą (wg ustaleń w obowiązujących mpzp).

Funkcja	Powierzchnia względem terenów mieszkalnictwa	Zapotrzebowanie bieżące [ha]	podaż bieżąca [ha]	%zaspokojenia
tereny mieszkalnictwa	100%	289,9	3680,6	1270%
tereny usług podstawowych i ponadpodstawowych	30%	87,0	99,1	85%
tereny aktywności gospodarczej	10%	29,0		
tereny zieleni wypoczynkowej i sportu	40%	116,0	651,2	432%
tereny zieleni izolacyjnej	12%	34,8		
tereny komunikacji	80%	231,9	353,9	153%
Razem:		788,6		

Źródło: obliczenia własne.

Tabela 16. Zapotrzebowanie na tereny o funkcjach towarzyszących mieszkalnictwu. Zaspokojenie zapotrzebowania przyszłego przez podaż bieżącą wg ustaleń w obowiązujących mpzp).

Funkcja	Powierzchnia względem terenów mieszkalnictwa	zapotrzebowanie przyszłe [2040] [ha]	podaż bieżąca [ha]	%zaspokojenia
tereny mieszkalnictwa	100%	364,8	3680,6	1009%
tereny usług podstawowych i ponadpodstawowych	30%	109,5	99,1	68%
tereny aktywności gospodarczej	10%	36,5		
tereny zieleni wypoczynkowej i sportu	40%	145,9	651,2	343%
tereny zieleni izolacyjnej	12%	43,8		
tereny komunikacji	80%	291,9	353,9	121%
Razem:		992,4		

Źródło: obliczenia własne.

Powyższe wyliczenia zostały dokonane w oparciu o wskaźniki charakterystyczne dla typowej zabudowy małomiasteczkowej lub osiedla do 100 tys. mieszkańców. Zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego na terenie Gminy Mykanów tereny mieszkalnictwa zajmują obecnie 3608,6 ha, przy spodziewanym popycie bieżącym 289,9 ha i popycie przyszłym 364,8 ha (rok 2040).

Tereny usług podstawowych i ponadpodstawowych, zgodnie z obowiązującymi MPZP, zajmują 99,1 ha w Gminie, przy spodziewanym popycie bieżącym 87,0 ha i popycie przyszłym 109,5 ha (rok 2040).

Tereny komunikacji -wskazane w obowiązujących planach miejscowych na terenie Gminy Mykanów zajmują 353,9 ha. Obecny popyt wg wskaźników urbanistycznych wynosi 231,9 ha a przyszły (rok 2040) wynosić będzie 291,9 ha.

Jak widać w przedstawionych obliczeniach Gmina Mykanów posiada wyznaczone tereny pod funkcje mieszkalnictwa zaspokajające ponad 12x obecne i ponad 10x potrzeby w zakresie zabudowy mieszkaniowej.

Ustalenia w zakresie terenów z przeznaczeniem na usługi nie pozwalają na całkowite zaspokojenie potrzeb inwestycyjnych w tym zakresie. Zaspokajają obecnie 85% zapotrzebowania oraz jedynie 68% zapotrzebowania przyszłego. W obliczeniach uwzględniono także tereny pod zabudowę przemysłową.

Funkcje związane z rozwojem infrastruktury i komunikacji posiadają odpowiednie zabezpieczenie w obowiązujących planach miejscowych. Podaż terenów wskazanych pod komunikację zaspokaja 153% zapotrzebowania bieżącego oraz 121% zapotrzebowania przyszłego (rok 2040).

Także pozostałe funkcje, zieleni ochronnej i przeznaczonej pod funkcje związane z rekreacją pozwalają zaspokoić zarówno bieżące jak i przyszłe zapotrzebowanie w ponad 200%.

6. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY

Przedmiotowa zmiana w Studium, pomimo wskazania terenów pod lokalizację nowej zabudowy nie wymaga rozbudowy sieci komunikacji oraz infrastruktury technicznej.

Zgodnie z przepisami ustawy o samorządzie gminnym każda gmina wykonując zadania i kompetencje działa w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Samorząd gminy realizuje zadania publiczne o znaczeniu lokalnym, ale tylko te, których wykonywanie nie jest zastrzeżone dla innych podmiotów zgodnie z zasadą domniemania kompetencji. Takie określenie zakresu działania daje władzom lokalnym możliwość podejmowania działań innowacyjnych, stwarzających korzystne warunki rozwoju gminy. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. Jedną z kategorii spraw, które obejmują zadania własne gminy, jest infrastruktura techniczna. Szczegółowo zadania własne z zakresu infrastruktury technicznej można podzielić na zadania dotyczące:

- wodociągów i zaopatrzenia w wodę,
- kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych,
- wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- zaopatrzenia w gaz,
- zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą,
- gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- edukacji publicznej i innych wynikających z ustawy o samorządzie gminnym.

Z powyższego wynika, iż gmina wykonuje zadania publiczne w celu zaspokojenia potrzeb swoich mieszkańców, odpowiadając tym samym za zapewnienie warunków życia miejscowej ludności i podstawową obsługę obywateli. Zadania własne wychodzą naprzeciw wymogom racjonalizacji wydatków publicznych, bowiem władze gminne mają najlepsze rozpoznanie lokalnych potrzeb, mogą ustalać hierarchię celów, na które wydatkowane są środki oraz mogą nadzorować ich wykorzystywanie.

Dostępne gminom źródła finansowania inwestycji infrastrukturalnych można pogrupować w następujące kategorie:

- dochody własne,
- subwencje,
- dotacje celowe,
- dotacje celowe z funduszy celowych,
- kredyty i pożyczki,
- obligacje komunalne,

- środki ze źródeł pozabudżetowych na zadania własne,
- źródła finansowania ze środków zewnętrznych.

Dochody własne powiększone o subwencje to najbardziej naturalne źródło pozyskiwania przez gminy środków inwestycyjnych. Dochody własne są w granicach prawa kształtowane przez władze gminy. Natomiast wysokość wpływów z tytułu subwencji zależy przede wszystkim od czynników, na które gmina nie ma wpływu. Nie umniejsza to jednak swobody gminy w decydowaniu o sposobach ich wydatkowania, może jednak utrudniać projektowanie inwestycji w dłuższym okresie.

Infrastruktura techniczna jest finansowana w dużej mierze z funduszy Unii Europejskiej. W celu zmniejszania różnic w poziomie gospodarczo-społecznym krajów i regionów Unii Europejskiej zostały powołane różnego rodzaju fundusze. Różnice w poziomie ekonomicznym pojawiły się wraz z przyjmowaniem do Unii kolejnych państw członkowskich, których wyniki gospodarcze odbiegały od państw najbardziej rozwiniętych. W dalszej perspektywie zapewnienie równowagi gospodarczej i społecznej krajów członkowskich wiązało się z planami wprowadzenia unii gospodarczo-walutowej. Fundusz Spójności miał dostarczyć wsparcia finansowego na realizację dużych inwestycji związanych z rozwojem lub modernizacją infrastruktury transportowej i ochrony środowiska.

Regulacje dotyczące udzielania dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań inwestycyjnych gminy zostały zawarte w ustawie o finansach publicznych. Zgodnie z treścią tych przepisów gminy mogą otrzymać dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji jako zadania własne, z zakresu administracji rządowej, inne zlecone ustawami. Zasady i tryb udzielania dotacji celowych dla gmin określa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

W myśl ustawy o finansach publicznych, gminy mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe m.in. na finansowanie wydatków nie znajdujących pokrycia w planowanych dochodach budżetowych.

Na poziom wydatków gminy na realizację inwestycji gminnych, wynikających z konieczności realizacji zadań własnych, wpływ ma wiele czynników, m.in.:

- szczegółowe zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego m.in. dotyczące realizacji dróg publicznych - im większy udział dróg publicznych w planie, tym większy koszt dla gminy realizacji ustaleń tego planu, dotyczące realizacji infrastruktury technicznej, w tym np. dopuszczenie realizacji indywidualnych sposobów odprowadzania ścieków, a co za tym idzie brak konieczności docelowego uzbrojenia terenu w sieć kanalizacyjną zastrzeżeniem zgodności z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
 - kolejność realizacji planów miejscowych - w przypadku stopniowego oddalania
-

się od terenów o w pełni wykształconej infrastrukturze, koszty będą większe w realizacji poszczególnych zadań,

- wysokość subwencji czy dotacji celowych otrzymanych na realizację zadań własnych, wysokość pozyskanego finansowania ze środków zewnętrznych, a także wykorzystanie możliwości współpracy podmiotu publicznego i partnera prywatnego w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

Na ostatnim posiedzeniu w roku 2018 został uchwalony Budżet Gminy Mykanów na rok 2019, który po stronie dochodów wynosi 65 811 907,08 złotych a po stronie wydatków 69 670 964,58 złotych. Wartość budżetu jest w stosunku do roku 2018 większa aż o siedem milionów. Wielkość budżetu w dużej mierze spowodowana jest rozpoczynającą się dużą inwestycją kanalizacyjną polegającą na rozbudowie oczyszczalni ścieków w Rybnej oraz budowie sieci kanalizacji w Kolonii Wierzchowisko na które Gmina pozyskała prawie sześć milionów dotacji, a cała inwestycja szacowana jest na blisko 12 milionów złotych. W ramach tej inwestycji Gmina będzie musiała zaciągnąć preferencyjne pożyczki, które po zrealizowaniu zadania zostaną w znacznej części umorzone. Przewidziano również kolejne inwestycje na drogach gminnych i powiatowych, budowę stref aktywności ruchowej w Lubojnie i Starym Kocinie, rozpoczęcie budowy Sali gimnastycznej przy szkole podstawowej w Radostkowie, modernizację infrastruktury sportowej przy boisku w Czarnym Lesie oraz projektowanie kolejnych odcinków sieci kanalizacyjnej w miejscowości Wierzchowisko. Na większość tych inwestycji gmina ma pozyskane zewnętrzne dofinansowanie a o kolejne dofinansowania będzie się starała.

W dniu 08 lutego 2019r. podjęta została Uchwała Nr 23/IV/2019 Rady Gminy Mykanów w sprawie zmiany uchwały Nr 16/III/2018 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Mykanów na lata 2019-2030. Rada Gminy Mykanów uchwała, co następuje: §1 W uchwale nr 16/III/2018 Rady Gminy Mykanów z dnia 21 grudnia 2018 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Mykanów na lata 2019-2030 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) *Wieloletnia prognoza finansowa – otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały.*
- 2) *Wykaz przedsięwzięć wieloletnich (wykaz przedsięwzięć do WPF) – otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały. **[patrz tabela poniżej]***
- 3) *Objaśnienia przyjętych do wieloletniej prognozy wielkości zostają uzupełnione o brzmienie zgodnie z załącznikiem nr 3 do niniejszej uchwały*

Wykaz przedsięwzięć do WPF

Załącznik nr 2 do Uchwały Nr 23/IV/2019 Rady Gminy Mykanów w/s zmiany uchwały Nr 16/III/2018 w/s Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2019-2030

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2019	Limit 2020	Limit 2021
			Od	Do				
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				21 595 931,81	12 236 626,05	7 651 321,41	0,00
1.a	- wydatki bieżące				331 075,00	188 075,00	0,00	0,00
1.D	- wydatki majątkowe				21 264 856,81	12 048 551,05	7 651 321,41	0,00
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009.r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr 157, poz.1240,z późn.zm.), z tego:				13 638 410,50	10 239 734,10	3 351 321,41	0,00
1.1.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2	- wydatki majątkowe				13 638 410,50	10 239 734,10	3 351 321,41	0,00
1.1.2.2	Poprawa jakości środowiska naturalnego subregionu Północnego poprzez budowę sieci kanalizacyjnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w obrębie ujęcia wody "Wierchowisko" w Gminie Mykanów - Ochrona środowiska i poprawa jakości życia mieszkańców gminy	Urząd Gminy Mykanów	2014	2020	13 638 410,50	10 239 734,10	3 351 321,41	0,00
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2), z tego				7 957 521,31	1 998 891,95	4 300 000,00	0,00
1.3.1	- wydatki bieżące				331 075,00	188 075,00	0,00	0,00
1.3.1.8	Remonty dróg gminnych - Poprawa bezpieczeństwa na drogach	Urząd Gminy Mykanów	2018	2019	320 000,00	180 000,00	0,00	0,00
1.3.1.9	Przeprowadzenie rozgraniczenia w m. Wola Hankowska - realizacja obowiązku wynikającego z ustawy Prawo geodezyjne	Urząd Gminy Mykanów	2018	2019	3 075,00	3 075,00	0,00	0,00
1.3.1.10	Program profilaktyczny "Zdrowe plecy" - profilaktyka wad postaw u dzieci	Urząd Gminy Mykanów	2018	2019	8 000,00	5 000,00	0,00	0,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				7 626 446,31	1 808 816,95	4 300 000,00	0,00
1.3.2.4	Budowa boiska sportowego w m. Lubojna - Poprawa bazy sportowej w gminie	Urząd Gminy Mykanów	2015	2019	147 755,12	97 683,76	0,00	0,00
1.3.2.16	Drogi gminne /nakładki/ - Poprawa bezpieczeństwa na drogach	Urząd Gminy Mykanów	2015	2019	755 133,19	199 133,19	0,00	0,00
1.3.2.21	Projektowanie i budowa kanalizacji w miejscowości Wierchowisko - Ochrona środowiska i poprawa jakości życia mieszkańców	Urząd Gminy Mykanów	2015	2020	1 092 948,00	50 000,00	950 000,00	0,00
1.3.2.35	Zakup nieruchomości w Kolkawie - Poprawa dostępności do usług medycznych	Urząd Gminy Mykanów	2017	2020	600 000,00	150 000,00	150 000,00	0,00
1.3.2.36	Budowa sali gimnastycznej oraz pomieszczeń dydaktycznych przy SP w Radostkowie - Poprawa bazy dydaktycznej w gminie	Urząd Gminy Mykanów	2017	2020	3 700 000,00	500 000,00	3 200 000,00	0,00
1.3.2.41	Otwarcie Strefy Aktywności - Poprawa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w Gminie Mykanów	Urząd Gminy Mykanów	2017	2019	470 510,00	452 000,00	0,00	0,00
1.3.2.42	Modernizacja boiska sportowego w Czarnym Lesie wraz z rozbudową zaplecza socjalnego i infrastruktury towarzyszącej - Zwiększenie dostępności do infrastruktury sportowej dla mieszkańców	Urząd Gminy Mykanów	2017	2019	300 000,00	180 000,00	0,00	0,00
1.3.2.48	Przebudowa drogi powiatowej 10275 w msc.Cykarzew Północny ul. Rumiankowa poprzez budowę ciągu pieszego - etap 3 - Poprawa bezpieczeństwa na drogach publicznych	Urząd Gminy Mykanów	2018	2019	560 000,00	70 000,00	0,00	0,00

Gmina Mykanów posiada blisko stuprocentowe pokrycie obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które zostały sporządzone zgodnie z obowiązującym Studium, w związku z czym wszystkie nowe tereny przeznaczone w Studium pod zabudowę zostały potwierdzone w planach. Dla planów miejscowych zostały sporządzone prognozy skutków finansowych uchwalenia, w których to prognozach szacuje się potencjalne koszty, które poniesie gmina w przypadku realizacji ustaleń planu (4 100 396 zł wg formularza GUS PZP-1). Zgodnie z powyższymi prognozami wyposażenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę w infrastrukturę techniczną i komunikację, nie będzie nieść za sobą strat w gminie, ponieważ nie będzie odbywało się wyłącznie z dochodów własnych gminy, gdyż gmina może do tego celu skorzystać ze środków zewnętrznych. Ponadto uchwalenie planów miejscowych wiązać się będzie z przychodami gminy, które wg tych samych prognoz będą blisko 2-krotnie wyższe niż koszty (łącznie, 9 503 307 zł wg formularza GUS PZP-1).

Powyższa analiza obrazuje możliwość korzystania w zakresie finansowania potrzeb własnych nie tylko z budżetu własnego, ale również ze środków pobocznych. Przyjąć należy, iż możliwości finansowe gminy pozwalają na utrzymanie wielkości obszarów przeznaczonych pod zabudowę wyznaczonych w Studium i utrzymanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego a środki przeznaczone na infrastrukturę pozwalają na sukcesywne uzbrajanie terenów i wykorzystywanie ich w latach następnych.

7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Głównym celem rozwoju społeczno-gospodarczego gminy jest poprawa jakości życia mieszkańców. Osiągnięcie tego celu zależy będzie od wykorzystania rezerw i potencjału rozwojowego tkwiących w istniejącym zagospodarowaniu, w walorach środowiska przyrodniczego i kulturowego, a w szczególności w położeniu geograficznym i powiązaniach komunikacyjnych.

Kontynuacja celów wskazanych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mykanów, powinna być zapewniona w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Przyjęte kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego Gminy opracowano zgodnie z obowiązującymi przepisami i dokumentami wyszczególnionymi we Wstępie. Pozwoliło to na przedstawienie czytelnej wizji rozwoju przedmiotowego obszaru, w przekroju głównych elementów struktury przestrzennej uwzględniając zapisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W przedmiotowym obszarze wskazano formy zagospodarowania terenu jakie powinny w nim przeważać oraz funkcje uzupełniające. Określono również parametry i wskaźniki zabudowy.

W stosunku do istniejącego zagospodarowania zasadniczo przyjęto ich utrzymanie. W przypadku niezgodności z funkcją dominującą lub uzupełniającą, plan miejscowy nie może zakładać rozwoju takiego sposobu użytkowania.

Na podstawie wskaźników planistycznych oraz prognoz demograficznych dokonano obliczenia zapotrzebowania na tereny inwestycyjne (zabudowa mieszkaniowa i usługowa oraz infrastruktura komunikacyjna). Obliczeń dokonano biorąc pod uwagę perspektywę 20 letnią (dostępne dane demograficzne oraz obliczenia własne). Uzyskane wyniki wskazują na duży „zapas” terenów inwestycyjnych w Gminie.

W wyniku przeznaczenia nowych terenów pod zabudowę oraz uwzględniając potrzeby inwestycyjne na terenach zabudowanych lub przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, wskazuje się, że potrzeby inwestycyjne Gminy o co za tym idzie zapotrzebowanie na tereny z przeznaczeniem pod zabudowę, wzrosną. Oczekiwana wielkość terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i usługową oraz przemysłową na terenie Gminy będzie wynosić w roku 2040 co najmniej 364,8 ha i 109,5 ha oraz 36,5 ha (odpowiednio).

CZĘŚĆ III

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Główne kierunki rozwoju przestrzennego gminy.

W kierunkach rozwoju gminy kontynuuje się dotychczasowe, przyjęte zasady rozwoju przestrzennego, a zwłaszcza:

- utrzymanie wiodących funkcji gminy (rolniczej, administracyjnej, mieszkaniowej, przemysłowej, usługowej, turystycznej),
- utrzymanie takiego rozwoju gminy, które stwarzałoby dogodne warunki do poprawy jakości życia ludności poprzez wzrost i lepsze rozmieszczenie wszystkich elementów składających się na strukturę gminy, tj. usług, mieszkań, miejsc pracy, terenów rolniczych, terenów zieleni i wypoczynku, infrastruktury technicznej i komunikacji; dążenie do ukształtowania układu funkcjonalno-przestrzennego gwarantującego harmonijne funkcjonowanie.

Główne postulowane zmiany funkcjonalno-przestrzenne gminy:

- rewaloryzacja układów zabytkowych gminy powiązana z modernizacją istniejących zasobów mieszkaniowych i usługowych,
- projektowanie nowych i modernizacja istniejących ośrodków handlowo-usługowych w celu ściślejszego powiązania gminy z miastem,
- segregacja ruchu pieszego i kołowego (budowa dróg pieszo-rowerowych),
- utworzenie nowego ośrodka handlowo-usługowego oraz aktywizacji gospodarczej w miejscowości Mykanów przy węźle autostradowym „Kościelec” („Mykanów”) i stworzenie wyodrębnionej „bramy wjazdowej” w postaci ośrodka informacyjnego na granicy gminy.

2. Koncepcja rozwoju gminy Mykanów

2.1 Strategiczne cele rozwoju

Sytuacja społeczna, stan środowiska przyrodniczego i kulturowego, jakość życia mieszkańców oraz poziom gospodarczy dają podstawę do określenia strategicznych celów rozwoju gminy.

W strategii rozwoju gminy istotne są trzy cele strategiczne rozwoju:

- wspieranie rozwoju gospodarczego gminy,
- rozbudowa infrastruktury technicznej i poprawa wizerunku gminy,
- rozwój usług społecznych.

Określono następujące strategiczne kierunki działania:

- budowa parkingów,
- poprawa stanu nawierzchni na drogach, placach, chodnikach,
- budowa i modernizacja oświetlenia,
- budowa dróg i chodników,
- budowa odwodnień - systemów odwodnieniowych dla opadów deszczowych,
- rewitalizacja starej zabudowy,
- remonty i modernizacje budynków instytucji kultury,
- opieka nad dziećmi ze środowisk osób bezrobotnych i patologicznych,
- aktywizacja osób starszych.

2.2 Struktura funkcjonalno – przestrzenna

Zarówno budowa geologiczna, urzeźbienie powierzchni terenu, a także bogactwo chronionych lub zasługujących na ochronę form przyrody ożywionej i zasobu kulturowego gminy Mykanów oraz sieć hydrograficzna i warunki klimatyczno - zdrowotne, stanowią o najistotniejszych predyspozycjach środowiska, rzutujących na tworzenie jej przestrzennych funkcji.

2.3 Główne funkcje gminy Mykanów

Tabela 17. Funkcje gminy Mykanów

Funkcja	Stopień przydatności	Czynniki sprzyjające	Ograniczenia, zagrożenia i uciążliwości
Mieszkaniowo - usługowo - przemysłowa	Obszar przydatny	potrzeba rozbudowy istniejących terenów przemysłowych, -potrzeba rozbudowy bazy usługowej dla sportu, rekreacji i wypoczynku, -istnienie terenów przydatnych do zabudowy, -dobra lokalizacja, położenie w pobliżu autostrady A-1 (w trakcie realizacji), sąsiedztwo miasta Częstochowa	-występowanie terenów użytkowanych rolniczo
Rekreacyjna (turystyczna)	Obszar wysoce przydatny	-wysokie walory krajobrazowe terenu (krajobraz młodoglacjalny równin i wzniesień morenowych i in.), -liczne obszary zieleni leśnej i parkowej, -obiekty zabytkowe, -możliwość wytyczania ścieżek rowerowych, ciągów pieszych, wędrówek konnych,	-brak rozbudowanej bazy rekreacyjnej i turystycznej (usługi hotelowe, gastronomiczne, rozrywkowe), -brak zorganizowanych parkingów, -bariera finansowa.

		-dobrze rozwinięta sieć dróg, -możliwość tworzenia baz turystycznych, -małych zbiorników wodnych, -możliwość prowadzenia agroturystyki	
Leśna	Obszar przydatny	-konieczne zalesienia powierzchni zagrożonych spłukiwaniem i erozją oraz słabych gleb i nieużytków.	-niski udział gleb niższych klas bonitacyjnych, -wysoki stopień gleb użytkowanych rolniczo.
Rolnicza	Obszar średnio przydatny	-znaczny udział gleb średnich klas bonitacyjnych, -korzystne warunki geomorfologiczne i klimatyczne.	-erozja i spłukiwanie gleb, -niedostateczny stopień wyposażenia w urządzenia melioracyjne i ich złe utrzymanie, -ograniczenia ekologiczne dotyczące możliwości stosowania nawozów i środków ochrony roślin.

Turystyka to funkcja przewidywana do aktywnego rozwoju. Funkcja turystyczna ma możliwości rozwoju w nawiązaniu do walorów środowiska przyrodniczego i zasobów kulturowych na terenie gminy oraz w nawiązaniu do atrakcji turystycznych położonych poza gminą Mykanów, w jego najbliższym otoczeniu. Szlaki turystyki pieszej i rowerowej w powiązaniu z otaczającymi gminami to kierunek rozwoju funkcji turystycznej. Również rzeka Kocinka w perspektywie ma szansę stanowienia atrakcyjności turystycznej jako szlak turystyki wodnej.

Mieszkalnictwo to aktywizująca, rozwojowa funkcja gminy, która jest odpowiedzią na zachodzące przemiany w kształtowaniu się nowych potrzeb mieszkaniowych ludności. Uruchamianie nowych terenów mieszkaniowych i rozwój budownictwa mieszkaniowego przyczyni się pośrednio do przemian, aktywizujących sferę społeczną i gospodarczą gminy Mykanów. Tereny rezerwowane na mieszkalnictwo i aktywizację gospodarczą określono na rysunku studium w południowej części gminy. Przewidziano zabudowę maksymalnie dwukondygnacyjną (o wysokości maksymalnej około 12 m do kalenicy) w tym poddasze użytkowe z dachami stromymi o kacie pochylenia od 25° do 45°.

Działalność gospodarcza winna zachować charakter nieuciążliwy dla środowiska.

Rolnictwo to tradycyjna funkcja przestrzeni wiejskiej, nieurbanizowanej, podlegająca specyficznym przemianom, szybkiej urbanizacji objawiającej się: wytrącaniem z przestrzeni produkcji rolnej gruntów rolnych na cele działalności inwestycyjnej i na cele zabudowy mieszkaniowej, zjawiskiem podziału gospodarstw rolnych, a w efekcie coraz większym rozdrobnieniem gospodarstw, produkcją na zaspokojenie własnych potrzeb.

3. Zagadnienia demograficzne

Liczba ludności gminy Mykanów w ostatnich latach rośnie, co spowodowane jest faktem, iż więcej osób wyprowadza się z miasta (z Częstochowy) niż się w nim osiedla. Zjawisko to związane jest przede wszystkim z emigracją ludzi w poszukiwaniu ekologicznego miejsca zamieszkania. Zatem przewiduje się powolny wzrost liczby ludności gminy Mykanów jako „sypialni” dużego miasta.

4. Kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego

Kierunki rozwoju przestrzennego gminy Mykanów wymagają umiejscowienia w przestrzeni geograficznej, czyli w krajobrazie z zachowaniem zasad ochrony środowiska, jego zasobów, ochrony przyrody, a także zasobów kulturowych.

Równowaga przyrodnicza oraz trwałość podstawowych procesów przyrodniczych stanowią podstawę zrównoważonego rozwoju, który wraz z uwzględnieniem wymagań ładu przestrzennego stanowi podstawę optymalnego rozwoju społeczno - gospodarczego gminy.

4.1 Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego

4.1.1 Tereny i obiekty chronione na podstawie przepisów szczególnych

Pomniki przyrody

W gminie Mykanów znajdują się trzy aleje lipowe stanowiące pomniki przyrody na podstawie Uchwały Nr 98/IX/2007r Rady Gminy Mykanów z dnia 29 listopada 2007r. w/s ustanowienia pomników przyrody zlokalizowanych na terenie gminy Mykanów (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2008r. Nr 12 poz. 341). „Aleja lipowa w Łochyni” stanowi 97 sztuk drzew gatunku lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), „Aleja lip szerkolistnych w Borownie” stanowi 58 sztuk drzew o dominującej przewadze lip szerokolistnych (*Tilia Platyphyllos*) oraz „Aleję lip drobnolistnych w Borownie” 134 sztuk drzew o przewadze lip drobnolistnych (*Tilia cordata*).

W stosunku do tychże pomników przyrody zabrania się:

- niszczenia, uszkadzania lub przekształcania obiektu;
- uszkadzania i zanieczyszczania gleby;
- umieszczania tablic reklamowych.

Zgodnie z uchwałą , w celu zapewnienia czynnej ochrony zaleca się w razie potrzeb usuwanie posuszu oraz wykonywanie innych zabiegów pielęgnacyjnych koniecznych dla utrzymania drzew we właściwym stanie zdrowotnym, a także zapewnienia bezpieczeństwa użytkowników drogi.

4.1.2 Tereny i obiekty proponowane do ochrony

Na obszarze gminy Mykanów znajduje się jeden obszar proponowany do listy obszarów Natura 2000 – Lemańskie Jodły. Lemańskie jodły znajdują się na terenie lasów państwowych nadleśnictwo Kłobuck na działach 43, 44, 45, 66, 67, o łącznej powierzchni 150 ha. Jest to obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia) i

zajmuje powierzchnie 149,6 ha. Ostoja „Lemańskie Jodły” to wyróżniający się starodrzew jodłowy. W 68% stanowią lasy mieszane, pozostała część to lasy iglaste. Dominują drzewostany w wieku 80 lat. Znaczący jest także udział starodrzewu od 100 do 120 lat. Warstwa podrostów i podszytów jest bardzo dobrze rozwinięta i zdominowana przez bujnie się rozwijający podrost jodłowy. W runie dominuje jeżyna gruczołowata, towarzyszą jej borówka czarna, sałatnik leśny, turzyca palczasta, turzyca pigułkowata, śmiałek pogięty, jastrzębiec leśny, veronica officinalis, kosmatka owłosiona, gajowiec żółty, poziomka pospolita oraz chronione konwalia majowa i widłak jałowcowaty. Pod względem fitosocjologicznym płaty jedliny wyżynnej w ostoi Lemańskie Jodły są bardzo podobne do dolnoregłowego lasu jodłowego Galio-Abietetum. Ostoja obejmuje najlepiej zachowane siedliska jedlin o znaczeniu europejskim na krańcach jego południowo-zachodniego zasięgu w Polsce. Ostoję wyznacza się dla ochrony siedliska wyżynnego jodłowego boru mieszanego Abietetum polonicum, które jest wykształcone w stopniu reprezentatywnym dla całego województwa śląskiego i Polski.

4.2 Kształtowanie wybranych komponentów środowiska przyrodniczego

Gmina Mykanów posiada obszary o wysokich walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, w tym objęte prawnymi formami ochrony przyrody.

Dla zachowania tych walorów przewiduje się następujące kierunki działań:

- Na terenach stref wododziałowych należy ograniczać lokalizację inwestycji oraz budowę urządzeń i sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. W otoczeniu tych stref należy wzbogacać zasoby zieleni (zadrzewienia) w celu powstrzymania szybkiego spływu wód opadowych.
- Dna terenów dolin rzek powinny być wyłączone z zabudowy. W obszary te należy wprowadzać łąkowe zadrzewienia i zieleni.
- Występujące mokradła i podmokłości powinny być wyłączone z zabudowy ze względu na zapewnienie prawidłowego funkcjonowania ciągu ekologicznego.
- Na obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania czynności, które mogą utrudniać ochronę przed powodzią zgodnie z art. 82 ust 2 Prawa wodnego. Lokalizacja zabudowy spełniać musi wymagania określone w art. 40 ust. 1 i 3 ww. ustawy. Lokalizacja zabudowy nie może utrudniać ochrony przeciwpowodziowej oraz generować strat dotkliwych społecznie. Na tych obszarach obowiązują także inne ograniczenia zgodnie z przepisami szczególnymi.
- Obszary, w których znajdują się udokumentowane zasoby surowców mineralnych powinny być chronione przed zabudową.
- Ścieki deszczowe mogą być kierowane do wód powierzchniowych poprzez zorganizowane systemy kanałów lub rowów, tworzonych wyłącznie dla terenów utwardzonych. W tych przypadkach konieczne jest stosowanie separatorów u źródła ścieków. Ścieki deszczowe z innych terenów powinny być przechwytywane przez zorganizowaną retencję powierzchniową.
- Całość zamierzeń inwestycyjnych w gminie Mykanów, niezależnie od ich charakteru i funkcji, może być realizowana wyłącznie na następujących warunkach:
 - Kierowania wytwarzanych przez nie ścieków do projektowanych systemów kanalizacyjnych;
 - Stosowania we wznoszonych obiektach systemów grzewczych opartych wyłącznie o paliwa ekologiczne;
 - Wyposażania tych obiektów w takie systemy usuwania i utylizacji odpadów,

- które zagwarantują ochronę terenu gminy przed ich wpływem;
- Projektowane na obszarze gminy obiekty usługowe i ewentualnie produkcyjne, powinny być lokalizowane między innymi w sąsiedztwie tras komunikacyjnych. Będą one w takim usytuowaniu pełniły rolę ekranów akustycznych wobec obszarów i obiektów chronionych usytuowanych w dalszej odległości;
 - W strefy przylegające do tras komunikacyjnych, w przypadku ich nie zabudowywania, należy wprowadzać pasy zieleni izolacyjnej;
 - Powierzchnie gleb klasy V i VI powinny być przeznaczone do zalesienia chyba, że zostaną one wykorzystane na cele inwestycyjne lub ogólnokomunalne. Także do zalesiania należałoby przeznaczyć ugory i nieużytki oraz nieczynne wyrobiska, gdyż znaczenie ekologiczne lasów przewyższa ich znaczenie gospodarcze.
 - Na terenach o nachyleniu powyżej 10% powinno wykluczać się zamianę użytków zielonych i nieużytków na grunty orne, a także ograniczać lokalizację inwestycji, w tym budownictwa mieszkaniowe oraz prowadzenia sieci i urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
 - Pod zainwestowanie powinny zostać przeznaczone przede wszystkim tereny o małym urozmaiceniu rzeźbie, o dobrej nośności gruntu, dobrej spoiistości, w miarę możliwości o słabej rolniczej przydatności gleb, spadkach nie przekraczających 10%, a także wodzie gruntowej zalegającej ponad 3 m pod powierzchnią terenu.

5. Ochrona i kształtowanie środowiska kulturowego

Zasoby dziedzictwa kulturowego są trwałym elementem struktury funkcjonalno - przestrzennej, a także krajobrazu rozpatrywanego kompleksowo z innymi komponentami zagospodarowania przestrzennego miasta i podlegają opiece i ochronie – zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz.1568 z 23.VI. 2003 r. oraz Dz. U. Nr 96, poz.959 z 2004r.).

Walory środowiska kulturowego gminy Mykanów tkwią w jego historii. Szczególnej ochronie podlegają układy urbanistyczne, szereg budynków i obiektów o wartościach kulturowych. Relikty kulturowe znajdują się w strefie ochrony konserwatorskiej i podlegają ochronie. Układ i rozplanowanie miejscowości Borowno wraz z liniami zabudowy i historycznym zespołem budowlanym należy zachować w dobrym stanie oraz bez zmian tj. istniejące rozplanowanie ulic z zachowaniem ich szerokości oraz historycznej linii zabudowy. Należy dążyć też do zachowania historycznego podziału działek na obszarze wpisanym do rejestru zabytków. Remonty obiektów historycznych winny być prowadzone z użyciem tradycyjnych technik budowlanych, należy dążyć do utrzymania pokrycia dachów wysokich dachówką ceramiczną lub do wymiany wtórnych pokryć na dachówkę. Nowo wznoszone budynki winny być dostosowane do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali, bryły, podziałów architektonicznych, proporcji, powierzchni murów i otworów i uwzględniać sąsiedztwo obiektów historycznych w szczególności tych wpisanych do rejestru zabytków i objętych ochroną konserwatorską. Wykończenie nowych budynków winno być kontynuacją tradycyjnych technik budowlanych.

Historyczne zespoły budowlane w przyszłości, poprzez właściwe użytkowanie i ochronę, będą stanowiły formułę przekazania następnym pokoleniom skarbów dziedzictwa kulturowego.

Wszelkie prace przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków oraz na obszarze

wpisanym do rejestru winny posiadać pozwolenie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków. Dla obiektów znajdujących się w ewidencji WKZ należy uzyskać uzgodnienie WUOZ na prace związane ze zmianą formy zewnętrznej obiektów m.in. wymianę pokrycia dachowego, wymianę stolarek okiennych i drzwiowych, rozbudowę, instalowanie tablic i reklam na budynkach, itp.

Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego ustala się archeologiczne strefy ochrony konserwatorskiej o granicach przedstawionych na rysunku – załączniku graficznym do nn. Studium. Przedmiotem ochrony w archeologicznej strefie ochrony konserwatorskiej są znajdujące się w niej zabytki archeologiczne:

- pradziejowe, średniowieczne i nowożytnie nawarstwienia kulturowe obejmujące ścisłą ochronę konserwatorską wpisane do rejestru zabytków,
- zaewidencjonowane stanowiska archeologiczne.

W ww. strefach oraz na terenach stanowisk archeologicznych, dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego ustala się obowiązek uzgodnienia z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków prac ziemnych związanych z zagospodarowaniem lub zabudowaniem terenu celem ustalenia obowiązującego inwestora zakresu prac archeologicznych.

Obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków

Zgodnie z obowiązującymi przepisami obiekty wpisane do rejestru zabytków należy utrzymywać w dobrym stanie technicznym, konserwować, odpowiednio eksponować i użytkować zgodnie z przeznaczeniem. Jakiegokolwiek działania prowadzące do zmiany obecnego stanu wymienionych obiektów wymagają uzgodnienia z organem właściwym do spraw ochrony zabytków, a dla działań inwestycyjnych uzyskania pozwolenia na prowadzenie wszelkich prac przy obiekcie zabytkowym. Wszelkie obiekty i usługi należy sytuować możliwie jak najdalej od obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Wyklucza się wszelkie działalności mogące wytworzyć drażniącą woń, hałas czy wibracje, a także mogących zakłócić ład przestrzenny w okolicy chronionych obiektów.

- kościół parafialny pod wezwaniem Św. Wawrzyńca w Borownie (A/13)
- pałac murowany w Borownie wraz z otaczającym terenem (A/14)
- cmentarz grzebalny w Borownie (A/428)
- kościół parafialny p.w. Św. Leonarda w Mykanowie-nr rej. (A/20)

Dla alei obowiązuje zakaz wycinania drzew, poza cięciem wynikającym ze względów bezpieczeństwa albo sanitarnych, po uprzednim uzyskaniu pozwoleń konserwatorskich. Dopuszcza się dosadzanie drzew po uzgodnieniu z konserwatorem i uzyskaniu pozwolenia konserwatorskiego.

- aleja owocowa związana z założeniem pałacowo-parkowym w Kruszynie

Obszary i obiekty wpisane do ewidencji dóbr kultury

W odniesieniu do obszarów i obiektów obowiązuje każdorazowe uzyskanie opinii organu do spraw ochrony zabytków dla wszelkich działań, prowadzących do zmiany stanu istniejącego. W przypadku konieczności rozbioru budynku, należy sporządzić jego inwentaryzację oraz dokumentację zdjęciową i uzyskać stosowną opinię Wojewódzkiego

Konserwatora Zabytków.

- szkoła murowana 1936 w Grabowej 66
- dom nr 14 drewniany początek XX wieku w Grabowej
- dom nr 17 drewniany początek XX wieku w Grabowej
- modrzewiowy krzyż z 1667 roku w Starym Cykarzewie
- Kościół parafialny p.w. Św. Stanisława w Cykarzewie
- kapliczka murowana z figurką Matki Boskiej w Borownie
- figura Św. Antoniego Padewskiego w Borownie
- kolumna Denhoffa przy drodze do Kruszyny
- zespół kościoła parafialnego w Mykanowie
- figura św. Jana Nepomucena w Mykanowie
- dom ul. Kościuszki 7 w Mykanowie
- budynek Urzędu Gminy w Mykanowie
- zespół kościoła parafialnego w Borownie
- murowana kaplica w Wierzchowisku, pocz. XX w.
- neogotycka kaplica w Woli Kiedrzyńskiej z końca XIX w.
- murowana kaplica w Radostkowie
- przydrożna kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena w Jamnie
- kaplica ul. Kręta i dom dREW. ul. Kręta 84 w Kocinie Starym
- dom nr 7 dREW. XIX/XX w Kokawie
- dom nr 9 dREW. XIX/XX w Kokawie
- dom nr 18a dREW. 1920 w Kokawie
- dom nr 19 ul. Słowackiego 55 w Kokawie
- cmentarz ewangelicki w Czarnym Lesie
- pozostałości dawnych fortyfikacji wojennych
- kaplica mur. k. XIX w Kuźnicy
- dom nr 63 mur. 1925 w Kuźnicy
- dom nr 64 dREW.-mur. 1918 w Kuźnicy
- kapliczka mur. XX w Radostkowie
- dom nr 67 dREW. 1920 w Radostkowie
- stanowiska archeologiczne

Strefa B1- ochrony konserwatorskiej

W strefie B1 obowiązuje wymóg:

- zachowania historycznego układu dróg,
- sytuowanie nowych budynków mieszkalnych we frontowej części działki przy jednoczesnym respektowaniu historycznie wyznaczonych linii zabudowy. Lokalizacja budynków inwentarskich w drugiej linii zabudowy, na tyłach działki, kalenicą dachu równoległe do drogi,
- zachowanie maksymalnych gabarytów budynków – dwie kondygnacje naziemne, w tym jedna jako poddasze użytkowe pod warunkiem, że budynki gospodarcze nie mogą wysokością przewyższać budynków mieszkalnych,
- zgodnie z ustaleniami konserwatorskimi należy kryć wszystkie obiekty dachami o spadkach połaci dachowych od 30 do 45 stopni, symetrycznymi, dwuspadowymi, ewentualnie dwuspadowymi z przyczółkiem,
- dla budynków mieszkalnych stosowanie okapu na wysokości maksymalnej 3,5 metra od poziomu terenu,
- stosowania formy architektonicznej obiektów nawiązującej do lokalnej tradycji sztuki

budowlanej,

- w wystroju zewnętrznym stosowania tradycyjnych materiałów wykończeniowych, takich jak: drewno, tynk, kamień, ceramika,
- opiniowania wszelkich działań inwestycyjnych z organem właściwym do spraw ochrony zabytków.

Ochronie konserwatorskiej, strefa B1 obejmuje:

- rozplanowanie wsi Borowno.

Strefa B2 – ochrony konserwatorskiej

Wszelkie obiekty znajdujące się w strefie B2 należy utrzymywać w dobrym stanie technicznym, konserwować, odpowiednio eksponować i użytkować zgodnie z przeznaczeniem. Jakikolwiek działania prowadzące do zmiany obecnego stanu wymienionych obiektów wymagają uzgodnienia z organem właściwym do spraw ochrony zabytków, a dla działań inwestycyjnych uzyskania pozwolenia na prowadzenie wszelkich prac przy obiekcie zabytkowym. W obrębie obiektów zakazane jest stawianie budynków kubaturowych, mogących przysłonić obiekt chroniony. Obowiązuje zakaz wycinania drzew, poza cięciem wynikającym ze względów bezpieczeństwa albo sanitarnych, po uprzednim uzyskaniu pozwoleń konserwatorskich. Dopuszcza się dosadzanie drzew po uzyskaniu pozwolenia organu właściwego do spraw ochrony zabytków.

Strefa ochrony konserwatorskiej B2 jest wyznaczona dla:

- zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Wawrzyńca w Borownie,
- założenie pałacowe w Borownie,
- zespół Kościoła Parafialnego w Mykanowie.

Strefa B3 – ochrony konserwatorskiej

W strefie tej obowiązuje: zachowanie historycznego rozplanowania cmentarza, konserwacja zabytkowych obiektów architektury, ochrona nagrobków powstałych przed 1939 rokiem lub wybranych na podstawie odrębnego opracowania, zakaz usuwania starodrzewu poza drzewami chorymi i zagrażającymi bezpieczeństwu oraz dążenie do zwiększenia zadrzewienia terenu cmentarza i strefy wokół niego. W przypadku poszerzenia cmentarza dopuszcza się wykonanie w istniejącym murze furtek prowadzących do nowej części nekropolii oraz wymaga się zharmonizowania nowego zainwestowania z układem cmentarza i zachowanymi obiektami historycznymi. W przypadku podejmowania jakichkolwiek prac inwestycyjnych bezwzględnie obowiązuje uzyskanie stosownych opinii organu właściwego do spraw ochrony zabytków.

Strefa ochrony konserwatorskiej B3 jest wyznaczona dla:

- cmentarza katolickiego w Cykarzewie,
- cmentarza katolickiego w Borownie,
- cmentarza grzebalnego w Mykanowie,
- cmentarza katolickiego w Kokawie,
- cmentarza ewangelickiego w Czarnym Lesie,
- cmentarza w Lubojnie.

Strefa K1

W strefie K1 obowiązuje wymóg:

- zachowania historycznych elementów zagospodarowania, z uwzględnieniem tradycyjnego składu gatunkowego,
- uzyskanie opinii organu do spraw konserwacji zabytków przed wszelkimi kompleksowymi pracami przy zieleni,
- uzupełnianie nasadzeń rodzimymi gatunkami drzew odpowiednimi dla składu gatunkowego poszczególnych alei,
- w przypadku konieczności zapewnienia zjazdu z alei do poszczególnych działek budowlanych obowiązuje bezwzględny wymóg lokalizowania ich między drzewami.

Strefa ochrony konserwatorskiej K1 jest wyznaczona dla

- alei lipowej przy drodze powiatowej w Łochyni,
- alei lipowej przy drodze w Borowni,
- alei lipowej przy drodze z Łochyni do lasów państwowych,
- alei zadrzewienia drogi powiatowej relacji Mykanów- Borowno,
- alei robiniowej przy drodze powiatowej z Grabowej do Borowna.

Strefa K2 - zespoły pofolwarczne i podworskie

W strefie K2 postuluje się zabezpieczyć pozostałości zagospodarowania (budynki i słupy ogrodzenia) przed dewastacją. Budynki należy konserwować z zachowaniem ich dawnego wystroju zewnętrznego. Prowadzenie wszelkich prac na terenie zespołu jest możliwe tylko i wyłącznie po uprzednim uzyskaniu opinii w organie właściwym do spraw ochrony zabytków. Granice strefy należy pozostawić ucztylnioną. W przypadku konieczności rozbioru jakiegoś obiektu należy sporządzić jego inwentaryzację oraz dokumentację zdjęciową i uzyskać stosowną opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Starodrzew powinien być zachowany, poddany pielęgnacji oraz uzupełniany jako zieleń towarzysząca.

Do strefy K2 zaliczamy:

- pozostałości zespołu pofolwarcznego i podworskiego w Grabowej,
 - pozostałości zespołu pofolwarcznego i podworskiego w Łochyni,
- zespoły pofolwarczne i podworskie - nie istniejące lub słabo czytelne:
- Lubojna, Lubojenka,
 - Radostków (Nałęcz, Topolów),
 - Stary Kocin,
 - Grabówka,
 - Wola Hankowska,
 - Łochynia.

Strefa K4 drogi historyczne

W strefie K4 obowiązuje wymóg zachowania przebiegu dróg w terenie w przypadku prowadzenia przepisów scaleniowych czy modernizacji układu komunikacyjnego, a także postulat ucztylnienia nasadzeniami o tradycyjnym składzie gatunkowym. Drogi historyczne podlegające ochronie znajdują się w następujących miejscowościach:

- w Cykarzewie,
- w Kokawie,

- w Rybnej,
- w Lubojnie,
- w Kocinie.

6. Kierunki rozwoju strefy niezurbanizowanej

6.1 Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Na skutek zachodzących procesów urbanizacyjnych na terenie gminy rolnicza przestrzeń produkcyjna w okresie perspektywicznym ulegnie procesom przekształceń. Spowoduje to między innymi: zmniejszenie areału gruntów rolnych, zmiany w strukturze ilościowej i wielkościowej gospodarstw. Zachodząca restrukturyzacja rolnictwa spowoduje dalsze zmiany w strukturze własnościowej gruntów rolnych. Wiąże się to z wykupem gruntów rolnych na cele pozarolnicze.

Mimo zachodzącego zjawiska wytrącania powierzchni użytków rolnych z produkcji rolniczej i wykorzystywanie ich na cele inwestycyjne i pozarolnicze (głównie mieszkaniowe oraz działania gospodarcze), rolnictwo nadal będzie prowadzone na terenie gminy. W gminie Mykanów znaczny udział mają gleby średnich klas bonitacyjnych. Ponadto gmina posiada korzystne warunki geomorfologiczne i klimatyczne sprzyjające kontynuacji gospodarki rolnej.

Na badanym terenie w dalszym ciągu uprawiane będą głównie: żyto, owies i ziemniaki, a w mniejszym stopniu pszenica, jęczmień, rzepak oraz buraki pastewne.

Istotnym elementem rozwoju gminy Mykanów jest ogrodnictwo. Proponuje się utworzenie lokalnej giełdy rolno-ogrodniczej i stworzenie warunków do rozwoju infrastruktury towarzyszącej placowi targowemu – w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania obrotu produktami rolnymi.

Na rysunku studium określono tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej (o słabszych glebach) i tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej z kompleksami gleb o wyższych klasach bonitacji.

Ww. tereny przeznaczone są na uprawy polowe, sadownicze lub szklarniowe, z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej w sąsiedztwie już istniejącej.

Na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej dopuszcza się możliwość budowy urządzeń infrastruktury technicznej w tym również elektrowni wiatrowych.

Istniejące tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej przeznaczone do zalesień- określone na rysunku zmiany studium jako tereny zalesień, dopuszczone są do wykorzystania w sposób dotychczasowy.

6.2 Kształtowanie rozwoju turystyki

Bardzo ważna dla rozwoju gminy jest lokalizacja pływalni, która powinna stanowić centrum rekreacji i sportu w pobliżu już istniejących obiektów sportowych lub nowoprojektowanych, również w powiązaniu z terenami parkowymi, a także z obiektami hotelowymi i handlowo – usługowymi. Atrakcyjność gminy podniosłoby również

wykorzystanie wód powierzchniowych do celów rekreacji.

Na terenie gminy nie istnieje baza noclegowa, która stanowiłaby niezbędny element zagospodarowania turystycznego i mogłaby mieć kluczowe znaczenie dla rozwoju turystyki na tym obszarze.

Największe walory przyrodniczo - krajobrazowe dla rozwoju turystyki i wypoczynku mają tereny położone w sąsiedztwie rzek.

Inny walor dla rozwoju turystyki w gminie Mykanów mają tereny objęte formą ochrony przyrody.

Dla osób preferujących aktywny wypoczynek z pewnością najatrakcyjniejsze okażą się szlaki turystyczne. Turystyka zwłaszcza rowerowa w przyszłości ma dalsze możliwości rozwoju. Niestety wskutek zjawisk antropogenicznych wiele cech przyrodniczo cennych zostało zatartych, a nawet zniszczonych.

Najważniejsze obszary i kierunki rozwoju Gminy Mykanów - zdefiniowano w „Strategii rozwoju Gminy Mykanów”, opracowanej w roku 2001. W konsultacjach społecznych (ankieta, analiza SWOT, zespół konsultacyjny strategii) uznano turystykę za dziedzinę odgrywającą niewielką rolę w rozwoju społeczno - gospodarczym gminy.

Zdefiniowano szereg działań wspierających rozwój oferty turystycznej na obszarach wiejskich gminy Mykanów.

W analizie SWOT dziedziny „Gospodarka, w tym turystyka” - do mocnych stron gminy Mykanów zaliczono, m.in.:

- istniejące tereny i przeznaczenie nowych pod zabudowę letniskową-rekreacji indywidualnej;
- położenie gminy na szlaku pielgrzymek jasnogórskich;
- plan budowy zbiornika wodnego na rzece Kocińce w Nowym Kocinie - niestety nie realny do realizacji, dlatego proponuje się budowę kilku małych zbiorników wodnych na rzece Kocińce i na rzece Sękawicy;

W tej samej analizie SWOT do słabych stron gminy Mykanów zaliczono:

- brak bazy noclegowej na potrzeby turystyki, brak gospodarstw agroturystycznych;
- brak bazy gastronomicznej i targowisk gminnych oferujących produkty rolne lokalne.

7. Kierunki rozwoju układu komunikacyjnego

7.1. Rozwój układu drogowego.

W celu wyeliminowania ruchu tranzytowego związanego głównie z drogą krajową nr 1 i drogą wojewódzką nr 483 przebiegającą przez środek gminy zaprojektowano nowy układ drogowy omijający zamieszkane i zainwestowane już tereny. Nowe tereny pod nowy układ drogowy- drogi obsługujące tereny sąsiadujące z autostradą oraz powiązanie drogi wojewódzkiej 483, dróg krajowych nr 1 i nr 91 z autostradą pokazano na rysunku studium. **Proponuje się alternatywny układ komunikacyjny – ciąg dróg, od istniejącej drogi wojewódzkiej do miejscowości Lubojenka (jako drogi wojewódzkiej), a od miejscowości Lubojenka do węzła Mykanów drogi krajowej DK1 lub drogi wojewódzkiej również w połączeniu z węzłem autostradowym „KOŚCIELEC”(„MYKANÓW”) do węzła autostradowego „CZĘSTOCHOWA PÓLNOC”.**

Planowana inwestycja będzie miała pozytywny wpływ na rozwój gminy, ale zmiany jakie wywoła w zagospodarowaniu przestrzennym będą nieodwołalne. Na te zmiany gmina powinna być przygotowana. Dlatego należy przyjąć nową, odpowiednią hierarchię kategorii dróg i ulic (w stosunku do obwodnicy- autostrady A-1), stref i parkingów. Ponadto po wybudowaniu obwodnicy zmniejszą się uciążliwości związane z ruchem drogowym (osobowym, a w szczególności ciężarowym), hałasem oraz emisją spalin, a tym samym spowoduje poprawę jakości wszystkich elementów środowiska na terenie gminy. Poza tym budowa obwodnicy zredukuje niszczenia obiektów budowlanych oraz infrastruktury w tej części gminy. Co więcej zmniejszy się prawdopodobieństwo wystąpienia wypadków, czy awarii oraz nastąpi intensywny rozwój inwestycji na nowych, atrakcyjnych terenach, a tym samym rozwój handlu i turystyki.

Zagrożenia hałasem komunikacyjnym, które są spowodowane złą jakością techniczną dróg, gdyż nawierzchnie często nie są przystosowane do występującego natężenia ruchu drogowego, a tym samym nie zapewniają właściwego bezpieczeństwa użytkownikom dróg zmuszają do podjęcia kolejnych inwestycji. Zatem poza budową obwodnicy planuje się przebudowę istniejących dróg i budowę nowych dróg. Położone zostaną nowe nawierzchnie i zbudowana zostanie nowa infrastruktura w rejonie tych inwestycji.

Wpływ tych inwestycji na środowisko będzie polegał przede wszystkim na:

- zmianie wizerunku gminy,
- poprawie estetyki i bezpieczeństwa reprezentatywnej części gminy,
- zmniejszeniu lokalnych podtopień,
- zmniejszeniu podatności na erozję (wodną, wietrzną),
- zwiększeniu bezpieczeństwa mieszkańców.

Proponuje się również zmianę dróg powiatowych nr 1059S i 1025S na drogę wojewódzką na odcinku od węzła Kościelec-Mykanów do miejscowości Kokawa.

Obsługa komunikacyjna terenów przyległych do autostrady A1 oraz w jej otoczeniu należy zapewnić wyłącznie poprzez układ dróg lokalnych, bez możliwości bezpośredniego włączenia do autostrady A1, łącznic węzła „Kościelec” oraz jezdni dodatkowej zlokalizowanej w pasie drogowym autostrady A1.

W zakresie lokalizacji obiektów w odniesieniu do autostrady A1 ustala się, zgodnie z przepisami odrębnymi:

lokalizację obiektów budowlanych od autostrady A1 w odległości 50,0 m od zewnętrznej krawędzi jezdni dodatkowej zlokalizowanej w pasie drogowym autostrady A1,

lokalizację obiektów budowlanych w postaci masztów i wież w odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni autostrady A1 w odległości nie mniejszej 50,0 m od zewnętrznej krawędzi jezdni dodatkowej zlokalizowanej w pasie drogowym autostrady A1 i nie mniejsza niż ich zakładana wysokość.

zakaz lokalizacji reklam skierowanych do uczestników ruchu drogowego autostrady A1.

7.2 Komunikacja kolejowa

Nie przewiduje się zamierzeń inwestycyjnych komunikacji kolejowej. W granicach administracyjnych gminy znajdują się tereny PKP, które są terenami zamkniętymi i zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym konieczne jest precyzyjne wyznaczenie ich granic i stref ochronnych na etapie wykonywania planów miejscowych.

Zagospodarowanie terenów sąsiadujących z terenami kolejowymi musi spełniać wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dn. 10 listopada 2004 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie budowli i budynków, drzew lub krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych i pasów przeciwpożarowych (Dz. U. Nr 249 z 2004 r., poz. 2500).

Wszelkie obiekty budowlane, lokalizowane na gruntach będących w sąsiedztwie terenów kolejowych lub ewentualnie przebiegające przez tereny PKP (np. inwestycje liniowe) należy przed ich realizacją, na etapie opracowywania projektów, uzgadniać z jednostkami PKP S.A.

W przypadkach ewentualnego kolidowania z planowanym zagospodarowaniem przestrzennym istniejących obiektów budowlanych np. liniowych, będących własnością PKP S.A. usunięcie tych kolizji nastąpi na warunkach podanych przez właściciela danego obiektu oraz staraniem i na koszt przyszłego inwestora realizującego inwestycje, według nowego, zgodnego ze studium, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu.

7.3 Inne systemy komunikacji

Należy wydzielić więcej terenów pod budowę ścieżek rowerowych ze względu na obsługę turystyczną zwłaszcza pod drogę pieszo-rowerową – jednocześnie drogę dla pielgrzymów (wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 483).

Atrakcją turystyczną byłoby również wyznaczenie trasy jazdy konnej w powiązaniu z sąsiadującymi terenami rekreacyjnymi.

8. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

Na terenie gminy Mykanów istnieje możliwość planowania i trasowania przebiegu magistralnych linii infrastrukturalnych o znaczeniu ponadlokalnym w zakresie uzależnionym od uwarunkowań miejscowych.

Uwagi ogólne dotyczące sieci wodociągowo – kanalizacyjnej:

- Docelowy układ sieci wodociągowych i kanalizacyjnych na terenie gminy przedstawiony jest w *Programie Wodociągowania i Kanalizowania Gminy*.
- Tereny, dla których zaistnieją zmiany w zabudowie mieszkaniowej zostały zbilansowane pod względem ilości mieszkańców. Nowy bilans należy uwzględnić przy doborze średnic w projektach sieci wodociągowych i kanalizacyjnych.

- Dla terenów, do których *Program Wodociągowania i Kanalizowania Gminy* nie przewiduje szczegółowych rozwiązań zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzenia ścieków należy opracować odrębne rozwiązania koncepcyjne.
- W ulicach nowo projektowanych należy przewidzieć miejsca na ułożenie nowych przewodów wodociągowych i kanalizacyjnych, poza pasami jezdni, natomiast w pasie drogowym na terenie stanowiącym własność Skarbu Państwa lub Gminy.
- Wszystkie sieci wodociągowe i kanalizacyjne, zarówno istniejące jak i programowane i projektowane, powinny znajdować się na terenie ogólnodostępnym dla czynności eksploatacyjnych z możliwością dojazdu sprzętu specjalistycznego.
- W planie zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić strefy ochronne – teren wolny od zabudowy i wysokich zasadzeń – które wynoszą odpowiednio:
 - dla wodociągów w zależności od średnicy 3-8 m od skraju przewodu w obie strony,
 - dla kanałów sanitarnych - 3 m od krawędzi kanału w obie strony.

8.1 Zaopatrzenie w wodę

Mieszkańcy gminy Mykanów są zaopatrywani w wodę pitną z następujących ujęć wód podziemnych: ujęcie Wierzchowisko, ujęcie Łobodno, ujęcie Rząsawy oraz ujęcie Rudniki. Trzy pierwsze zasilają też Częstochowę w wodę pitną. Prawie sto procent mieszkańców gminy korzysta z wody rozprowadzanej systemem sieci wodociągowej. Poza tym na terenie gminy znajdują się studnie prywatne i przemysłowe.

8.2 Odprowadzanie ścieków

Gospodarka ściekowa w gminie Mykanów jest obecnie uporządkowana. W najbliższych latach, zgodnie z *Programem Wodociągowania i Kanalizowania Gminy*, planuje się rozbudowę sieci kanalizacyjnej na nowych terenach.

Planowane jest z powstających jednostek osadniczych stanowiących tereny zwartej zabudowy odprowadzenie ścieków poprzez sieć kanalizacyjną do zbiorczej oczyszczalni, co jest rozwiązaniem najwłaściwszym. Odprowadzenie ścieków do urządzeń indywidualnych może być stosowane dla terenów rozproszonych, poza obszarami stref ochronnych ujęć wód. W rejonach istniejącego zainwestowania dla projektowanych małych zespołów zabudowy jednorodzinnej - na okres przejściowy - można dopuścić stosowanie urządzeń indywidualnych do odprowadzenia ścieków.

Przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne jest zobowiązane do prowadzenia bieżącej kontroli ilości i jakości ścieków bytowych i przemysłowych oraz kontroli przestrzegania warunków odprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych, zgodnie z obowiązującymi przepisami szczególnymi w tym zakresie.

8.3 Odprowadzanie wód deszczowych

W nadchodzących latach przewiduje się wybudowanie kanałów deszczowych. Kanalizacja deszczowa wymaga budowy osadników dla oczyszczania wód opadowych. Osadniki mogą być lokalizowane przy lub na ciekach będących odbiornikami wód deszczowych.

W celu uzyskania jakości wód opadowych i roztopowych, określonej w §19 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie

należy spełnić przy wprowadzeniu ścieków do wód lub ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 137, poz. 984) przy wylocie do odbiornika należy stosować urządzenia podczyszczające w układzie osadnik-separator.

8.4 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Stan sieci zasilającej na terenie gminy Mykanów należy uznać jako dobry. Zapotrzebowanie na moc i energię elektryczną obliczono dla około 14000 mieszkańców gminy i jest ona obecnie realizowana z możliwością zwiększenia zasilania.

W chwili obecnej planowana jest rozbudowa sieci energetycznej, szczególnie w zakresie dostarczenia energii do planowanych działek budowlanych.

W związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem na energię elektryczną, wynikającym z aktywacji gospodarczej i rozwoju mieszkalnictwa, planuje się modernizację i rozbudowę sieci elektroenergetycznej, zarówno średniego jak i niskiego napięcia. Przewiduje się wybudowanie nowych linii napowietrznych średniego napięcia 15 kV, stacji transformatorowych 15/0,4 kV oraz linii niskiego napięcia.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami (Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów - Dz. U. Nr 192, poz. 1883) dla terenu znajdującego się w granicach podanych - w/w przepisach - wielkości obowiązują następujące ustalenia:

- zabrania się lokalizować budynki mieszkalne i inne (zwłaszcza szpitale, internaty, żłobki, przedszkola itp.), przeznaczone na pobyt ludzi przez czas dłuższy niż 8 godzin na dobę,
- dopuszcza się realizację obiektów związanych z działalnością gospodarczą, turystyczną, rekreacyjną i rolną, w których pobyt ludzi nie przekracza 8 godzin, przy spełnieniu wszystkich wymagań Polskiej Normy PN-E-0510-1 z marca 1998 r. „Elektroenergetyczne linie napowietrzne – Projektowanie i budowa”.

8.5 Sieć telefoniczna

W najbliższej perspektywie nie przewiduje się rozbudowy sieci telefonicznej.

W dalszej perspektywie, w związku z planowanym rozwojem gminy, konieczna jest znaczna rozbudowa sieci telefonicznej oraz instalacja urządzeń komunikacyjnych. Powinno również nastąpić unowocześnienie systemu łączności przewodowej.

8.6 Zaopatrzenie w gaz ziemny

Na terenie gminy znajduje się sieć gazociągowa. W miejscowości Łochynia znajduje się stacja redukcyjna gazu. Dla realizacji zaopatrzenia gminy w media energetyczne w tym sieci gazowej, dalsze planowanie i realizacji projektów gazyfikacji może przyczynić się do wielokierunkowego i dynamicznego rozwoju gminy.

8.7 Zaopatrzenie w ciepło

Zasadnicze cele gospodarki cieplnej można scharakteryzować następująco:

- uporządkowanie gospodarki cieplnej i dalszy rozwój indywidualnych źródeł ciepła,

- umożliwienie dostępu do usług ciepłowniczych na terenach zurbanizowanych,
- likwidacja rozproszonych źródeł ciepła, stanowiących główne emitory zanieczyszczeń,
- stabilizacja i ewentualne obniżenie ponoszonych kosztów produkcji energii cieplnej,
- stymulowanie dalszego rozwoju gminy,
- stworzenie warunków dla rozwoju działalności gospodarczych energochłonnych.

Planuje się do celów ciepłowniczych wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, a więc źródła wykorzystującego w procesie przetwarzania np. energię wodną. Obecnie na terenie gminy Mykanów nie wykorzystuje się potencjału energetycznego przepływających tam cieków wodnych. Natomiast próbuje się wykorzystywać alternatywne źródła energii - kolektorów słonecznych (gmina Mykanów w dniu 3 czerwca 2011 złożyła wniosek pod nazwą: "Ochrona środowiska naturalnego Gminy Mykanów poprzez instalację kolektorów słonecznych" na łączną wartość: 4 686 096zł wartość dofinansowania 3 972 872,18zł przewidujący dofinansowanie 300 instalacji solarnych).

8.8 Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami w gminie Mykanów jest uregulowana. Odpady wywożone są poza teren gminy Mykanów na wysypisko odpadów obojętnych w Młynku – Sobuczynie. Około 70 % mieszkańców gminy Mykanów jest objętych zorganizowanym odbiorem odpadów.

Zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego jest przeprowadzana gdy właściciel nieruchomości posiada większą ilość takiego sprzętu. Wówczas może zgłosić się do firmy specjalistycznej z prośbą o zabranie zużytego sprzętu (firma ta zabiera sprzęt bezpłatnie własnym transportem).

Należy przyjąć następujące kierunki polityki w zakresie gospodarowania odpadami:

- zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na środowisko przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użytkowania,
- zapewniać zgodny z zasadami ochrony środowiska odzysk, jeżeli nie udało zapobiec się powstaniu odpadów,
- zapewnić zgodnie z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwienie odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec lub których nie udało się poddać odzyskowi.

Zbieranie odpadów polega na umieszczaniu w odpowiednich pojemnikach, segregowaniu i magazynowaniu odpadów, które ma na celu przygotowanie ich do transportu do miejsc odzysku lub ich unieszkodliwiania.

Przez magazynowanie odpadów należy rozumieć czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub ich unieszkodliwianiem w miejscach, zgodnych z obowiązującą ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. z 2007 r. nr 39, poz.251 ze zmianami).

9. Kształtowanie rozwoju strefy zurbanizowanej

9.1 Mieszkalnictwo i usługi

Zmiany rozwojowe mieszkalnictwa nastąpiły bez relacji przestrzennych między poszczególnymi wsiami, osiedlami i enklawami zabudowy mieszkaniowej oraz miejscami węzłowymi i funkcjonalnymi gminy. W niewielkim stopniu nastąpił rozwój zabudowy zagrodowej, budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego z tradycyjną zabudową rzemieślniczą oraz zabudową związaną z aktywizacją działalności gospodarczej.

W gminie Mykanów przewiduje się realizację kolejnych budynków mieszkalnych. Powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej, jednorodzinnej spowoduje poprawę wizerunku gminy poprzez budowę budynków o nowoczesnej, zharmonizowanej z otoczeniem i przyrodą architektury.

Tereny o najkorzystniejszych warunkach dla lokalizacji budownictwa mieszkaniowego występują w południowej części gminy, w pełni uzbrojone w infrastrukturę techniczną oraz w bliskiej odległości od miasta Częstochowa.

Strategiczną dla rozwoju gminy jest lokalizacja pływalni, która powinna stanowić centrum rekreacji i sportu w pobliżu już istniejących obiektów sportowych, również w powiązaniu z terenami parkowymi, a także z obiektami hotelowymi i handlowo – usługowymi. Takim wybranym miejscem na ten cel jest wolny od zabudowy teren w pobliżu istniejącej Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Mykanowie. Przedmiot inwestycji to Przyszkolny Obiekt Sportowo - Basenowy wraz z niezbędną infrastrukturą zewnętrzną. Projektowany obiekt jest zlokalizowany w Mykanowie na działce nr ewid. 562/4 na zachód od budynku istniejącej Szkoły Podstawowej, pomiędzy szkolnym boiskiem sportowym od strony północnej, a rowem odwadniającym i niewielkim akwenem po stronie południowej.

Konieczne jest również uporządkowanie zmian dokonanych w zagospodarowaniu przestrzennym. Powinny być ustalone odpowiednie zasady zagospodarowania przestrzennego uwzględniające potrzeby funkcjonalne mieszkańców gminy oraz optymalne rozwiązanie komunikacyjne.

Szczególne istotne zmiany dla wizerunku i funkcjonalności gminy zaistniały na terenach przylegających bezpośrednio do drogi krajowej nr 1 oraz drogi wojewódzkiej nr 483. Te dwa ciągi ulic dominują w układzie komunikacyjnym gminy i pretendują do zmiany charakteru tych dróg.

Droga wojewódzka nr 483 ma już w tej chwili cechy reprezentacyjnej drogi – alei, a kolejne plany miejscowe powinny zawierać szczegółowe ustalenia nobilitujące i wzbogacające przestrzeń w tym fragmencie gminy.

Wyeksponowanie w krajobrazie kilku obiektów usługowych i produkcyjno - usługowych nie będzie wprowadzało dysharmonii, a raczej wzbogaci krajobraz. Usytuowanie obiektów handlowych i usługowych w pobliżu głównej trasy drogowej, w miejscu eksponowanym powierzchniowo uatrakcyjni walory krajobrazowe terenu.

9.2 Kierunki i zasady rozwoju działalności gospodarczej

Polityka samorządu lokalnego co do rozwoju działalności gospodarczej zmierzała będzie w kierunku co najmniej zrównoważonego rozwoju, a przy sprzyjających warunkach otoczenia zewnętrznego - dynamicznego rozwoju. Przy istniejącej, dobrej bazie dla działalności gospodarczej, gminna polityka inwestycyjna ukierunkowana będzie na modernizację i unowocześnienie tej bazy oraz zwiększanie jej dostępności dla odbiorców. Bardzo ważnym celem strategicznym jest zwiększenie atrakcyjności gminy zarówno dla podmiotów gospodarczych, ale także dla mieszkańców obecnych i potencjalnych w przyszłości.

Największe możliwości rozwoju ma działalność małych i średnich firm o charakterze nieuciążliwym, o profilu usługowo – naprawczym i handlowo – magazynowym, z uwagi na walory i zasoby środowiska przyrodniczego, istniejące zagospodarowanie i określoną przestrzeń rozwojową gminy.

”Studium...” przewiduje rozwój działalności gospodarczej na obszarze poszczególnych jednostek osiedleńczych, wskazując również nowe kierunki rozwoju.

Działalność gospodarcza o charakterze nieuciążliwym może się rozwijać w ramach wyznaczonych terenów rozwojowych gminy pod warunkiem zachowania niekolizyjnego charakteru względem otoczenia i uwzględnienia uwarunkowań wynikających z walorów środowiska przyrodniczego.

W przypadkach określonych, ”Studium...” wskazuje tereny predysponowane pod działalność gospodarczą z zabudową mieszkaniową oraz tereny dla działań większego biznesu tj. działalności gospodarczej bez zabudowy mieszkaniowej.

Na skoncentrowanym terenie działalności gospodarczej wyklucza się możliwość budowy budynków mieszkalnych, jednak dopuszcza się mieszkania służbowe w obiektach usługowych czy biurowo - administracyjnych.

Ewentualną uciążliwość funkcji działalności gospodarczej przewiduje się eliminować poprzez spełnianie przez podmioty gospodarcze odpowiednich parametrów techniczno - technologicznych.

9.3 Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Tereny, które mogą być przeznaczone pod zabudowę, ze wskazaniem zorganizowanej działalności inwestycyjnej

Na rysunku studium zaznaczono tereny preferowane do zabudowy zgodnie z określoną funkcją, z uwzględnieniem uwarunkowań oraz potrzeby sieci tych obiektów na terenie gminy.

Tereny pod zabudowę:

- 1) tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej,
- 2) tereny zabudowy mieszkaniowe - rozwojowe, z dopuszczeniem zabudowy letniskowej-rekreacji indywidualnej oraz rezydencjonalnej,
- 3) tereny zabudowy usługowej,
- 4) tereny zabudowy usługowej – rozwojowe,
- 5) tereny zabudowy usługowej – z handlem o powierzchni sprzedaży mniejszej i większej niż 2000m² oraz zabudowy produkcyjnej, magazynowej i tereny składów,

- 6) tereny sportu, rekreacji i oświaty,
- 7) tereny przemysł i usług w tym tereny składów i magazynów.

Dla poszczególnych funkcji zabudowy ustala się:**tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej:**

(tereny dopuszczone do wykorzystania w sposób dotychczasowy),

wymagane wyodrębnienie terenów o zróżnicowanych funkcjach: mieszkaniowej jednorodzinnej, w tym z dużym udziałem zieleni, lub mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej, z drobną wytwórczością;

dopuszczenie lokalizacji zabudowy usługowej jako podstawowej funkcji wykorzystania poszczególnych nieruchomości;

wskazane przekształcenie zabudowy zagrodowej dla funkcji lotniskowej w pobliżu terenów leśnych lub dolin rzecznych;

dopuszczenie zabudowy usługowej i wytwórczości pod warunkiem odpowiedniego dostosowania do podstawowych funkcji terenu oraz ograniczenia skali prowadzonej działalności a także wprowadzenia ograniczeń dotyczących potencjalnych uciążliwości dla środowiska;

wymagane wprowadzenie ograniczeń dotyczących zabudowy zagrodowej oraz wielkości prowadzonej produkcji zwierzęcej, w dostosowaniu do występujących uwarunkowań;

teren dopuszczony do zabudowy niskiej (o wysokości do dwu kondygnacji nadziemnych i do ok.10 m npt); wymagane zróżnicowanie powierzchni biologicznie czynnej (ok. 40-70%) i powierzchni zabudowy (ok. 15-30%), w zależności od ustalonej funkcji zabudowy;

tereny zabudowy mieszkaniowej - rozwojowe:

(tereny dopuszczone do wykorzystania w sposób dotychczasowy),

wymagane wyodrębnienie terenów o zróżnicowanych funkcjach: mieszkaniowej jednorodzinnej, w tym z dużym udziałem zieleni, lub mieszkaniowej jednorodzinnej z drobną wytwórczością;

dopuszczenie lokalizacji zabudowy usługowej jako podstawowej funkcji wykorzystania poszczególnych nieruchomości;

dopuszczenie zabudowy usługowej i wytwórczości pod warunkiem odpowiedniego dostosowania do podstawowych funkcji terenu oraz ograniczenia skali prowadzonej działalności a także wprowadzenia ograniczeń dotyczących potencjalnych uciążliwości dla środowiska;

teren dopuszczony do zabudowy niskiej (o wysokości do dwu kondygnacji nadziemnych i do ok.10 m npt); wymagane zróżnicowanie powierzchni biologicznie czynnej (ok. 40-70%) i powierzchni zabudowy (ok. 15-30%), w zależności od ustalonej funkcji zabudowy; dla zabudowy lotniskowej-rekreacji indywidualnej – lokalizacja terenów lotniskowych winna być z dala od inwestycji produkcji rolniczej:

- działki leśne – nie mniejsze niż 1000m² – zachowanie drzewostanu 80%,
- działki nieleśne – min. 800 m² z dopuszczeniem powierzchni zabudowy do max. 30% powierzchni działki;

przeznaczenie lotniskowe określa sposób użytkowania terenu tj. bez możliwości prowadzenia usług, hodowli i uciążliwego działania na terenie lotniskowym; budynek lotniskowy może spełniać warunki techniczne budynku stałego zamieszkania;

dla zabudowy rezydencjonalnej:

- działki leśne min. 3000 m² – z dopuszczeniem powierzchni zabudowy do max. 10% powierzchni działki, z zachowaniem 80% zadrzewienia,
- działki nieleśne min. 1500 m² z dopuszczeniem powierzchni zabudowy do max. 20% powierzchni działki;

tereny zabudowy usługowej:

(tereny dopuszczone do wykorzystania w sposób dotychczasowy),

dopuszczenie wykorzystania poszczególnych nieruchomości wyłącznie dla zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy produkcyjnej i mieszkaniowej;

wymagane wprowadzenie ograniczeń w/z skali i potencjalnych uciążliwości dla środowiska działalności produkcyjnej lub usługowej w dostosowaniu do występujących uwarunkowań;

teren dopuszczony do zabudowy niskiej (o wysokości do dwu kondygnacji nadziemnych i do ok.12 m npt) z wyjątkiem już istniejących budynków; wymagane zróżnicowanie powierzchni biologicznie czynnej (ok. 20-40%) i powierzchni zabudowy (ok. 20-45%), w zależności od ustalonej funkcji zabudowy;

tereny zabudowy usługowej- rozwojowe :

(tereny dopuszczone do wykorzystania w sposób dotychczasowy),

dopuszczenie wykorzystania poszczególnych nieruchomości wyłącznie dla zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy produkcyjnej i mieszkaniowej;

wymagane wprowadzenie ograniczeń w/z skali i potencjalnych uciążliwości dla środowiska działalności produkcyjnej lub usługowej w dostosowaniu do występujących uwarunkowań;

teren dopuszczony do zabudowy niskiej (o wysokości do dwu kondygnacji nadziemnych i do ok.14 m npt); wymagane zróżnicowanie powierzchni biologicznie czynnej (ok. 20-40%) i powierzchni zabudowy (ok. 20-45%), w zależności od ustalonej funkcji zabudowy;

tereny zabudowy usługowej – z handlem o powierzchni sprzedaży mniejszej i większej niż 2000m² oraz zabudowy produkcyjnej, magazynowej i tereny składów:

(tereny dopuszczone do wykorzystania w sposób dotychczasowy),

dopuszczenie wykorzystania poszczególnych nieruchomości wyłącznie dla zabudowy usługowej, w tym obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz zabudowy produkcyjnej i magazynowej i terenów składów;

wymagane wprowadzenie ograniczeń w/z skali i potencjalnych uciążliwości dla środowiska działalności produkcyjnej, składowej, magazynowej lub usługowej w dostosowaniu do występujących uwarunkowań;

teren dopuszczony do zabudowy o wysokości do 20 m npt;

wymagane ustalenie powierzchni biologicznie czynnej (w zakresie 15-30%) i powierzchni zabudowy (w zakresie 30-65%), w dostosowaniu do występujących uwarunkowań i lokalizacji;

tereny sportu, rekreacji i oświaty:

(tereny dopuszczone do wykorzystania w sposób dotychczasowy),

dopuszczenie wykorzystania poszczególnych nieruchomości wyłącznie dla zabudowy

usług sportu, rekreacji i oświaty;
wymagane wprowadzenie ograniczeń w/z skali i potencjalnych uciążliwości dla środowiska w dostosowaniu do występujących uwarunkowań;
teren dopuszczony do zabudowy niskiej (o wysokości do dwu kondygnacji nadziemnych i do ok.10 m npt); wymagane zróżnicowanie powierzchni biologicznie czynnej (ok. 20%) i powierzchni zabudowy (ok. 20%), w zależności od ustalonej funkcji zabudowy;

tereny przemysłu i usług :

(tereny dopuszczone do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej w głębi terenu tereny dopuszczone do wykorzystania w sposób dotychczasowy – jako tereny rolne);

teren wskazany dla lokalizacji zabudowy usługowej; dopuszczenie realizacji dodatkowej zabudowy o funkcji produkcyjnej oraz terenów składów i magazynów;

wymagane wprowadzenia ograniczeń w/z skali i potencjalnych uciążliwości dla środowiska wynikających z prowadzonej działalności usługowej lub produkcyjnej, w dostosowaniu do występujących uwarunkowań a także w sposób umożliwiający bezkonfliktowe funkcjonowanie zabudowy mieszkaniowej na działkach sąsiednich;

wymagane wprowadzenie ograniczeń dotyczących zabudowy zagrodowej oraz wielkości prowadzonej produkcji zwierzęcej, w dostosowaniu do występujących uwarunkowań;

teren dopuszczony do zabudowy niskiej (o wysokości do dwu kondygnacji nadziemnych i do ok.12 m npt); wymagane zróżnicowanie powierzchni biologicznie czynnej (ok. 20-70%) i powierzchni zabudowy (ok.15-45%), w zależności od ustalonej funkcji zabudowy; zakazuje się w miejscowości Łochynia na terenie położonym przy pomniku przyrody „Aleja Lipowa w Łochyni” o funkcji „Tereny przemysłu i usług” realizacji przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko; dojazd do tego terenu nie może odbywać się po drodze, która stanowi pomnik przyrody.

W miejscowości Wola Kiedrzyńska określono teren zabudowy produkcyjno-usługowej lub mieszkaniowej i zagrodowej oznaczony na rysunku studium symbolem MP; jest to teren o funkcji produkcyjno-usługowej z dopuszczeniem funkcji mieszkaniowej, a także zabudowy zagrodowej ze szklarniami ogrodniczymi.

Sposób zagospodarowania wyżej wymienionych terenów, program funkcji na nich lokalizowanych, powierzchnia konieczna do zainwestowania winna być określona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Powyższe lokalizacje muszą być każdorazowo analizowane z uwzględnieniem istniejących, a w szczególności reżimu ochrony środowiska i przyrody.

Dla wszystkich obiektów nowych lokalizacji należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) zakaz stosowania dachów pulpitowych i asymetrycznych, z wyjątkiem zabudowy usługowej i przemysłowej;
- 2) w formowaniu bryły obiektu należy stosować proporcje, kolorystykę, skalę i wystrój zewnętrzny nawiązujący do tradycyjnej architektury w gminie, z zastosowaniem rodzinnych materiałów (drewno, kamień),
- 3) każdorazowo nowe siedlisko mieszkalne czy zakład gospodarczy projektować jako całościowe zamierzenie, wkomponowując tę całość w krajobraz, czy otaczającą przestrzeń zurbanizowaną,
- 4) obiekty zgłoszone do użytkowania winny mieć zrealizowaną kompletną infrastrukturę techniczną.

10. Obszary dla których gmina zamierza sporządzić plany miejscowe

Wszystkie sołectwa gminy oprócz sołectw Kokawa i Mykanów są objęte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Gmina zamierza sporządzić plan również dla sołectw Kokawa i Mykanów.

Niniejsza zmiana Studium - powoduje konieczność dokonania odpowiednich weryfikacji obowiązujących planów – szczególnie dotyczyć to ma obszaru położonego wokół autostrady oraz opracowania planów miejscowych uwzględniających nowe tereny inwestycyjne, zwłaszcza tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych.

11. Obszary, dla których sporządzanie planów jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczególnych

Zgodnie z obowiązującymi przepisami plany muszą być obligatoryjnie sporządzone dla: terenów górniczych, lokalizacji cmentarzy, dla zmiany przeznaczenia gruntów rolnych III klasy i gruntów leśnych na inne cele; plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się obligatoryjnie dla ustanowionych parków kulturowych; w planie ustala się zasady scaleń i podziałów nieruchomości.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się również obowiązkowo w celu doprowadzenia do zgodności z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa.

12. Obszary i granice terenów zamkniętych

W granicach gminy Mykanów do terenów zamkniętych zalicza się istniejące tereny kolejowe (tereny linii kolejowej). Wokół terenu zamkniętego nie ustanowiono strefy ochronnej.

13. Zadania ponadlokalne służące realizacji celów publicznych

- a) w zakresie usług sportu i rekreacji:
 - budowa centrum sportowo-rekreacyjnego z krytą pływalnią w Mykanowie,
 - zagospodarowanie terenów sportowo-rekreacyjnych w dolinie rzek,
- b) w zakresie komunikacji:
 - budowa autostrady A-1 (jednocześnie jako obwodnicy Częstochowy) na terenie gminy Mykanów oraz dróg lokalnych- zbiorczych obsługujących tereny przyległe do autostrady z wiaduktami i miejscem obsługi podróżnych (MOP); zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego na terenie gminy Mykanów do zadań służących ponadlokalnym celom publicznym zalicza się budowę płatnej autostrady A-1 z węzłami autostradowymi Kościelec i Rząsawy (decyzje Wojewody Śląskiego nr RR-AG.III./JI/5344/1-1/02 z dnia 30 lipca 2002r.-

- dot. odcinka od granicy woj. łódzkiego z woj. śląskim do węzła Rząsawa, oraz nr RR-AG.III/JL/5344/1-3/03 z dnia 8 grudnia 2003r.- dot. odcinka od węzła Rząsawa do Woźnik);
- do pozostałych zadań, które mogą być realizowane w granicach gminy w okresie perspektywicznym można zaliczyć: przebudowę dróg: krajowej nr 1 i 91, wojewódzkiej nr 483 i powiatowych, przebudowę linii kolejowych, (okresie sporządzania niniejszego opracowania brak było przesądzeń co do zakresu i przebiegu ww. inwestycji);
 - budowa nowego fragmentu przebiegu drogi wojewódzkiej nr 483 w powiązaniu z węzłem autostradowym;
 - modernizacja i przebudowa drogi wojewódzkiej nr 483 w powiązaniu z budową drogi pieszo-rowerowej z miejscem obsługi podróżnych i pielgrzymów wraz z punktem widokowym (Radostków - wzgórze „Pod Figurą”);
- c) w zakresie elektroenergetyki:
- wybudowanie nowych linii napowietrznych średniego napięcia 15 kV, stacji transformatorowych 15/0,4 kV oraz linii niskiego napięcia,
 - wybudowanie nowych linii napowietrznych wysokiego napięcia 2x400 kV (Polska Sieć Elektroenergetyczna – Południe S.A. planuje przebudowę istniejącej jednotorowej linii elektroenergetycznej 400 kV na linię dwutorową 2 x 400 kV z zachowaniem istniejącej strefy technologicznej. Realizacji inwestycji nie wyklucza możliwości rozmieszczenia słupów oraz podziemnych, naziemnych lub nadziemnych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z linii w miejscach innych niż dotychczas);
 - na terenie gminy Mykanów znajdują się dwie istniejące elektrownie wiatrowe o wysokości 32 metrów i mocy 150kW i 250 kW; w obszarach terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej określono możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych wyznaczając tereny elektrowni wiatrowych-farm wiatrowych w rejonie następujących miejscowości: Mykanów, Stary Cykarzew, Rybna i Kokawa, na wschód od Florkowa oraz na północ od Borowna; (planuje się tam ustawienie wież elektrowni wiatrowych o wysokości od 29 do 145 metrów);
- d) w zakresie budowy i utrzymywaniu obiektów oraz urządzeń służących regulacji przepływów i ochronie przed powodzią:
- budowa kilku małych zbiorników wodnych lub stawów na rzece Kocińce i na rzece Sękawicy z uwzględnieniem programu renaturalizacji terenów rzecznych,
 - budowa suchych zbiorników przeciwpowodziowych w dolinach rzecznych.

Mimo, iż przedsięwzięcia będą realizowane na obszarach dolin rzecznych, nie wpłyną negatywnie na gatunki, nie pogorszą stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt. Ponadto nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu.

14. Zagadnienia nie uwzględnione w studium

W „Studium...” nie uwzględniono obszarów, o których mowa w art. 10 ust. 2 pkt 12, 13 i 14 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.), ponieważ tego rodzaju obszary nie występują na terenie gminy Mykanów.

15. Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń projektu studium

”Studium...” jest dokumentem koordynującym politykę w zakresie gospodarki przestrzennej oraz określającym działania na rzecz rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów.

”Studium...” nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydania decyzji o warunkach zabudowy.

Na podstawie ”Studium...” określany będzie zakres przedmiotowy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

”Studium...” jest najważniejszym punktem odniesienia i źródłem informacji koordynujących materiały z zakresu rozwoju przestrzennego dla:

- opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- opracowania koncepcji rozwojowych i prac studialnych.

Ujednolicony zapis i rysunek ”Studium...” podkreśliły główne kierunki rozwoju przestrzennego gminy Mykanów:

- wspieranie rozwoju gospodarczego gminy,
- rozbudowa infrastruktury technicznej i poprawa wizerunku gminy,
- rozwój usług społecznych.

Rozwój ten wynika ze skonkretyzowanych zapotrzebowań społeczności gminy oraz presji inwestycyjnej potencjalnych inwestorów, w tym także deweloperów.

Możliwości inwestycyjne są zdeterminowane dostępnością terenu w zakresach komunikacyjnych i infrastrukturalnych dla funkcjonalnego i sprawnego jego rozwoju.

Wyznaczony na rysunku ”Studium...” optymalny obszar koncentracji problemów strategicznych, warunkuje nie tylko rozwój i kształtowanie nowej urbanizującej się strefy, ale jednocześnie jest to obszar oddziaływujący na wielofunkcyjne powiązania z gminami sąsiadującymi.

Zakres wprowadzonych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Mykanów:

- **wyznaczono nowe tereny pod elektrownie wiatrowe,**
- **nowe tereny pod usługi i przemysł w tym usługi handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²,**
- **nowe tereny usługowe-rozwojowe z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej,**
- **nowe tereny zabudowy mieszkaniowej-rozwojowe z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej w tym inspekty i szklarnie ogrodnicze,**
- **nowy układ drogowy-autostrada A-1 i drogi obsługujące tereny sąsiadujące z autostradą oraz powiązanie drogi wojewódzkiej 483, dróg krajowych nr 1 i nr 91 z autostradą.**

W przypadku zmiany istotnych warunków zewnętrznych i wewnętrznych mających wpływ na zagospodarowanie i politykę przestrzenną gminy, może zająć potrzeba wprowadzenia zmian do "Studium...".

Ustalenia "Studium..." są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Do opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów, dla terenu położonego w obrębie Mykanów, przystąpiono na podstawie Uchwały Rady Gminy Mykanów Nr 397/XLVI/2018 z dnia 20 września 2018 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów", dla terenu położonego w obrębie Mykanów. Celem sporządzenia niniejszej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów, dla terenu położonego w obrębie Mykanów, jest zmiana parametrów umożliwiających dostosowanie polityki przestrzennej gminy do wymogów aktualnych potrzeb inwestycyjnych, w szczególności zmiana wskaźników oraz parametrów takich jak: wysokość budynków, powierzchnia zabudowy, powierzchnia biologicznie czynna, m.in. z uwagi na zmieniające się przekształcenia geodezyjne (podziały nieruchomości). Zmiana ustaleń studium umożliwi przystąpienie do opracowania zmian w ustaleniach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który został uchwalony w 2016 r., a którego ustalenia zostały oparte na kierunkach i uwarunkowaniach jakie określone były w obowiązującym studium. Zweryfikowanie prowadzonej dotychczas polityki przestrzennej gminy ustalonej w obowiązującym studium jest zasadne i przyczyni się do efektywniejszej i racjonalnej gospodarki przestrzennej dla określonego terenu oraz przyspieszy procesy inwestycyjne, które są szansą dla polepszenia sytuacji społeczno gospodarczej gminy.

W obszarze wyznaczonym niniejszą Uchwałą w dominującej części studium określa przeznaczenie tego terenu jako tereny inwestycyjne tj. zabudowa usługowa w tym zabudowa usługowa z handlem o powierzchni sprzedaży pow. 2000 m². Stosownie do przepisów art. 9 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r., poz. 1945 – tekst jedn. z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. 2004, Nr 118, poz. 1233), istnieje konieczność sporządzenia tekstu i rysunku zmiany Studium oraz potrzeba jego modyfikacji i dostosowania do potrzeb lokalnych, określając zakres zmiany na załączniku graficznym, stanowiącym integralną część niniejszej uchwały.

Ponadto biorąc pod uwagę to że Wójt Gminy jest zobowiązany wprowadzić obszar udokumentowanego złoża kopaliny do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, co wynika z dyspozycji art. 95 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2016 r., poz. 1131 – tekst jedn. z późn. zm.), ujawniono granice udokumentowanych złóż. Ujawniono również granice

obszaru Natura 2000 „Jodły Lemańskie wyznaczone na podstawie Decyzji wykonawczej komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny.

Uchwalona zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy ma charakter opracowania ujednoliconego, z wyszczególnieniem wprowadzonej zmiany kolorem ciemno niebieskim. Do części tekstowej dołączono opracowanie „Analiza uwarunkowań, potrzeb i możliwości rozwoju dla zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów, wykonane zgodnie z Art. 10, ust 1, 2 i 5. w/w Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.